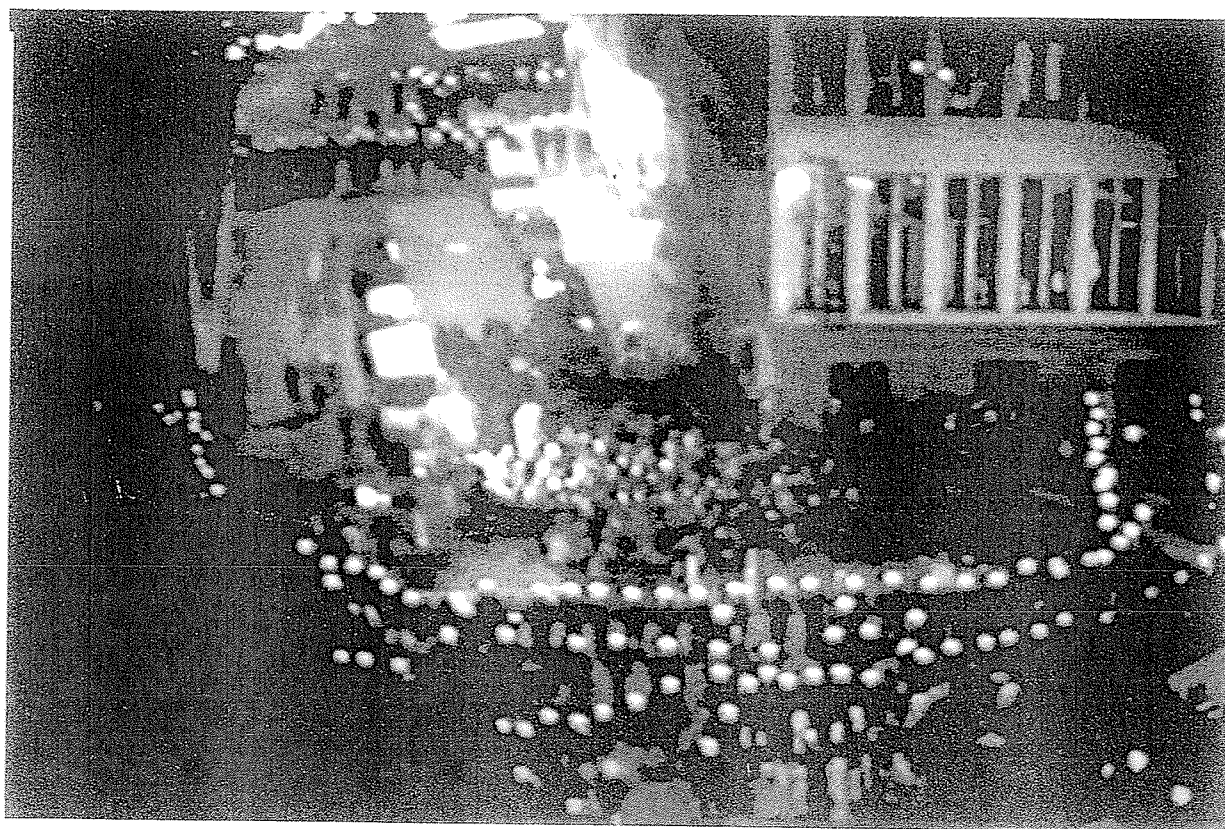

EU ROT OP

ZWARTBOEK POLITIEOPTREDEN

EU rot op

Zwartboek politieoptreden

Het zwartboek politieoptreden is vervaardigd op basis van 234 klachten die op 1 juli 1997 ingeleverd waren. Het zwartboek wil vooral een indruk geven van wat er tijdens de Eurotop in Amsterdam is gebeurd.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Conclusies	5
De statistieken	6
Imago opgepoetst?	8
Chronologie gebeurtenissen	10
Het verhaal 1	15
Arrestaties Spuistraat	17
Bijlmerbajes	19
Jubeldemo	22
Diverse arrestaties	27
Het verhaal 2	30
Heerhugowaard	32
Politiebureau's	33
Hoogeveen	34
Zutphen	35
Mishandeling	38
Sexuele intimidatie	39
Medische behandeling	40
Het verhaal 3	43
Behandeling divers	46
Uitzetting en vrijlating	48
Vrijlating in Nederland	50
Het arsenaal	51
Niet teruggegeven	52
Opgeruimd staat netjes	53
Hoe verkoop ik het?	55
Amsterdam als proeftuin?	57

Verantwoording

Bij deze willen we iedereen die aan het totstandkomen van dit zwartboek heeft meegewerkt bedanken. Onze dank gaat hierbij speciaal uit naar mensen die hun klacht aan ons toevertrouwden. In dit zwartboek zijn geen namen opgenomen ter bescherming van de ex-arrestanten.

Ook bedanken we iedereen die de uitgave van het 'EU rot op' zwartboek politieoptreden financieel mogelijk heeft gemaakt.

Fotografie

John Schaffer, foto's pagina 21,37 Friso Spoelstra, foto's pagina 8, 58

Druk: Primavera

Amsterdam, juli 1997

Autonoom Centrum, Jansen & Janssen, de Arrestantengroep,

Inleiding

Het EuROTop Zwartboek Politieoptreden is een gezamenlijke productie van het Autonomo Centrum, buro Jansen & Janssen en de arrestantengroep.

Na de gebeurtenissen rond de Eurotop in Amsterdam is begonnen met het verzamelen van klachten over het politieoptreden en de behandeling in de gevangenis. Nu, op 1 juli, krap twee weken na de Eurotop zijn er 230 klachten binnen gekomen. In dit Zwartboek een eerste inventarisatie van de enorme hoeveelheid verhalen, en een voorlopig statistisch overzicht van wat mensen is overkomen.

De aard van de klachten maakt duidelijk dat mensen niet alleen zonder aanleiding van de straat zijn geplukt, maar ook dat er sprake is van systematisch slechte behandeling van arrestanten.

Het politieoptreden tijdens de Eurotop heeft veel losgemaakt. De verontwaardiging over de massale arrestaties versmalde echter al snel tot kritiek op de juridische gronden, aangevoerd voor het oppakken van een volledige demonstratie in de Spuistraat. Tijdens het spoeddebat in de Tweede Kamer bleek alleen het middel -de aanwending van artikel 140 WvSr- ter discussie te staan. Over het doel -een eind maken aan de ernstige verstoringen van de openbare orde- waren alle fracties het eens.

Hoofdofficier van Justitie Vrakking heeft zo vaak geroepen dat er sprake was van ernstige bedreiging van de openbare orde, en dat is zo dikwijls klakkeloos overgenomen door de media, dat de geschiedenis met terugwerkende kracht herschreven lijkt te worden.

Daarom in dit Zwartboek een uitgebreide chronologie van de gebeurtenissen, samengesteld op basis van verklaringen van mensen die erbij aanwezig zijn geweest. Om duidelijk te maken dat er meer argumenten zijn om kritisch te staan tegenover de preventieve arrestaties: er was überhaupt geen reden om mensen op te pakken, want er was nauwelijks iets gebeurd.

Bovendien dreigt vergeten te worden dat de actie zondagavond in de Spuistraat niet de enige massa-arrestatie was. Zaterdag mocht een groep van 120 Italianen die wilde deelnemen aan de Mars tegen de Werkloosheid, hun trein niet verlaten. De groep is uiteindelijk diep in de nacht op transport gezet, terug naar Italië. Een juridische grond voor deze gijzeling en daaropvolgende deportatie was er niet. Maandagavond werd op de Amstel de jubel-demonstratie collectief opgepakt. Overtreding van het demonstratieverbod in de noodverordening was de aanklacht, terwijl de groep zich buiten de veiligheidszones bevond. De juridische grond deed er eigenlijk niet toe, er werd maar wat uit de kast getrokken.

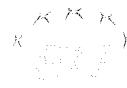
Deze drie massa-arrestaties maken samen met de mensonterende toestanden in de verschillende Huizen van Bewaring duidelijk dat er sprake was van een preventief oppakbeleid.

De klachten over de behandeling van arrestanten vormen het leeuwendeel van dit Zwartboek. Zonder afbreuk te doen aan deze schokkende verhalen, willen we met dit Zwartboek voorkomen dat het blijft bij individuele klachtafhandeling.

De grote vraag blijft hoe het zo ver heeft kunnen komen.

In de bijdrage 'Opgeruimd staat netjes' wordt een analyse gemaakt van het bewijsmateriaal dat bij het kort geding tegen de internering moest aantonen dat het pand Vrankrijk een criminele organisatie is: dat was voor een serieuze artikel 140-aanklacht uitermate mager. Hoe het beleid van preventieve oppak-acties aan het publiek is verkocht blijkt uit een selectie citaten van autoriteiten in de media: klinkklare nonsens en pure leugens. Misschien moet de verklaring voor dit harde, en voor Nederland uitzonderlijke beleid gezocht worden in de toeneemende Europese samenwerking op het gebied van openbare orde. Daarover gaat de laatste bijdrage.

Het politieoptreden rond de Eurotop in Amsterdam moet in de brede context van dit Zwartboek worden onderzocht. Individuele afhandeling van klachten en genoegdoening is onvoldoende. Een onafhankelijk onderzoek is noodzakelijk om besluitvorming die heeft geleid tot dit preventief oppakbeleid kritisch te beoordelen. Met die informatie in de hand kunnen de verantwoordelijken aangewezen en er op afgerekend worden.

Conclusies

Aanhoudingen

- Een groep van 143 Italianen is onrechtmatig aangehouden, onrechtmatig uitgezet. Het is hen zonder rechtsgrond verboden aan een demonstratie deel te nemen.
- Er is sprake van een politieke toepassing van een juridisch middel (artikel 140 WvSr) in het geval van de aanhoudingen in de Spuistraat, en op enkele andere plaatsen.
- Er is sprake van een grondig voorbereide actie van justitie
- De massa-arrestatie tijdens de 'juich ze toe'-actie lijkt sterk op een razzia: het uit verschillende straten bij elkaar drijven van een ieder die zich daar bevindt, oppakken en afvoeren. Gebieden waar de noodverordening geldt zijn niet betreden. Velen zijn dus onrechtmatig aangehouden.
- Er zijn op verschillende plaatsen en willekeurig mensen aangehouden op uiterlijk, dan wel op veronderstelde politieke ideeën.
- De meeste mensen is geen reden van aanhouding verteld, noch zijn zij op hun rechten gewezen.

Behandeling

- Medische klachten: geen medicijnen, in sommige gevallen isolatie
- Verhoren waren er niet of kort. Hoofdzakelijk om de identiteit te achterhalen en om vragen te stellen als: ben je in Vrankrijk geweest?
- Geen advocaat op verzoek
- Geen recht op telefoneren, ook niet voor ouders met kinderen
- Geen water en WC, van 6 tot 36 uur
- Seksistische intimidaties

- van 4 tot 12 uur geboeid, met uitschieters naar 12 tot 24 uur

- Intimidatie, dreigen, veel agressie, veel geweld

Vrijlating

- Veel mensen hebben hun spullen niet of niet volledig terug.
- Buitenlanders zijn uitgezet zonder dat daar enige grond voor was. De meesten zonder hun spullen inclusief paspoort terug te krijgen.
- Een aantal buitenlanders is naar het een ander land uitgezet, dan dat waar zij wonen.
- Er is sprake van het 'kwijtraken' van paspoorten, geld, sieraden en kleding bij de politie.
- Een aantal Duitsers is naar de grens gebracht en opnieuw gearresteerd nu door de Duitse politie.
- Mishandeling bij uitzettingen
- Mensen van de jubel-demonstratie werden na hun vrijlating door busjes met gevangenispersoneel gedumpt op verschillende plekken aan de rand van de stad.

Eindconclusie

- Het hele beeld van het politie-, en justitieoptreden geeft aan dat er sprake was van een bewust beleid om bepaalde demonstraties onmogelijk te maken. Het gaat hier om een vorm van demonstratieverbod, een politiek gemotiveerd optreden om mensen monddood te maken. De aanhoudingen en de behandelingen van arrestanten zijn een aaneenschakeling van misstanden, waarover tientallen tot honderden mensen getuigenissen hebben afgelegd. Dit is niet af te doen als enkele uit de hand gelopen incidenten.

De statistieken

De arrestaties vonden plaats in de periode van vrijdag 13 juni 1997 tot en met woensdag 18 juni 1997. Het aantal klachten dat ingediend is bij de makers van het zwartboek tot en met 1 juli 1997 is 234. De klachten zijn bekeken aan de hand van de volgende vragen:

- a. Wanneer gearresteerd (alleen van toepassing als men niet op zondagavond of maandagavond onder de bekende omstandigheden is gearresteerd)?
- b. Is de reden van aanhouding wel of niet gemeld?
- c. Is men op rechten gewezen?
- d. Fouillering door iemand van het andere geslacht?
- e. Hoe lang is men geboeid geweest?
- f. Hoe lang heeft men in een bus gezeten?
- g. Is men mishandeld en zo ja hoe?
- h. Sexuele intimidatie door leden van de politie?
- i. Hoe lang opgesloten in het politiebureau en welk?
- j. Hoe lang opgesloten in de gevangenis en welke?
- k. Mocht men telefoneren?
- l. Is er contact geweest met een advocaat, telefonisch of in levende lijve?
- m. Heeft men eten gekregen, zo ja is er rekening gehouden met vegetarisch/veganistisch eten?
- n. Heeft men medische verzorging gekregen na aanvraag?
- o. Heeft men beddegoed ontvangen voor de nacht (matras en dekens)?
- p. Hoe lang heeft men geen gebruik kunnen maken van een toilet?
- q. Hoe lang heeft men geen water kunnen gebruiken?
- r. Heeft men gebruik kunnen maken van een douche of niet?
- s. Onder welke omstandigheden is men vrij gelaten en waar?
- t. Is men Nederland uitgezet, onder welke omstandigheden en waarheen?
- u. Na hoeveel dagen zijn spullen teruggegeven, of niet?
- v. Zijn er spullen niet teruggegeven/verdwenen?
- w. Aanvullende opmerkingen.

De belangrijkste resultaten van dit onderzoek volgen hieronder. Er wordt niet gepretendeerd de klachten wetenschappelijk te benaderen. Niet iedereen heeft alle vragen beantwoord. Daarom is een volledige analyse niet mogelijk. Het doel is vooral inzage te geven in de omvang en de ernst van de klachten.

a. Gearresteerd zonder deelname aan de demonstratie van zondagavond of maandagavond ergens in de stad?

Ja 30

b. Is de reden van aanhouding wel of niet gemeld?

Nee 61

Onduidelijk 15

Na uren reden vermeld (volgende dag) 28

c. Welke reden is voor de aanhouding opgegeven?

Artikel 140 50

Artikel 2.1 APV 12

Samenscholingsverbod 4

Voor fluiten naar ME 1

Aangehouden op uiterlijk 3

Voor het verlaten van Vrankrijk 2

De reden voor aanhouding veranderde (twee tot drie keer) 19

c2. Ben je op je rechten gewezen?

Nee 68

Onduidelijk 9

c3. Welke opmerkingen zijn tijdens de aanhouding geplaatst?

"De komende drie dagen gelden geen mensenrechten" 4

"Jullie zijn geen mensen" 1

"Je krijgt niets te horen totdat je Nederlands spreekt" 1

c4. Ben je verhoord over een strafbaar feit en niet alleen over je identiteit?

Ja 4

d. Ben je gefouilleerd door iemand van het andere geslacht?

Als vrouw door één of meerdere mannen 28

d1. Vond deze fouillering plaats in het bijzijn van veel mensen?

Visitatie tot in de anus in het bijzijn van veel mensen 9

e. Hoe lang ben je met de handen op de rug geboeid geweest (al dan niet zittend of staand in een bus)?

Meer dan 24 uur 6

Tussen de 10 en 24 uur 5

9 uur 7

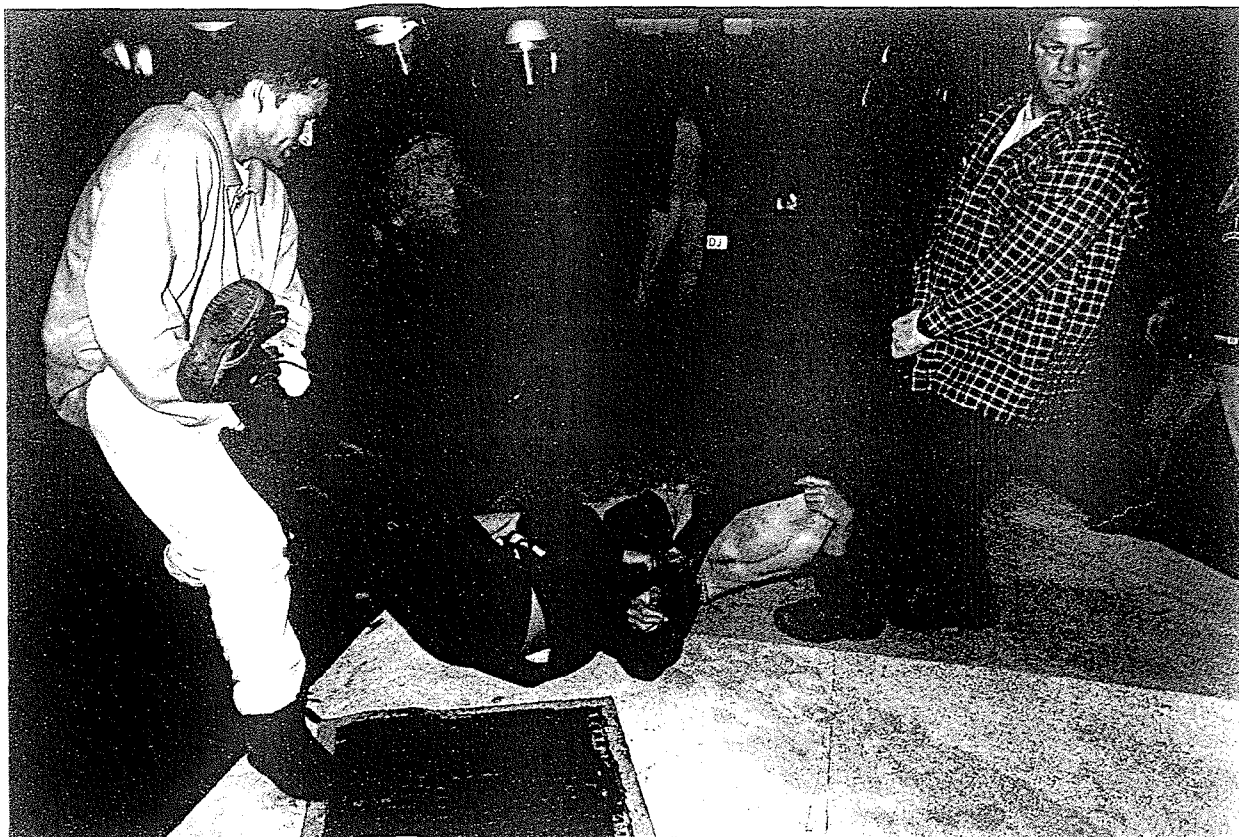
8 uur 31

7 uur 13

6 uur 15

5 uur	5		
4 uur	13	o. Heb je beddegoed ontvangen voor de nacht (matras en dekens)	
3 uur	9	Nee	96
2 uur	17	Te weinig	10
e1. Ben je te strak geboeid geweest? (Vaak met als gevolg gevoelloze, opgezwollen en blauw aangelopen handen)		o1. Werd je uit je slaap gehouden?	
Ja	54	Het licht brandde 's nachts	11
		's Nachts door bewakers wakker gemaakt met een zaklamp	3
g. Op welke manier is men mishandeld door agenten of bewakingspersoneel?		p. Kon je naar het toilet?	
Getrokken en geduwd	15	Pas na een etmaal	11
Geslagen	17	Na enkele uren (gemiddeld 10 uur)	37
Geblinddoekt	4		
Geknepen	2	q. Kreeg je water of iets anders te drinken?	
Geschopt	5	Uit een gemeenschappelijke schoonmaak emmer	26
Verwond tot bloedens toe	4		
Gekeeld	4	Pa na een etmaal	21
Uitgelachen	4	Pas na twee dagen	1
Geïntimideerd	29	Pas na enkele uren (gemiddeld 10 uur)	27
Agressief bejegend	22	Weinig water (1 à 2 plastic bekertjes per dag)	16
Vernederd	9		
Bedreigd	15	r. Heb je je kunnen douchen?	
h. Heb je sexistische opmerkingen te horen gekregen?		Nee	23
Ja	20	Na 2 dagen	11
		Onduidelijk	3
h1. Heb je je behoeften moeten doen onder toezicht van leden van de politie?		Alleen met koud water	4
Ja	6	t. Ben je uitgezet uit Nederland	
h2. Zijn je geslachtsdelen of borsten betast door agenten		Per vliegtuig naar London	1
Ja	10	Per vliegtuig naar Griekenland	5
h3. Moest je je uitkleden voor enkele agenten?		Met een militair vliegtuig naar Denemarken	26
Ja	4	Met een militair vliegtuig naar Zweden	4
h4. Ben je bedreigd met seksuele opmerkingen ("Ik zal je pakken")		Per lijnvlucht naar Zweden	3
Ja	3	Overgedragen aan de Duitse politie	7
		Naar Belgische grens gebracht	1
		Per lijnvlucht naar Spanje	1
k. Mocht je telefoneren?		u. Zijn je persoonlijke bezittingen niet teruggegeven of verdwenen of beschadigd door het toedoen van leden van de politie?	
Nee	125	Ik ben iets kwijt	58
Na 2 dagen	26	Van mij is iets kapotgemaakt	10
Na 1 dag	3		
l. Heb je contact gehad met een advocaat (telefonisch of in levende lijve)		w. Roken leden van de ME naar drank?	
Nee	85	Ja	4
Na 2 dagen	51	w1. Ben je vastgehouden in een isolatiecel?	
Na 1 dag	3	Ja	9
		w2. Ben je drie dagen geïsoleerd?	
m. Heb je klachten over het eten?		Ja	6
Zeer weinig eten	22	w3. Ben je geboeid opgesloten in een isolatiecel?	
Geen vegetarisch/veganistisch eten	36	Ja	1
Een etmaal niet gegeten	28	w4. Ben je nooit gelucht?	
Gedurende de gehele gevangenschap geen eten	3	Ja	7
		w5. Is je een Bijbel geweigerd?	
n. Heb je na verzoek medische verzorging gekregen?		Ja	2
Ja	2	w6. Ben je minderjarig?	
Nee	26	Ja	3
Na twee dagen	2		

Imago opgepoetst?

Arrestaties in de Spuistraat

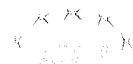
Nog nooit eerder heeft de Nederlandse politie preventief zoveel mensen tegelijk opgepakt, voordat of zonder dat er ook maar iets gebeurd was.

Dit optreden is te vergelijken met dat van de zwaar bekritiseerde hoofdinspecteur Koppejan in 1966. Op 21 augustus van dat jaar wordt in Amsterdam een protestmars tegen de oorlog in Vietnam de hele avond opgejaagd. Door het gezag is geen toestemming verleend voor de mars. Uiteindelijk worden 279 demonstranten gearresteerd en met vee- en verhuiswagens naar het hoofdbureau van politie afgevoerd. Een maand eerder werd een vergelijkbare groep ook op instigatie van Koppejan, ingeladen om her en der buiten de gemeentegrenzen te worden afgezet. De vele kritiek op wat de methode-Koppejan is gaan heten, heeft tot

gevolg gehad dat er vanaf 1966 een vrijer klimaat is gekomen om te demonstreren.

De Eurotop in 1997 is voor bepaalde beleidsmakers aanleiding geweest de klok een flink eind terug te draaien. De wijze waarop politie en overheid hebben gereageerd op in omvang beperkte protesten is in de Nederlandse geschiedenis ongeëvenaard. Was er in 1966 nog sprake van een paniekerig en falend politieoptreden, tijdens de Eurotop hadden we te maken met een lang en grondig voorbereid plan.

In de weken voorafgaand aan de Eurotop heeft het Amsterdamse bestuur -burgemeester Patijn en zijn met openbare orde en veiligheid belaste ambtenaren- zich deëscalerend opgesteld. Patijn heeft aan wie het maar

horen wilde verkondigd dat demonstreren mocht, behalve in de gebieden waar een noodverordening van kracht was. Dat hij en anderen voor deze houding kozen is niet verwonderlijk. De afgelopen weken is met name uit de Korpsberichten en andere politiebladen duidelijk geworden dat de politie uitstekend op de hoogte was van de meeste geplande acties. De CRI die belast was met het maken van de dreigingsanalyses was zeer te spreken over Internet als open bron voor alle aankondigingen. Uit de processtukken van het kort geding tegen de internering van de Spuistraat-arrestanten blijkt dat de politie tevens wordt geïnformeerd door infiltranten en inlichtingendiensten.

De politie moet dus geweten hebben dat er geen geweldadige acties in voorbereiding waren.

De tolerante pose van het gemeentebestuur staat in geen verhouding tot het politieoptreden tijdens de Eurotop.

Terwijl op zaterdagmiddag 14 juni 50.000 mensen vreedzaam demonstreren, houdt de politie op het Centraal Station de deuren van een Italiaanse trein gesloten. De inzittenden mogen pas gaan als de demonstratie is afgelopen, een deel van hen wordt langer vastgehouden en op de trein terug naar huis gezet.

Tijdens de demonstratie vindt een aantal schermutelingen met de ME plaats. Burgemeester Patijn verklaart voor de microfoon van NOVA dat hij de demonstratie geweldig vond. Het ingooien van de ruiten van een bank doet hij af als 'incidenten'. Bij elke grote demonstratie gebeurt wel wat, zegt hij.

Op zondagavond vertrekt een vreedzame demonstratie vanuit het café Vrankrijk op weg naar het hoofdbureau van politie. Vijftig meter verder en twee uur later zijn er 348 mensen aangehouden. Op maandagavond worden de jubeldemonstratie en een groep toeschouwers aan de overkant aangehouden: 141 arrestanten. In totaal worden in een paar dagen tijd 750 mensen aangehouden en meegenomen, waarvan er meer dan zeshonderd als arrestant worden geregistreerd. De 120 Italianen van zaterdag worden niet meegeteld. Tegen niemand is enig bewijs dat hij of zij iets strafbaars van plan was of had ondernomen.

Wat is er tussen zaterdag- en zondagavond gebeurd dat de massale aanhoudingen rechtvaardigt? Burgemeester Patijn wringt zich in bochten. Hij kiest er voor onschuldige mensen te arresteren, als er aanwijzingen zijn dat er iets zou gaan kunnen gebeuren, zegt hij. In een paar uur tijd heeft hij een draai gemaakt van 180 graden. De burgemeester blijkt niet meer dan een clown in het mediaspektakel. Vóór de top moest Amsterdam verkocht worden, na de top het optreden van politie en justitie.

Patijn staat niet alleen in zijn gedraai. Gezagsdragers zetten in bepaalde situaties (bijvoorbeeld tijdens de Eurotop) zonder moeite fundamentele rechten van de burger opzij. Handhaving van de openbare orde en het belang van de staat gaan voor. De pijlers van de heilige democratische rechtsorde staan op drijfzand. De gebezigde argumentatie vertoont grote overeen-

komst met die gebruikt door dictators om de oppositie uit te schakelen.

Amsterdam heeft een behoorlijke traditie van acties en protesten, waaronder vele grootschalige. Maar dat de hele stad in brand heeft gestaan kunnen wij ons toch niet herinneren. De tijd van de grote bewegingen als de kraakbeweging is voorbij; het was duidelijk dat de protesten tegen de Eurotop maar beperkt zouden zijn. Wat niet wegneemt dat acties prikkelend en duidelijk aanwezig moeten zijn. Als protesteren alleen nog maar neerkomt op braaf een rondje lopen buiten het centrum van de stad, dan kunnen we het net zo goed afschaffen.

Stakingen, blokkades en bezettingen zijn echter tot op bepaalde hoogte een geaccepteerd actie- en drukmiddel in Nederland. Het beperkte verzet tijdens de Eurotop is echter door een ongeëvenaarde politiemacht zogoed als onmogelijk gemaakt. Het hele optreden is eigenlijk zo buiten alle proporties dat het Orwelliaans aandoet.

Het heeft er alle schijn van dat dit politieoptreden is ingegeven om Nederland te presenteren als een land waar niet zomaar alles kan. Dit als reactie om het beeld van Nederland als 'paradijs' voor drugsgebruikers en seksuele vrijheid, dat heerst en als negatief gezien wordt, om te buigen.

Tien of vijftien jaar geleden zou er een enorm protest zijn losgebroken na een politieoptreden als tijdens de Eurotop. Nu blijft alles betrekkelijk stil. En dat is misschien nog wel het meest verontrustende. Iets vergelijkbaars zien we de laatste jaren bij vreemdelingendetentie. Uitgeprocedeerde vluchtelingen en mensen zonder papieren worden voor onbepaalde tijd in een soort van administratieve detentie vastgehouden, zonder dat er een haan naar kraait. Ook toen er in Den Haag een paar maanden geleden Turkse mensen aan de stadsgrenzen werden tegengehouden om openbare orde problemen op een rechts-nationalistische Turkse bijeenkomst te voorkomen, bleef het opmerkelijk stil. De zelfgenoegzaamheid binnen brede lagen van de bevolking ('het zit wel goed in Nederland') en het ontbreken van wezenlijke kritische stromingen weerspiegelt zich in de tamme wijze waarop de media en belangenorganisaties als Amnesty International reageren op het schenden van fundamentele burgerrechten zoals dat bij de Eurotop is gebeurd. Als dit soort schendingen buiten Europa plaatsvinden, is het makkelijker een felle veroordeling uit te spreken.

Het ondemocratische karakter van de Europese Unie en de dreigende justitiële samenwerking op het gebied van vreemdelingenbeleid en radicale oppositie waren voor veel mensen een reden tijdens de Eurotop de straat op te gaan. De legitimiteit van deze kritiek en angst is door het politieoptreden op pijnlijke wijze duidelijk geworden.

Wat moeten wij aan met bewindvoerders en ambtenaren die wetten aan hun laars lappen en daarbij door praktisch alle politieke partijen gedekt worden?

Chronologie gebeurtenissen

Rond de Eurotop zal gedemonstreerd worden door een grote verscheidenheid aan actiegroepen en individuen, zoveel is van tevoren duidelijk. En dat moet kunnen, want in Amsterdam kan veel, is de boodschap die burgemeester Patijn uitdraagt.

De noodverordening, vlak voor de top bekend gemaakt, verbiedt demonstraties in de veiligheidszones (spergebieden) rond de vergaderplaatsen en hotels van de Euroleiders. Maar, zo verzekert Patijn op de lokale televisie AT5, de politie zal niet optreden tegen demonstraties of bijvoorbeeld wegblokkades buiten de veiligheidszones.

De eerste onrust ontstaat over de aankondiging van de 'Chaosdagen'. Een internationaal verspreid pamflet roept op deze dagen (die de voorgaande jaren in het Duitse Hannover tot rellen leidden) nu in Amsterdam te houden en wel tijdens het weekeinde voor de Eurotop. Op het programma staat onder andere het lila schilderen van het Paleis op de Dam en het platbranden van politiebureau's.

In activistenkringen wordt het pamflet beschouwd als een goeie grap, en ook politiewoordvoerders en burgemeester Patijn beweren het niet al te serieus te nemen. Desondanks start de politie een onderzoek naar de verspreiders van het pamflet. Rechercheurs, o.a. een koppel dat zich Henk en Jolanda noemt, bezoeken een serie (kraak)panden in het centrum van de stad, maar ook in de Schinkelbuurt en zelfs in Nijmegen. De bewoners krijgen de waarschuwing geen buitenlandse gasten onderdak te verlenen. Het negeren van dit dringende verzoek kan ontruiming van het betreffende pand tot gevolg hebben. Wie problemen heeft met Duitse punks kan Jolanda en Henk altijd bellen op 06 5390 1792 en een boodschap achterlaten voor de politie.

Woensdag 11 juni.

Voordat de eigenlijke top begint laat politie van Den Haag zien wat demonstranten te wachten staat.

Een groep wandelaars die deelneemt aan de Euromarsen tegen Werkloosheid wil de trein nemen. Het plan is om van Den Haag naar Leiden zwart te rijden uit protest tegen de armoede in Europa. Op het station probeert de politie te voorkomen dat ze de trein in stappen. Wanneer de demonstranten toch doorzetten, slaat de politie met de lange wapenstok op hen in. Een wandelaar loopt een gebroken arm op, een ander

krijgt een stokslag in het gezicht waardoor zijn bril breekt en hij een bloedende wond oploopt.

Vrijdag 13 juni

Drie dagen voor de officiële Eurotop gaan de tegenactiviteiten van start. Donderdag begint de 'Top van Onderop' een conferentie van milieugroepen, derdewereld-activisten en de vrouwenbeweging in het Vrouwenhuis.

Vrijdag om 18.00 uur begint het eerste programma-punt van de geveerde Chaosdagen: Verzamelen op de Nieuwmarkt. Onder toezicht van de politie en internationale pers gaat een handjevol punks aangevuld met hippies en oude krakers bier liggen drinken op de Nieuwmarkt. Nadat de toeschouwers zijn vertrokken staat een verzameling van ongeveer 100 mensen op en loopt richting Nederlandse Bank. Onderweg sneuvelen enkele vlaggestokken met Europese vlag en ook wordt één ruit ingegooid bij het Franse consulaat. De politie reageert direct met grote hoeveelheden ME. Busjes met stillen worden richting de groep gedirigeerd met een flink aantal hardhandige arrestaties als resultaat. De groep demonstranten valt uit elkaar en wordt in subgroepjes de stad doorgejaagd door ME en rechercheurs in overvalwagens. De politie verklaart 17 mensen te hebben gearresteerd. Volgens ooggetuigen zijn dit er veel meer geweest, zo rond de vijftig.

Zaterdag 14 juni

Om 13.00 u. verzamelen zich tienduizenden mensen uit heel Europa op de Dam om tegen armoede en werkloosheid te demonstreren.

Op het station wordt een roodzwarte vlag in beslag genomen omdat het tijdens de Eurotop verboden is anarchist te zijn, volgens de betrokken politieagent. De politie houdt nauwlettend groepjes punks in de gaten. De demonstratie vertrekt ruim anderhalf uur later dan gepland, omdat gewacht moet worden op de treinen van Italiaanse kameraden met vertraging. Wanneer de massa zich in beweging zet blijkt een stoet van 50.000 mensen het hele centrum van Amsterdam te vullen. Onderweg doet zich een aantal confrontaties met de politie voor. Er sneuvelen enkele vlaggenmasten met

Eurotop-vlaggen, maar via de politie-scanner blijkt het beleid om daar niet tegen op te treden. Op het Weteringcircuit aangekomen doet een groep van enkele honderden demonstranten een symbolische poging om richting Nederlandse Bank te lopen. Ze willen links af in plaats van rechts de Weteringschans op. De aanwezigheid van politie met de platte pet blijkt voldoende om dit te voorkomen. Na wat geschreeuw van leuzen zakt de opgelopen spanning als de groep zich weer bij de stoet begint aan te sluiten. Op dat moment maakt de politie een arrestatie en slaat de vlam alsnog in de pan. De politie doet een korte charge met de lange lat en verdwijnt in busjes omdat er teruggewooid wordt met blikjes, flesjes en een enkele steen. Een ME-linie komt naar voren en begint direct te chargeren. Een ME-bus en een stillenbus rijden wild van achteren op de wegrennende mensen in. De rust keert weer als de ME zich terugtrekt en de stoet gewoon door kan lopen.

De demonstratie heeft verder een rustig verloop. Op het Leidseplein sneuvelen twee ruiten van een bank en bij het hoofdbureau van politie wordt een lege politiebus omgegooid.

Als dat incident ruim voorbij is komen busjes ME de demonstratie ingescheurd. Een linie formeert zich haastig over de lengte van de Marnixstraat voor het hoofdbureau. Er volgt een charge haaks op de demonstratie. Hierbij worden ongeveer driehonderd mensen tussen de rest van de demonstratie uit geslagen.

Een deel van deze groep wordt over de brug van de Lijnbaansgracht de Jordaan in gedreven, de Elandsgracht op tussen winkeland publiek. De ME-linie op de brug raakt vervolgens ingesloten omdat het vervolg van de demonstratie het gat in de stoet gewoon weer opvult. Kennelijk in paniek wordt er hard geslagen, en ook toeschouwers raken betrokken. Een voorbijganger -hij stond met vrouw en kind langs de kant te kijken- raakt zo ernstig gewond dat hij met een ambulance wordt afgevoerd. Hij heeft via zijn advocaat inmiddels een aanklacht wegens poging tot moord ingediend.

Er wordt niemand gearresteerd. De felheid van het optreden roept de nodige reacties op. Vanuit de demonstratie wordt met spullen gegooid, maar ook vliegende toekijkende buurtbewoners de politie aan. De ME veegt vervolgens een stuk Marnixstraat voor de parkeergarage leeg en stelt zich daarna op de hoek Rozengracht-Marnixstraat op. Een deel van de demonstratie moet door deze 'fuik' heen zodat de politie de passerende mensen kan bekijken. Over de politieradio is te horen dat men overweegt 'de groep die voor problemen zorgt' in te sluiten en op te pakken. Hoe men dacht deze te kunnen scheiden van de rest van de demonstranten blijft de vraag. Dat is waarschijnlijk de reden dat er van dit plan is afgezien.

's Avonds verklaren Klaas Wilting en burgemeester Patijn dat zij erg tevreden zijn, ze spreken van een paar kleine incidenten. 'Wanneer 50.000 mensen door de stad lopen gebeurt er altijd wel iets'. Kennelijk worden die incidenten -dan nog- niet al te zwaar opgevat. Wanneer de demonstratie weer op de Dam aankomt

blijkt dat er op het Centraal Station een grote groep Italiaanse demonstranten wordt vastgehouden. Een van hen vertelt op het podium hoe drieduizend Italianen demonstranten in verschillende treinen naar Amsterdam zijn gekomen. Een deel van de mensen mag op het station de trein niet uit omdat zij een coupé vernield zou hebben. Ze zitten uren vast in hun eigen trein, gegijzeld door ME'ers op het perron en op het spoor. Een andere groep wordt omsingeld op het plein voor het station. De hele groep wordt na enkele uren geboeid en in GVB-bussen afgevoerd naar de Bijlmerbajes. Intussen worden mensen die protesteren tegen de gang van zaken door de ME weggeslagen bij het station.

De Italianen worden enige tijd vastgehouden in de Bijlmerbajes, waar de politie begint met het fotograferen van de arrestanten. Na verloop van tijd verandert het plan en worden zij in GVB-bussen naar station Sloterdijk gebracht en op de trein gezet richting Italië. Zij zijn dan inmiddels niet meer gearresteerd, maar 'verplaatst' volgens de politie. In de tussentijd en in de vele uren die zij nog in de trein zullen zitten krijgen ze geen water of eten. Pas bij de Duitse grens krijgen zij stapels bevroren boterhammen. De politie meldt echter dat ze lunchpakketten (n.b. eten dat voor de ME bedoeld was, volgens het Korpsbericht) hebben gekregen 'want zo zijn we ook wel weer'.

Hoofdofficier van Justitie Vrakking verdedigt dit optreden met de woorden: "Als je zag wat er uit die trein kwam, dan weet je wat er gebeurd zou zijn".

De twee treinen die alle Italianen (ook de niet aangehouden kameraden) terug moeten brengen naar Italië hebben dan nog een lange reis voor de boeg.

De eerste trein vertrekt rond middernacht uit Amsterdam en staat nog uren stil op een verlaten rangeerterrein bij Maarn. De tweede trein vertrekt pas rond drie uur 's nachts uit Amsterdam. De inzittenden trekken zelf aan de noodrem om hun eis voor water en brood kracht bij te zetten. In Arnhem loopt de trein uren vertraging op omdat het station over de grens in Emmerich pas 's morgens weer bemand zal zijn. De commissaris van de Koningin wordt uit zijn bed gebeld om toestemming te geven voor de overnachting in de trein en bewaking door ME'ers met honden. Pas hier krijgen de inzittenden de bevroren broodpakketjes uitgereikt.

In Duitsland krijgt de trein de volgende morgen politie-begeleiding en worden de ramen geblindeerd met afplakfolie. In Mannheim loopt de spanning op doordat de politie van iedereen foto's en vingerafdrukken wil nemen. In Zwitserland verdwijnt de escorte weer. Uiteindelijk komt de eerste trein tegen tien uur 's avonds aan in Milaan, de tweede twee uur later vanwege motorpech in Italië. Ondanks druk uit het buitenland zien de Italiaanse autoriteiten geen reden de inzittenden van de trein aldaar alsnog te arresteren.

's Avonds houden ongeveer 100 mensen een lawaai-actie bij het hoofdbureau van politie om de arrestanten van de vorige dag te ondersteunen. Hierbij raken enkele auto's beschadigd. De persoon die de auto's

bekrast wordt door mede-demonstranten weggesleurd en terechtgewezen.

De deelnemers aan de Euromarsen tegen Werkloosheid zijn vrijdag gastvrij ontvangen door de gemeente Amsterdam. Ze mogen burgemeester Patijn een hand geven en krijgen slaapruijnte aangeboden in een sportzaal in de Staatsliedenbuurt. Wanneer zij uiteindelijk na de demonstratie van zaterdag moe in hun veldbed willen gaan liggen worden ze onaangenaam verrast. De gemeente Amsterdam heeft bedacht dat zij gastvrij wil zijn tot zaterdagavond en gooit onder het mom 'jullie demonstratie is afgelopen' de wandelaars midden in de nacht op straat. Een deel van hen vindt dit zo schandalig dat zij weigert op te stappen en wordt door de politie de sportzaal uitgeslagen.

Zondag 15 juni

Voor zondagmiddag zijn drie demonstraties aangekondigd: de Legalize!-streetparty, de Erotop (demonstratie voor seksuele diversiteit) en een feest op het homomonument voor de erkenning van rechten van homo's en lesbo's.

De organisatie van de Legalize!-demonstratie was van te voren met de politie een route overeengekomen die zou eindigen bij het Mr. Visserplein, ver buiten alle speergebieden. Bij het begin van de tocht werd de route op last van de politie tot twee keer toe gewijzigd. De organisatoren werd met ME-optreden gedreigd als ze niet zouden gehoorzamen. De organisatie liet zich intimideren en ging akkoord met een route die vanaf het Centraal Station via de Prins-Hendrikkade rechtstreeks de stad uit zou lopen richting Oostelijk Havengebied voor het eindfeest. De demonstranten pikken dit niet en passeren tot twee maal toe zonder problemen een politie-linie door gewoonweg langs de afzetting te lopen. Zo bereikt de stoet uiteindelijk toch het Mr. Visserplein. Hier komt de stoet tot stilstand om op het plein verder te dansen. Patijn had immers beloofd dat dat mocht buiten de veiligheidszones. Helaas meldt de politie al snel dat er doorgelopen moet worden of dat anders de ME zal optreden. De groep loopt door. Terwijl het staartje van de stoet het plein verlaat komt vanuit de Jodenbreestraat ineens een colonne ME aangereiden die uit hun wagens springen om te chargeren, maar niemand meer aantreffen. Zij zetten vervolgens de Jodenbreestraat af om te voorkomen dat mensen die boodschappen doen er nog door kunnen. Vervolgens wordt de straat schoongeveegd en vertrekt de ME weer. Op de rest van de route zijn alle zijstraten en de IJ-tunnel geblokkeerd door een grote hoeveelheid ME, inclusief eenheden met traangaskarabijnen. Zij begeleiden de dansende menigte naar de Oostelijke Handelskade, waar verder gefeest mag worden.

De Erotop en het homofeest zijn een groot succes door de alom aanwezige pers.

In de Spuistraat bij het café Vrankrijk is 's ochtends al veel politie-activiteit. De straat voor het pand staat vol

met ME en arrestatie-eenheden terwijl voor het pand een video-wagen van de politie iedereen registreert. De video-wagen wordt bekogeld met verf in een poging het filmen onmogelijk te maken.

Aan het eind van de middag begint de politie mensen te arresteren die Vrankrijk verlaten, om bijvoorbeeld een pak sinaasappelsap te kopen of om naar huis te gaan. Dit gebeurt niet in de directe omgeving van Vrankrijk maar meestal een paar straten verderop, kennelijk om het pand zelf niet te alarmeren. Een aantal van hen wordt van de fiets getrokken door een arrestatie-eenheid en geboeid en geblinddoekt met het hoofd tussen de knieën op de achterbank van een Mercedes of een ander merk duurder middenklasser afgevoerd. Pas op het hoofdbureau mag de blinddoek af. Het verlaten van het pand Vrankrijk blijkt de verdenking van lidmaatschap van een criminele vereniging (art. 140 WvSr) op te leveren.

Om 21.00 u verzamelt zich voor Vrankrijk een groep mensen om een lawaai-demonstratie te houden bij het hoofdbureau. Al op de hoek van de straat wordt deze groep ingesloten door de ME, onder leiding van commissaris Riessen. De groep gaat zitten en de ME veegt de wijde omgeving schoon. Ook de pers wordt aanvankelijk op afstand gehouden, later wordt hen het filmen van mishandelingen door de politie moeilijk gemaakt. Iedereen wordt gearresteerd op verdenking van deelname aan een criminele vereniging en na een paar uur hardhandig afgevoerd in stadsbussen. Ook bemoeizuchtige of protesterende omstanders (buurbewoners, mede-demonstranten) worden in één moeite door gearresteerd en lid gemaakt van de criminele organisatie.

Saillant detail is dat ex-arrestanten achteraf klagen over de dranklucht die rond een deel van de ME'ers hing.

Na het afvoeren van de arrestanten richting Bijlmerbajes worden alle afzettingen om 1 uur 's nachts opgeheven en gaan de toegestroomde sympathisanten en nieuwsgierigen naar het pand Vrankrijk om poolshoogte te nemen. Hiermee is de tweede criminele vereniging geboren en wederom wordt de buurt afgezet. Alle geparkeerde auto's in dit deel van de Spuistraat en in aangrenzende zijstraten worden weggesleept. Langzamerhand wordt duidelijk dat de politie een inval in Vrankrijk aan het voorbereiden is. Iedereen die naar buiten komt wordt alvast geboeid afgevoerd, weer op grond van artikel 140. Urenlang is er een soort staat van beleg van kracht. Aangesproken ME'ers weten niet beter dan dat er een inval zal volgen, ze zijn tot in de details voorbereid.

Om drie uur 's nachts worden de afzettingen opgeheven, maar de politie blijft dreigen met een inval. Op het allerlaatste moment wordt hiervan afgezien. De risico's voor de collega's en het gevaar voor de openbare orde waren uiteindelijk toch te groot, zo valt achteraf te lezen in het ambtsbericht van Hoofdofficier van Justitie Vrakking.

De arrestanten worden inmiddels over het hele land verspreid.

Diezelfde avond houden enkele zeer verdacht geklede personen zich op op de Dam. Zij springen over het hek en plaatsen 'verdachte pakketjes'. Een van hen wordt gearresteerd op deelname aan een criminele vereniging. Wanneer zij verklaart niets met Vrankrijk te maken te hebben is er sprake van zichtbare paniek bij de politie. Korte tijd later wordt zij vrijgelaten.

op de foto: een groep demonstranten op de Dam, met in de voorgrond een politieagent die een demonstrant aanhoudt.

Maandag 16 juni

Met de start van de Eurotop is de binnenstad van Amsterdam veranderd in een vesting. Overal staan bussen agenten en ME, stillenbusjes scheuren af en aan en observatie-eenheden maken overuren. Op verschillende plekken in de stad verdwijnen mensen die willekeurig, op grond van uiterlijk, worden opgepakt als potentiële onruststokers.

In de buurt van het Leidseplein worden zes personen gearresteerd, die zich ver van elke sperzone bevinden. Zij zijn op zoek naar de demonstratie van Koerden die op dat moment plaatsvindt en vragen verschillende agenten of zij weten waar die zich bevindt. Zij worden ingesloten door vijf ME-bussen en gearresteerd op verdenking van artikel 140. Op het hoofdbureau bevestigt de hulpofficier tot ieders verbazing de 140-aanklacht. Een paar uur later wordt de aanklacht gewijzigd in overtreding van het samenscholingsverbod uit de noodverordening. Zij zitten in de cel met iemand die stickers plakte tegen Chirac en iemand die kranten uitdeelde op de Dam.

's Middags lopen tienduizend Koerden een demonstratie van het Centraal Station naar het Leidseplein om hun afschuw uit te spreken over de plannen om Turkije lid te laten worden van de EU. De ME sluit de Spuistraat aan de kant van het Koningsplein af om te voorkomen dat groepen Koerden vanaf het Leidseplein richting Vrankrijk lopen.

Die middag weet een groep milieu-activisten tot bij de hekken van de Nederlandse Bank te komen om te protesteren tegen het Europees milieubeleid. Wanneer ze naar Carré willen trekken komen er zoveel ME en arrestatie-eenheden aanrijden dat de actievoerders het voor gezien houden.

Later op de middag is er een demonstratie tegen de Europese asielwetgeving. De bedoeling is om op de fiets zo dicht als mogelijk langs de Nederlandse Bank te fietsen om daarna verder te gaan naar het Grenshospitium, de gevangenis voor vluchtelingen illegalen in Amsterdam-Zuidoost. Hier zal een manifestatie worden gehouden. De demonstratie wordt begeleid door een grote hoeveelheid ME-wagens en bussen met agenten in burger. Bij de gevangenis vindt in de vroege avond een rustige manifestatie plaats. Een half uur voor het eind van de manifestatie vindt er een wat vreemde arrestatie plaats, die veel weg heeft van een provocatie. Over de politie-radio is een gede-

tailleerd signalement te horen van een man die men wil arresteren. De bewuste man wordt gewaarschuwd, maar zegt nergens bang voor te zijn omdat hij nooit iets strafbaars heeft gedaan. Hij blijft in de buurt van een duidelijk als zodanig herkenbare groep rechercheurs in burger staan. Wanneer de manifestatie is afgelopen duiken plotseling twee arrestatie-eenheden op de man en voeren hem onder het oog van enkele honderden demonstranten af. Even dreigt de vlam in de pan te slaan maar al snel gaan de demonstranten op huis aan.

Omstreeks tien uur 's avonds wordt er op de Nieuwmarkt door enkele honderden mensen verzameld voor een 'Jubeldemonstratie'. Het ludieke karakter blijkt uit de oproep vantevoren en uit de toespraak aan het begin van de demonstratie. Het is de bedoeling om de EU-leiders toe te juichen vanwege de enorme inspanningen die zij voor ons welzijn geleverd hebben. De organisatoren hebben ook een slagroomtaart bij zich om aan President Chirac aan te bieden. De tocht vertrekt en loopt naar Hotel The Grand (verblijfplaats van Chirac en Blair) via kleine straatjes tussen de grachten tot aan de afzettingen. ME in bussen volgt de groep daarbij overal, maar treedt niet op. Bij één van de afzettingen vindt een conversatie met de ME in de linie plaats over het afgeven van de taart voor Chirac. Dit alles in de gezellige jubelstemming. Vanaf de afzetting van de straat Rusland vervolgt de stoet haar weg naar de Munt, waar zich aan de andere kant van het water van de Amstel Hotel l'Europe bevindt (logeeradres van de Benelux-leiders). Hier stuit de vrolijke stoet op een linie ME. De menigte loopt weer terug over de Amstel richting Stopera. Via zijstraten naar het Rembrandtplein lopen kan niet meer, in de Nieuwe Amstelstraat staan linies ME. Terug op de Amstel en in feite op weg naar huis wordt een groep van circa 120 demonstranten aan alle kanten ingesloten voor Hotel Eden. Na een half uur wordt het duidelijk dat de politie weer tot een massa-arrestatie wil overgaan. Verschillende pogingen van de ingesloten mensen -ook met behulp van de pers- om te komen tot een gesprek met de verantwoordelijke politiecommandant mislukken. Het antwoord is: geen commentaar. Uitleg over het hoe en het waarom van de omsingeling en de reden van arrestatie wordt niet gegeven. De pers wordt gewaarschuwd dat zij, wanneer zij binnen de linies blijft, dit voor eigen risico doet.

Een kleine groep demonstranten weet nog te ontsnappen met behulp van een boot die langs vaart en tot twee keer toe een groep mensen wegbrengt. Aan de overkant van het water, voor de Stopera, gebeurt ook het één en ander. Een groep passanten, buurtbewoners en wandelaars staat te kijken naar het ME-optreden en heeft er het één en ander over op te merken. Ook deze groep dreigt door de ME te worden ingesloten. Wie er netjes uit ziet of snel genoeg weg is kan ontkomen, maar dertig personen worden toch nog ingesloten en gearresteerd en later ook naar de gereedstaande GVB-bussen gebracht.

Ondertussen blijven de ingesloten demonstranten door-

jubelen, met dit keer de politie als doel. Er worden staande ovaties gebracht aan de aanwezige ME'ers en rechercheurs in burger. Er wordt spontaan geld ingezameld onder de demonstranten om de kosten van dit geldverslindende politieoptreden enigszins te dekken. Wanneer de GVB-bussen voor het arrestantenvervoer arriveren worden strippenkaarten tevoorschijn gehaald om vooral niet zwart te rijden. Er valt geen onvertogen woord.

De volgende dag zou in de krant te lezen zijn dat er charges uitgevoerd waren en dat de demonstratie geprobeerd had de binnenste veiligheidszone bij hotel l'Europe binnen te komen.

Volgens de politie was er diverse malen gesommeerd om een eind te maken aan de demonstratie. Niemand van de demonstranten en de ruim aanwezige pers heeft een sommatie gehoord of charge gezien.

Een journaliste krijgt het tijdens de arrestaties moeilijk. Zij wordt aangehouden en moet haar perskaart laten zien. Haar internationale perskaart wordt afgepakt en zij krijgt de verzekering dat ze nooit meer een nieuwe zal krijgen en dat ze aangeklaagd zal worden. Bovendien moet ze haar opname-apparatuur afzetten.

Alle 143 arrestanten worden gefouilleerd en geboeid met plastic strips in de bussen geplaatst. Hierna blijven de bussen nog een uur staan. Via een vreemde omweg langs Amsterdam-Noord en Badhoevedorp, waar uiteindelijk geen plaats blijkt te zijn voor de arrestanten, rijden de bussen met ME-escorte uiteindelijk terug naar Amsterdam.

Om vier uur 's morgens arriveert de colonne in de Bijlmerbajes. Opvallend is dat een deel van de begeleidende agenten zich ronduit geneert voor het optreden, en in de bussen halfslachtige excuses maakt.

De arrestanten worden de volgende dag heengezonden met een boete c.q. schikkingsvoorstel van 125 gulden. De anoniem gebleven personen worden ongeveer zes uur later vrijgelaten. De vrijgelaten mensen krijgen van de hulpofficier van justitie te horen dat ze in groepjes van zes met een busje bij het metrostation zullen worden afgezet. In werkelijkheid rijden deze busjes bestuurd door penitentiair personeel naar vreemde uitgangen van de stad om mensen te dumpen. Voorbij de ijsbaan onder het spoor door waar de weilanden weer beginnen bijvoorbeeld, of op de derde verdieping van een parkeergarage achter in de Bijlmer worden mensen afgezet.

Een vrijgelaten arrestant wordt bij aankomst op het metro-station direct weer gearresteerd, omdat hij zijn arrestantenfouillering voor de ogen van een agent uitpakt. Deze agent vindt dit provocerend. Uiteindelijk laat hij de jongen gaan met 40 gulden boete wegens verstoring van de openbare orde.

kort geding hebben gevoerd moeten worden vrijgelaten, omdat het voor hen niet individueel te toetsen is of zij iets hebben bijgedragen aan de door justitie geconstrueerde vereniging.

De rechter voegt daar nog aan toe dat voor arrestanten die in dezelfde positie zitten dezelfde uitspraak geldt. Over de interpretatie van deze uitspraak ontstaat een meningsverschil tussen het OM en de advocaten van de arrestanten. Desondanks worden de mensen die het kort geding voerden meteen vrijgelaten en de rest de dagen erna.

Op deze laatste dag van de Eurotop is er nog één grote demonstratie aangekondigd, tegen het Verenigd Europa van het Kapitaal. De politie besluit ook vandaag geen halve maatregelen te nemen en verbiedt de demonstratie een uur van te voren. Toch verzamelen zich enkele duizenden mensen op de Dam, deels om te protesteren tegen de Europese Unie, maar tevens om hun woede te uiten over het politie- en justitieoptreden tijdens de top.

De demonstratie wil koers zetten naar Carré, waar die dag de persconferentie na afloop van de Top gehouden zal worden. De demonstratie wordt begeleid door grote hoeveelheden politie, ME en aanhoudings-eenheden. Met de politie in uniform is goed contact, die is er meteen van overtuigd dat de demonstratie een vreedzaam karakter heeft en probeert de ME weg te houden bij de demonstranten. Dit mislukt echter. Op verschillende plekken in de stad wordt de weg afgezet door ME-eenheden. Wanneer de demonstranten de Pijp in willen, wordt dit door de ME onmogelijk gemaakt. De demonstratie loopt vast op de hoek Ceintuurbaan-Hobbemakade. De geüniformeerde politie probeert nog te bemiddelen, omdat een demonstratieverbod in de Pijp toch wat ver gezocht is, maar tevergeefs. De demonstratie besluit terug te keren naar de Dam. Daar wordt de Eurotop afgesloten met de ontworteling van een paar duizend Afrikaantjes, die de Europese vlag verbeelden.

's Avonds volgen er nog twee kleinere acties.

Omstreeks middernacht wordt een tweede Jubeldemonstratie georganiseerd. Dit keer juichen ongeveer tweehonderd mensen burgemeester Patijn toe, om hem te bedanken voor de 'fijne dagen' die hij Amsterdam in het kader van de Eurotop heeft bezorgd. Men spreekt luidruchtig waardering uit voor zijn cadeau voor de bewoners van Amsterdam. Politie te paard doet een poging een aantal mensen omver te lopen en om de hoek staat een grote hoeveelheid ME te wachten, maar alles blijft verder rustig. Na ongeveer een uur gaan alle demonstranten slapen.

Een groepje journalisten houdt diep in de nacht, tijdens de officiële persconferentie na afloop van de Top, spandoeken omhoog. Minister Van Mierlo fluistert tegen Wim Kok dat ze wel handgranaten bij zich hadden kunnen hebben en Kok beklaagt zich over de organisatie. Alle activisten worden afgevoerd naar het hoofdbureau van politie. Ook een aanwezige journalist die niets met de actie te maken heeft wordt meegenomen.

Dinsdag 17 juni

Deze dag wordt een kort geding tegen de staat gevoerd om de arrestanten van zondagavond vrij te krijgen. De rechter bepaalt dat de drie arrestanten die het

Het verhaal 1

Het is zondag 15 juni 1997, het is ongeveer 21:30 uur. Ik bevind mij op dit moment in het pand Vrankrijk. Er wordt opgeroepen voor een 'zwaaidemo' bij het hoofdbureau van de politie aan de Marnixstraat. Er wordt opgeroepen voor een vreedzame demonstratie. Het doel is om solidariteit te betuigen met de mensen die de afgelopen dagen zijn opgepakt. Het plan is duidelijk geluid te maken voor de mensen binnen het politiebureau en ons niet te laten provoceren door politie of ME. Omdat er wordt afgesproken dat het vreedzaam zal verlopen besluit ik om me bij de demonstratie aan te sluiten. We lopen met z'n allen naar buiten, op dat moment horen we dat er al heel veel ME op elke straathoek klaar staat. Ik maak me op dat moment nog niet zo veel zorgen 'ik heb toch immers niets gedaan'. Ik spreek nog met een vriendin af om een beetje op elkaar te letten en zeg haar dat er niets aan de hand is. We hebben niets gedaan en de politie kan ons toch onmogelijk allemaal oppakken.

De groep loopt in de richting van de Raadhuisstraat. Mensen grijpen elkaars armen vast om vrienden niet uit het oog te verliezen. Iedereen voelt zich enorm bedreigd door de grote politie overmacht. Bij de Raadhuisstraat worden we tegen gehouden door de ME. De groep loopt terug in de richting van Vrankrijk maar ook hier worden we tegengehouden. We proberen nog eens naar links en rechts te gaan. We zijn ingesloten! Mensen raken in paniek en er wordt geroepen om op straat te gaan zitten. Mensen beginnen te roepen "geen geweld". Iemand probeert met de politie te onderhandelen. Al snel wordt duidelijk dat ze iedereen willen aanhouden. Na ongeveer een uur gewacht te hebben begint politie in burger op hardhandige wijze mensen uit de groep te sleuren. Ik sta helemaal achteraan dus ik moet nog lang wachten. Ik probeer nog een hond uit de groep te halen door journalisten te vragen haar mee te nemen. Deze willen dit niet omdat ze bang zijn anders niet meer terug door de linies te kunnen komen. Ik vraag een ME'er of de hond niet uit de linies mag, zij heeft er al helemaal niets mee te maken. De ME'er lacht me uit en zegt dat die hond maar niet meegenomen had moeten worden.

De tijd verstrijkt en steeds meer mensen worden afgevoerd. Ik ben nog steeds in de veronderstelling dat ze ons allemaal buiten de stadsgrens zullen brengen en ons daar afzetten. Ik kan niet geloven dat ze zo'n grote groep mensen zullen opsluiten. Ze komen steeds dichtbij en door mijn hoofd gaat van alles. Ik besluit dat ik mezelf niet vrijwillig laat afvoeren. De situatie is absurd en ik wil me toch nog enigszins verzetten. Daar zijn ze, ik ben aan de beurt. Ik ga staan maar verzet mijn voeten niet. Ik laat me wegslepen door twee politiemannen in burger. Ze beginnen te roepen "meewerken vies kreng". Ze stoten mijn hoofd tegen de bus en ze schreeuwen dat ik moet gaan staan. Ik zeg ze dat ik mee ga werken maar het is al te laat. Een derde politie-

man springt boven op me en gaat als een bezetene in mijn bovenbeen knijpen. Als ik weer recht sta begint één van de mannen mij te fouilleren. Ik roep in paniek dat ik niet gefouilleerd wil worden door een man waarop hij mijn kleding omhoog doet en mijn borst vastgrijpt "noem jij jezelf een vrouw!?". Ik schreeuw "blijf van mijn borsten af vieze seksist". Hij antwoordt "denk je soms dat je aantrekkelijk bent!". Hij slaat nog wat smerige praat uit die ik echter, door mijn shocktoestand, ben vergeten. Vervolgens beginnen ze aan mijn armen te rukken om de plastic strips erom heen te krijgen. De eerste poging mislukt dus sjoeren ze er nog één omheen. Ik schreeuw het uit van de pijn "mijn armen zijn tekort" waarop hij antwoordt "je benen anders ook". Ze staan mij uit te lachen. Ik verga van de pijn. Ze gooien me de bus in en ik barst in tranen uit, ik voel me zo vernederd. Later bedacht ik me dat ze me beter hadden kunnen slaan; dat kun je in ieder geval nog bewijzen.

De bus is vol en vertrekt richting de Bijlmerbajes. Na ongeveer anderhalf uur houd ik het niet meer uit van de pijn. Ik vraag een ME'er of ze eraf mogen. Hij kijkt naar mijn handen en schrikt. Hij haalt er een ander bij om ze los te snijden; hij is bang om me te verwonden omdat mijn hand helemaal is opgezet. Hij zegt dat ik mijn handen absoluut stil moet houden want hij wil er niet in snijden. Mijn handen zijn los en de ME'er begint het bloed in mijn handen terug te wrijven. Ik heb geen gevoel meer in mijn handen en armen. Mijn handen zijn opgezet en blauw. Ze gaan nu in onze bus iedereen controleren. We zitten uren in die bus en we zien een ambulance. We weten op dat moment niet voor wie die is. Later zal blijken dat het voor een jongen is die met een wapenstok op zijn hoofd geslagen is. De dierenambulance komt de hond ophalen. We kunnen al deze tijd niet naar de wc, er is alleen een putje waar je boven mag gaan hangen met een ME'er ernaast. Om ongeveer 4:00 uur krijgt iedereen twee slokjes water. De ME uit Utrecht wordt afgelost door ME uit de Achterhoek die er niet vriendelijker op worden. Om ongeveer 6:30 uur komt er een vrouw onze bus in die vertelt dat we op artikel 140 zijn aangehouden. Ik geloof mijn oren niet; dit is te belachelijk voor woorden. Ik kan op dit moment alleen maar lachen, 'artikel 140'. Na dit praatje moeten we naar binnen. Hier mag ik eindelijk naar de wc. We worden met z'n allen op een binnenplaats gegooid. Hier moeten we weer wachten. Om 7:00 moet ik naar de afdeling visiteren. We moeten ons uitkleden, er wordt in mijn kont gekeken of ik daar misschien niet iets zou hebben verstopt, echt belachelijk. Ze nemen mijn foto.

Om 7:15 word ik voorgeleid. "Wil je je naam zeggen?". "NEE". "Wil je iets verklaren?". "NEE." Ik vraag ze waarom ik hier ben. Ze zeggen dat mijn advocaat mij dit wel zal uitleggen. Nou dat lijkt me prima. "Mag ik

mijn advocaat dan even spreken". Het antwoord luidt wederom NEE.

Ik word samen met nog drie vrouwen in een bezoekersruimte gegoooid. We krijgen met vier vrouwen twee matrassen en verder niets.

Rond de middag smijten ze wat oud brood naar binnen en karnemelk. Voor 67 vrouwen is er één wc die al snel verstopt raakt. We worden opgehaald en weer op de binnenplaats neergezet. Het is nu maandag 16 juni, ik denk dat het ongeveer 13:00 uur is. Ze nemen weer een foto van ons en ditmaal ook vingerafdrukken. We eisen water en er wordt een emmer gebracht met wat bekertjes. Ze behandelen ons als beesten. Wel krijgen we rookwaar. Na lang wachten komen ze mij weer halen ze brengen me bij een tafeltje waar ze weer dezelfde vragen stellen als afgelopen nacht. Ik antwoord overal nee op en hij komt tot de conclusie dat ik Nederlandse bent. Ik vraag hem hoe hij dat kan zien en hij zegt dat ik Nederlands spreek. Ik zeg hem dat ik misschien wel heel goed Nederlands spreek maar dat hij hier niet uit op kan maken dat ik ook daadwerkelijk een Nederlandse ben.

Ze zetten een gedeelte van onze groep vrouwen in een sportzaal. We krijgen vegetarisch warm eten. Na het eten halen ze een groepje vrouwen waaronder ik op. Ze boeien ons weer en we worden afgevoerd naar een andere gevangenis. Ik vraag om mijn advocaat, het antwoord is weer nee. We zitten ongeveer twee uur geboid in de bus en ditmaal is het geen bus van het Gemeentelijk Vervoer Bedrijf maar echt gevangenenvervoer. Je zit met twee of vier vrouwen in een hokje. Het meisje voor mij heeft astma en ze vraagt of de ME-er wil stoppen met roken. Hij negeert haar en ze vraagt het nog een keer. Ditmaal reageert hij "als je nog één keer je mond open doet tik ik erop". Na twee uur geboid in de bus gezeten te hebben moeten we weer terug naar binnen.

Binnen staat een man in burgerkleding ons op te wachten. Ik ben ontzettend boos. Ik eis mijn advocaat te spreken. Ze vertellen dat mijn advocaat het veel te druk heeft om ons allemaal te zien. "Goed" zeg ik, "dan ga ik wel namens deze groep vrouwen de advocaat spreken, ik ga anders helemaal nergens meer heen. Dan kunnen jullie me hier naar buiten slaan". Hij zegt de advocaat te gaan regelen. Maar ik heb geen advocaat gezien. Ergens midden in de nacht worden we toch nog overgeplaatst.

We komen aan in Heerhugowaard. Ik kom ongeveer als eerste onze bus uit. We komen in een grote houten barak terecht. Ik schrik van wat ik zie. Een grote houten barak vol met stapelbedden, het lijkt wel een concentratiekamp zoals je dat kent uit filmbeelden over de tweede wereld oorlog. Ze leggen mij in het eerste bed. Er blijven maar groepen vrouwen binnen komen. Uiteindelijk blijven we met 117 vrouwen in deze houten barak te zitten. Ik kan niet slapen van de kou; er is geen verwarming en je krijgt maar twee dekens (als je geluk hebt). De volgende ochtend hoor ik dat iedereen het ijskoud had.

Na het ontbijt mag ik samen met NN256 namens de vrouwen de advocaat bellen. De advocaat is niet aanwezig en ik vraag aan zijn secretaresse om zo snel mogelijk iemand bij ons langs te sturen. Weer buiten gekomen komt de directeur van de gevangenis met een hele

delegatie naar ons toe en vraagt ons om de vrouwen te kalmeren. Ik leg hem uit dat de vrouwen pas kalm zullen worden als ze naar huis mogen bellen. Er zitten moeders bij die hun kinderen thuis bij een babysit hebben achtergelaten en vrouwen met huisdieren. Ook weten deze vrouwen niet waar ze aan toe zijn en willen ze een advocaat zien. De directeur stemt hier mee in en gaat met een groep van tien vrouwen praten. We horen dat in de ochtend Scotland Yard en Interpol binnen zijn geweest om vrouwen uit te zoeken om aan hun land uit te leveren. Vrouwen gaan zich vermommen om dit te voorkomen. Een groep Deense vrouwen vertrekt vrijwillig, nadat ze contact hebben gehad met het Deense consulaat. Ik denk dat er ongeveer drie vrouwen onvrijwillig het land zijn uitgezet.

Het avond eten verschijnt maar het is dit keer niet vegetarisch. Ik besluit om niet te eten. Na het avondeten mag ik met een groep van 15 vrouwen naar de advocaat. We krijgen te horen dat het kort geding dat door de advocaten tegen de arrestaties op grond van artikel 140 is aangespannen, gewonnen is. In principe zijn we allemaal onterecht aangehouden en moeten we vrij gelaten worden. Een domper op dit positieve verhaal komt al snel als de advocaat vertelt dat we waarschijnlijk pas de volgende dag vrij gelaten worden. Terug in het 'kamp' vertellen we de andere vrouwen ons nieuws. Vrouwen reageren uitbundig en eisen hun vrijheid op. Ze doen dit door heel veel lawaai te maken en op alles te springen. Het personeel wordt zenuwachtig en ze proberen ons voor 22:00 uur naar binnen te sturen. De vrouwen gaan langzaam naar binnen. Ineens horen we geluid aan de andere kant van de muur: er is een zwaaidemo voor ons. Vrouwen rennen terug naar buiten. Er wordt over en weer geschreeuwd. Onze met appelstroop beschilderde lakens, spandoeken, gooien we over de muur. Onze vrienden gooien nieuwsblaadjes naar ons toe. Iedereen gaat ze lezen, het eerste nieuws sinds dagen. Voor de zwaaidemo is al het personeel uit onze omgeving gehaald en ze dreigen met oproerpolitie. Jonge meisjes worden door de bewaaksters gewaarschuwd, "je kan je beter afschermen. Als die lui komen slaan ze op alles en iedereen". We proberen zelf iedereen naar binnen en rustig te krijgen. Na ongeveer een half uur is alles weer rustig en keert het personeel terug.

De volgende dag om ongeveer 13:30 mag de eerste groep vrouwen vertrekken. We moeten met bussen naar politiebureau's in Amsterdam. Ik spreek met de directeur van de gevangenis af dat ik als laatste zal vertrekken zodat ik kan zien dat iedereen ook daadwerkelijk vrij wordt gelaten. Om ongeveer 16:00 uur vertrek ik als laatste. Iedereen is van het kampterrein vertrokken. Maar in een cel zijn nu zes vrouwen opgesloten die al eerder werden vrijgelaten. De politie is hun spullen kwijtgeraakt en heeft ze weer mee terug naar Heerhugowaard genomen. Aangekomen in Amsterdam krijg ik mijn spullen terug en kan ik vertrekken. Gelukkig staan vrienden ons op te wachten. Ik denk dat ik de gebeurtenissen van deze dagen niet snel zal vergeten.

Er zal een lange tijd over heen gaan voor ik deze afschuwelijke ervaring ook maar enigszins zal hebben verwerkt.

Arrestaties Spuistraat

Op zondagavond 15 juni 1997, rond $\pm$ 22.00 uur, kwam ik vergezeld van mijn hond Dizzy vanaf de Raadhuisstraat, de Spuistraat inlopen.

Ik was op zoek naar een vriend van mij, die ik dacht bij of in "Vrankrijk" aan te treffen.

In de Raadhuisstraat was weliswaar veel ME aanwezig, maar dat was de voorgaande dagen een normaal stadsgezicht.

In de Spuistraat aangekomen, vertrok er zojuist een demonstratie richting Raadhuisstraat. Ik bleef even staan om te zien of mijn vriend zich ook in deze demonstratie bevond. Op dat moment werd de Spuistraat bij de Raadhuisstraat afgesloten door ME.

Toen ik verder wilde lopen werden ook de overige straten rondom de demonstratie afgesloten. Niemand kon nog wegllopen, en de mensen gingen op de hoek van Spuistraat/Paleisstraat op de grond zitten. Totdat ik daadwerkelijk werd aangehouden, heb ik $\pm$ één à anderhalf uur ter plaatse op de grond moeten zitten.

Ik heb gezien hoe verschillende mensen, ondanks hun lijdzzaam geweldloos verzet, keihard werden weggesleurd.

Bij mijn daadwerkelijke aanhouding heb ik geen verzet gepleegd. Ik werd vervolgens tegen een bus aangezet en gefouilleerd. Hierbij is mij een zakmesje met bruin handvat en een zilverkleurig nagelknipmesje afgenomen. Beide zijn geen verboden wapens, en als zodanig eis ik deze terug (of vergoed).

Na geboeid te zijn met plastic strips, werd ik samen met mijn hond naar een gereedstaande bus gebracht. Deze bus bracht ons om $\pm$ 24.00 uur naar de binnenplaats van P.I. Overamstel.

Vervolgens heb ik $\pm$ 6 uur lang geboeid (veel te strak, totdat mijn handen gevoelloos en blauw waren), waarvan de eerste vijf uur zonder drinken, in deze bus moeten verblijven.

Om $\pm$ 4.00 uur is mijn hond, onder protest van mij, afgevoerd door de dierenambulance.

Om $\pm$ 6.00 - 7.00 uur maandagochtend 16 juni, ben ik uiteindelijk uit de bus gehaald en met $\pm$ 100 mensen op een binnenplaats opgesloten.

We stonden met een groep -waarvan ik toen niet wist uit hoeveel mensen die bestond- in de Spuistraat klaar om weg te gaan naar het Hoofdbureau van politie in de Marnixstraat te Amsterdam om daar via fluiten en schreeuwen steun te betuigen aan de eerdere arrestanten naar aanleiding van het protest tegen de EU. Het plan was om dicht bij elkaar te blijven, desnoods in te haken, geen geweld te gebruiken en ons niet te laten provoceren door de politie. Al na een kleine 100 meter kwam de groep echter tot stilstand, voor ons doemde namelijk een linie ME-ers op.

Pas na enige tijd wachten op straat kwam er politie in burger die ons één voor één uit de groep sleurde. Ondanks mijn toezegging vrijwillig mee te gaan werd ik behoorlijk hardhandig door twee van hen omhoog getrokken en meegesleurd naar een blauwe politiebuis. Daar werd ik tot zeker drie (mogelijk vier) keer toe met m'n hoofd tegen de achterkant van de bus geslagen. Ik heb daar tot en met donderdag 19 juni redelijk pijnlijke builen op m'n voorhoofd aan overgehouden.

Het moment dat wij gearresteerd werden, zijn we met onze handen op de rug geboeid in een arrestantenbusje gezet. In mijn bus waren er te weinig zitplaatsen. Zo'n zeven personen moesten zeven uur lang staan in de bus. Sommige jongens gingen met de bewakers in discussie en vroegen waarom we opgepakt waren. Geen van de bewakers of ME-ers kon ons de reden van de arrestatie vertellen. Ja, we zijn toch relschoppers en Chaoten. Wat doet zo'n net meisje tussen al die oproerkraaiers. Hiermee bedoel ik mijn vriendin die nog nooit aan een demo had deelgenomen, maar wel begreep dat de EURO TOP koste wat het kost niet door moet gaan. Ik voelde me heel verantwoordelijk voor haar, want eigenlijk had ik haar hierin meegesleurd. Haar vertrouwen in de politie, de gemeente en de overheid is compleet verdwenen.

Tijdens de arrestatie ben ik gewelddadig behandeld door de politie, namelijk twee zeer agressief uitziende mannen in camouflage broeken, groene bomberjacks en met dikke hoofden en kort stekelhaar. Zij grepen mij heel hardhandig vast onder mijn oksels en sleurde me met vier mannen naar de bus. Ik had me passief verzet door me wat zwaarder te maken. Daardoor moesten ze wat zwaarder tillen, maar wat gebeurde is dat één van hen aan mijn sjaal trok zodat ik bijna stikte. De andere draaide hardhandig mijn arm op mijn rug. Ze smakten m'n hoofd tegen de bus; ze schreeuwden "benen uit elkaar!" en toen schopten ze mijn benen uit elkaar. Andere vrouwen hebben de blauwe plekken onder mijn oksels en mijn bult op de linkerkant van mijn hoofd gezien.

In de bus gezeten kreeg ik last van ademnood en werd helemaal overstuurd. Om me heen zaten allemaal vastgebonden mensen, en vier verschrikkelijk enge mannen. Ik zweette me een ongeluk en begon ontzettend te huilen. Het was ontzettend vernederend dat een hondekop (met nog steeds zijn helm op) mij een fles water door de strot duwde. Ik was doodsbang.

De demonstratie was nog geen straat verder toen we opeens door 4 bataljons ME-ers met wapenstokken bij elkaar werden gedreven, zonder duidelijke aanleiding. We gingen zitten om onze vreedzame bedoelingen

duidelijk te maken. Een meisje wiens hond verderop losliep mocht deze niet halen. Mensen die weg probeerden te gaan werden geslagen. Op de vraag aan de hoogste agent in rang, waarom we ons niet vrij konden bewegen, zei hij dat hij orders had ons op te pakken. Waarvan we verdacht werden kon hij niet vertellen. Terwijl we al een tijdje op straat zaten verschenen agenten in burger die mensen begonnen weg te slepen. Hierbij gebruikten ze onnodig geweld. Een jongen die in kleermakerszit op de grond zat werd bij zijn armen gepakt door een kale agent in burger. Deze draaide eerst zijn armen op zijn rug, hield ze bij elkaar en draaide ze toen boven zijn hoofd. Hierbij raakte de jongen gewond (krak). Vervolgens werd hij door de agenten in burger aan zijn armen weggesleept. De jongen had geen aanleiding gegeven voor enige mate van geweld. De ME keek hierbij toe, sommigen van hen maakten grappen waarin naar ons werd verwezen als beesten. Er werd gezegd dat we geen volwaardige burgers waren, dus dat deze behandeling rechtvaardig was.

De agenten in burger kwamen terug. Een van hen (houthakkershemd) had bebloede rubberen handschoenen aan. Ik werd hardhandig beetgepakt en mijn handen werden op mijn rug geboeid met een dunne plastic handboei. Ik werd in een grote stadsbus geduwd (na foullering). Na een tijdje reden we weg en tussen twaalf en één uur kwamen we aan bij de PI Overamstel. Bij meerdere mensen zaten de boeien veel te strak. Een meisje vroeg of ze a.u.b. nieuwe boeien mocht. Dit mocht niet van de agent. Toen een jongen opstond en er wat van zei, kreeg hij klappen met de wapenstok. Hij ging snel weer zitten, maar kreeg alsnog een harde klap die hem een ernstige hoofdwond bezorgde. Hij werd door de aanwezige agenten snel uit de bus gehaald. Mensen die vroegen of ze nieuwe boeien of naar de WC mochten, kregen nog geen toestemming. Na een paar uur kwam er een ambulance.

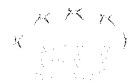
Omstreeks 23.00 uur werd ik meegenomen en met boeien om in een klein vervoersbusje geplaatst. Na even gewacht te hebben zijn we vertrokken naar de Penitentiare Inrichtingen Overamstel. Daar aangekomen werd onze bus geparkeerd en bewaakt door verschillende leden van de ME. Mij was tot dat moment nog niet verteld waarom ik eigenlijk opgepakt was. Onze bus stond naast een soort van commandowagen ofzo die met draaiende motor stilstond. Hierdoor vulde onze bus zich met uitlaatgassen en pas na herhaaldelijk vragen/zeuren ging er een dakraam open en een uurtje later is onze bus een paar meter vooruit gereden om toch nog frisse lucht te krijgen. Omstreeks 4.00 uur in de morgen kregen we wat water (een half plastic beker-tje) en werd ons eindelijk via verteld waarvoor we hier eigenlijk zaten. Artikel 140, bij mij niet bekend maar de uitleg was duidelijk genoeg: Deelneming aan een criminele organisatie. Om 5.45 reed ons busje dan toch eindelijk de binnenplaats op en moesten we eruit. Even later stonden we op een kleine luchtplaats ofzo om ons te ontdoen onze boeien.

Ook de vrouwen werden na hun arrestatie gefouilleerd door agenten in burger. Ze betastten ons aan onze borsten, tussen onze benen. (...). Een man die naast mij zat in de bus werd door een agent met een knuppel op zijn hoofd geslagen. De wond die het veroorzaakte bloedde hevig, maar de agenten maakten slechts grapjes toen we schreeuwden om een ambulance (...).

Tegenover mij zat een jongen die wilde plassen. Hij diende 'even' te wachten. Na drie keer vragen (en twee uur verder) heeft hij in zijn broek gezeken. Naast mij zat een jongen met een sterkere blaas. Hij hield het tweeënhalf uur vol. Toen heeft hij voor de zesde keer gevraagd of hij naar buiten mocht om te plassen. Dit keer vroeg hij het op zijn knieën. Het mocht. Hij was de eerste in de bus.
(uren later)

Uit andere verklaringen

- Op het politiebureau werd me verteld dat ik was aangehouden op grond van artikel 140. "Iedereen die Vrankrijk uitkomt, beschouwen we als lid van een criminele organisatie."
- Aangehouden bij het verlaten van een pand door agenten in burger. Naar hun zeggen op uiterlijk. Verder geen reden opgegeven. Ze weigerden me in het Engels te woord te staan, terwijl ik het Nederlands niet beheers. Ik ben niet gewezen op mijn rechten.
- Er is geen reden opgegeven voor de arrestatie, wel plaatste men de opmerking: "We arrest you because we don't like your face."
- Ik kreeg geen duidelijkheid over de reden van de arrestatie, nog steeds niet. Niemand kon of wilde ons uitleggen wat er zou gebeuren.
- Pas de volgende dag tijdens het 'Tribunaal' op de binnenplaats van PI. Overamstel werd mij verteld dat het artikel 140 was.
- De verzekeringstelling werd niet vertaald.
- Een politieagent gaf toe dat de arrestaties bedoeld waren om protesten te voorkomen.
- Na een tijd wachten komen er GVB-bussen en worden we één voor één door "stillen" gearresteerd. Soms met grof geweld. Een jongen die ingehaakt op de grond zit, wordt aan zijn neusgaten omhoog getrokken.
- Bij de arrestatie: Verscheidene mensen met hun hoofden tegen de bus aangemept. Ik zat achter in de bus dus hoorde ik de knallen goed. Soms voelde ik de dreun gewoon. Mensen hun arm in zeer onnatuurlijke hoeken gedraaid terwijl ze zich nauwelijks verzetten. Handen echt vreselijk strak vast in de plasticjes.
- In de bus waarin ik zat is na luid geschreeuw ingeslagen op twee niet Nederlands sprekende mensen door ME. Later waren er op die plek bloedsporen zichtbaar. Een van de twee is later opgehaald door een ambulance.

Bijmerbajes

Parkeerplaats: Toen wij eenmaal bij de parkeerplaats van P.I. Overamstel waren aangekomen, moesten wij in de bus blijven. De handboeien (plastic 'tie-rips') werden pas rond een uur of vier 's ochtends vervangen door minder strak aangetrokken exemplaren.

De reden van de aanhouding (verdenking op grond van art. 140) werd ons pas bekendgemaakt rond een uur of vier 's ochtends. Naast onze bus was een verbindingswagen van de ME geparkeerd, wiens uitlaatgassen constant in onze bus door de open deur naar binnen gingen. Pas na vrij dramatisch aandringen onzerzijds (wij begonnen nl. echt duizelig te worden) werd onze bus even verplaatst.

Toen een ambulance aankwam, werd op onze vraag hieromtrent geantwoord dat het voor een demonstrant was die last had van astma. Later zouden wij horen dat het een arrestant betrof die tot bloedens toe was geslagen; klinkklare leugen, dus.

Voorgeleiding: Om ongeveer zes uur op maandagochtend werden wij uiteindelijk naar een binnenplaats gebracht. Eén voor één (eerst de vrouwen, dan de buitenlandse mannen, dan de Nederlanders) werden wij naar binnen gehaald om uitgebreid gefouilleerd en op de foto te worden gezet. Ik mocht mijn jas niet houden. Wij werden ook 'voorgeleid', voorzover er hier sprake van kan zijn: meerdere hulpofficieren van Justitie stonden in de gang, de aanklacht (art. 140) werd voorgelezen, en hup de volgende.

Gymzaal en binnenplaats: na voorgeleid te zijn werd ik eerst in een gymzaal geplaatst. Hoewel dit net tegen mij was gezegd, kreeg ik geen boterham. Gelukkig lag er nog karnemelk in de gymzaal die andere arrestanten kennelijk net hadden gekregen. Na ongeveer drie uur moesten wij weer naar buiten, in een iets grotere binnenplaats dit keer. Daar werden een aantal campingtafels neergezet en werden wij één voor één 'verhoord' en in verzekering gesteld. Ik werd niet expliciet gewezen op zwijgrecht, maar ik gaf gewoon geen naam en geen verklaring ('En je bent vast ook een liefhebber van Jan Donk?'; 'Juist'). Dit was om 12.30 uur, getuige het afschrift.

Hierna gingen veel mensen, waaronder ik, een beetje slapen om wakker te worden met een knallende koppijn van het slapen in de zon zonder water. Pas rond zes uur 's middags toen enkele mensen de plee hadden gesloopt (in de hoop een waterleiding te kunnen vinden) werd ons water gegeven, in de vorm van een emmer water en bekertjes.

De hele middag werden mondjesmaat mensen weer naar binnen gehaald, eerst een aantal mensen die op foto werden uitgepikt, daarna de eerste de beste die

voor de deur stond. Voorzover wij begrepen, werden dan vingerafdrukken genomen en werden de mensen verder ergens anders naar toe gebracht. Een groep van een man of zes werd hierna teruggeplaatst in de binnenplaats, maar moest apart blijven zitten en mocht niet met ons praten. Zij werden later alsnog weggehaald.

Het eten kwam pas rond een uur of acht 's avonds. De laatste vier mensen in de rij hadden pech: het eten was op! En dit was alleen omdat er op dat moment zeven mensen in hongerstaking waren gegaan. Zij moesten resten van anderen of salade eten.

Ik ging ook op een gegeven moment naar binnen voor de vingerafdrukken (ik had immers geen jas en begon het ondertussen wel koud te krijgen), maar daar bleek mijn 'dossier' kwijt (hoe dit verder in elkaar zit is mij tot dusver onduidelijk gebleven; ik wist namelijk wel mijn NN-nummer te noemen, en later bij overplaatsing naar het Hoofdbureau gingen mijn spullen wel mee; misschien heeft dit eerder ermee te maken dat ik verder geen belangrijk of bekend 'crimineel' ben). Geen afdrukken, en weer de binnenplaats in. Daar bleef aan het einde van de avond een groep van ongeveer 15 mannen over. Het krijgen van dekens, en vervolgens het krijgen van genoeg dekens, was een hele klus op zich. Zo rond 12 uur, toen wij ons al hadden opge maakt om op het gras te gaan slapen, werden wij alsnog verplaatst naar een andere binnenplaats (zonder gras). Dan maar op het beton slapen. Uiteindelijk werden wij om twee uur 's ochtends weer geboeid met plastic 'tie-rips' en vervoerd in arrestantenbusjes naar het Hoofdbureau. Nog een fouillering en de cel in (individuele cellen).

Aangekomen bij de P.I. Overamstel stonden we ongeveer 10 minuten stil voor de sluis, wel binnen de hekken. Daarna werd de bus de sluis binnengereden, daar hebben we ongeveer een half uur gestaan. Eenmaal uit de sluis hebben we nog zo'n anderhalf uur op de binnenplaats gestaan. Al die tijd zaten wij geboeid in de bus. Er was geen mogelijkheid tot toiletbezoek (twee mensen hebben daarom noodgedwongen in de bus moeten plassen, wij zaten allemaal in de stank). Ook moesten de deuren dicht blijven ondanks de benauwde lucht. Het was erg warm en frisse lucht was ver te zoeken (zeker nadat we een tijdlang in de sluis hadden gestaan). Pas vlak voordat de eersten uit de bus gehaald werden, gingen de deuren open. Massale, langdurige en luidruchtige verzoeken daartoe van onze kant mochten eerder niet baten. We hebben dik twee uur in die broeierige bus gezeten met boeien om en deuren dicht. Regelmatig kwamen er nieuwe bussen met arrestanten de binnenplaats op rijden, een ervan zat

lange tijd vast in een schijnbaar defecte sluis. Later hoorde ik dat zij nog veel langer hebben moeten wachten.

Toen onze busdeuren open gegaan waren werden we al vrij snel een voor een uit de bus gehaald. Ik was ongeveer de tiende van onze bus. Ik moest op een stuk betonnen vloer in een tochtige hal gaan zitten met m'n gezicht naar de muur. Achter me stonden een aantal bewakers van de 'Landelijke Bijzondere Bijstandseenheden' (stond op een embleem op hun shirt). Links en rechts van mij zaten arrestanten eveneens naar de muur te staren, hier en daar werd wat gepraat. Er werd hier een plastic fluitje van me in beslag genomen en kapot getrapt nadat er (door ons) mee gerammeld werd. Na ongeveer vijf minuten werd ik naar binnen gevoerd, m'n boeien doorgeknipt en nogmaals gefouilleerd. Ditmaal moest ik wel alles dat in m'n zakken zat, m'n horloge, m'n riem en m'n schoenveters inleveren. Er werd mij naar m'n naam en geboortedatum gevraagd. Na weigering werd er een polaroid foto van me gemaakt en ik werd opnieuw geboeid (ditmaal met metalen boeien). Onder begeleiding werd ik vervolgens naar een sportzaal gebracht. Hier bevonden zich op dat moment zo'n veertig anderen. Op de gang hoorde ik dat men werd geselecteerd op geslacht en nationaliteit. Ik kwam bij de groep Nederlandse mannen in die sportzaal. Een klein aantal had de handen vrij, de meesten waaronder ikzelf, waren met de handen op de rug geboeid. Nog de hele nacht werden er zo nu en dan nieuwe mensen in de sportzaal gelaten, ikzelf probeerde wat te slapen. Dat slapen viel niet mee, we waren geboeid, we hadden geen dekens en geen matrassen. Als we naar de WC wilden kon dat. Ongeveer twee uur (inmiddels geen horloge meer, dus vanaf hier worden het echt schattingen) nadat ik in de sportzaal was gezet werden we in groepjes van tien uit de sportzaal gehaald. We werden voorgeleid voor de (hulp-?)officier van Justitie. Ik werd niet gewezen op mijn zwijgrecht, wel gevraagd naar mijn naam en geboortedatum, die ik wederom niet gaf. Hierop hoorde ik voor het eerst van de verdenking op overtreding van artikel 140, lidmaatschap van een criminele organisatie. Er werd weer een polaroid foto gemaakt en ik kreeg een nummer: 117. Ik werd dringend verzocht dat nummer te onthouden, waarna ik terug werd gebracht naar de sportzaal, ik mocht zonder boeien weer naar binnen. Ik ben nog enige tijd gaan slapen (nog altijd zonder matras en deken).

In de ochtend werd een winkelwagentje met brood, melk en karnemelk naar binnen gereden. Daar konden we naar believen uit graaien, niets was echter veganistisch. Voor iedereen die daarna naar de sportzaal werd gebracht (en dat waren er best veel) was er niets meer te eten of te drinken. Tot aan het middaguur is er niets meer veranderd aan onze situatie.

Vanaf deze binnenplaats werden we na ± 1 uur, vijf bij vijf, weggeleid voor verdere fouillering. Op dat moment was mij niet verteld, waarom ik was aangehouden. Daarna ben ik met ± 80 mannen in een gymzaal ingesloten.

Na ± 1 uur in de gymzaal kregen we uiteindelijk brood

en melk uitgereikt, wat echter niet voldoende was voor alle aanwezige mensen.

Om ± 12.00 uur maandagmiddag 16 juni werd(en) ik (wij) uit de gymzaal gehaald en naar een grote open binnenplaats geleid. Op deze binnenplaats ben ik om ± 12.19 voorgeleid aan de (hulp)officier van Justitie. Bij deze werd ik voor drie dagen in verzekering gesteld.

Vervolgens heb ik samen met ± 80 andere mannen zonder eten en drinken, in de brandende zon zonder beschutting op deze binnenplaats moeten verblijven (overigens zonder voldoende toiletgelegenheid). Op onze vragen om drinken, eten, medische hulp, juridische bijstand, telefonisch contact, werd niet gereageerd. Om ± 20.00 uur kregen we dan eindelijk eten en drinken uitgereikt.

Na het eten werden we een voor een weggeleid om verhoord te worden. Na het verhoor werd ik wederom naar de binnenplaats geleid, waar ik alsnog ± 1 uur heb moeten wachten voor transport.

Voordat ik met vijf andere mannen werd weggevoerd voor transport naar Amstelveen, moest ik geboeid en geknield zittend in een gang plaatsnemen. Dit voelde ik als een grote intimidatie.

Ik ga zitten aan een tafel met aan de andere kant (jawel) een Hulpofficier van Justitie. Hij bekijkt het papier dat bij mij hoort en vervolgens steekt hij z'n hand uit naar mij en zegt: 'Hallo, ik ben Driessen'. Ik reageer slechts met: 'Hallo'. Hij kijkt me teleurgesteld aan en zegt nog een keer: 'Ik ben meneer Driessen en wie bent u?'. Stille. 'Aha, meneer wil niet meewerken?'. Dan zeg ik tegen hem: 'Ik heb niets gedaan, ik heb alleen door de stad gefietst. Op een gegeven moment werd ik ingesloten door de ME. Meneer de hulpofficier zegt: 'Maar je had toch niet bij die ME in de buurt hoeven te komen?'. Ik zeg weer: 'Ik weet niet of het u misschien ontgaan is maar de hele stad ziet blauw van de politie en ME. Hulpofficier: 'Hou je mond maar. Met jou hoef ik verder niet te praten. Als je je naam niet wilt vertellen, heeft discussiëren geen enkele zin. Je moet hiernaast vingerafdrukken laten maken en zo dadelijk foto's'. Ik probeer nog wat: 'Mag ik alstublieft een telefoontje plegen want...'. Hulpofficier: 'Nee natuurlijk niet, ik weet helemaal niet met wie ik van doen heb. Je kunt wel naar ik weet niet wie gaan bellen'. Hij overhandigt mij een roze vel, een afschrift van het bevel van arrestatie en de reden van arrestatie (dat is ondertussen een andere geworden): Artikel 2.1 van de APV, Verbod op Samenscholing.

Ik realiseer mezelf dat als ik m'n naam gezegd zou hebben, ik dan waarschijnlijk die afspraak van twee uur misschien nog net had kunnen halen. Maar ik ben zelf tevreden over mijn besluit; ik had er van tevoren helemaal niet over nagedacht of ik wel of niet m'n naam zou zeggen als ik wel of niet gearresteerd zou worden. Ik had namelijk niet besloten om zelf te gaan demonstreren. Maar de vernedering en het gevoel van onrechtvaardigheid dat ik voel is groot. Dit is het enige verzet dat ik kan bieden onder deze omstandigheden.

En dat kleine stukje van mezelf krijgen ze niet. Als ze het per se willen weten zoeken ze het zelf maar uit.

Ik werd geboeid naar de luchtplaats van de gevangenis gebracht, maandagochtend om een uur of zes. Het was buiten, we kregen geen dekens. Om zeven uur werd ik, geboeid, naar een badkamer gebracht. Onder toezicht van mannen werd ik gefouilleerd en moest vervolgens mijn kleren uitdoen. Door een vrouwelijke agent werd ik anaal en vaginaal gevisiteerd. Al mijn spullen werden in beslag genomen. Ik kreeg geen ontvangstbewijs, terwijl ik daar wel om heb gevraagd. Na het fouilleren werd ik met drie andere vrouwen in een kleine cel gestopt. Eindelijk had ik de beschikking over water en een toilet. En twee boterhammen. En mijn handboeien waren afgedaan. Nog steeds hadden we geen dekens.

Rond 12 uur werd ik weer naar de luchtplaats gebracht. Om 14.08 werd ik ondervraagd. Mij werd medegedeeld dat ik was aangeklaagd op grond van lidmaatschap van een criminele organisatie. Mijn rechten werden mij niet verteld. Ik mocht niet met mijn ambassade bellen en ook niet met een advocaat. Om 14.30 werd ik overgebracht naar de sportzaal, zodat ik water en het toilet kon gebruiken. Om negen uur 's avonds kreeg ik te eten.

Later de volgende dag werden sommigen van ons overgebracht naar cellen in een gevangenisbus. We waren gehandboeid en moesten langdurig in de cellen zitten. Niemand vertelde ons waar we heen gebracht zouden worden. Uit de airconditioning kwam sigarettenrook. Daarom zeiden we tegen een agent dat twee van ons astma hebben. Het enige dat hij zei, was: 'Houd je bek, anders sla ik je in elkaar'. De bus vertrok niet. We werden weer teruggebracht in de sportzaal. Toen het

donker werd, werden we opnieuw naar de gevangenisbus gebracht.

Tegenover mij zat een jongen die wilde plassen. Hij diende 'even' te wachten. Na drie keer vragen (en twee uur verder) heeft hij in zijn broek gezeken. Naast mij zat een jongen met een sterkere blaas. Hij hield het tweeënhalf uur vol. Toen heeft hij voor de zesde keer gevraagd of hij naar buiten mocht om te plassen. Dit keer vroeg hij het op zijn knieën. Het mocht. Hij was de eerste in de bus.

Uit andere verklaringen

- Nog steeds was er geen mogelijkheid om te plassen, dus de meeste mannen en vrouwen stonden onder toezicht oog van de bewaking tegen de muur te plassen.
- Na uren hoorde ik dat ik drie dagen moest zitten op grond van artikel 140.
- Er is me niets verteld. Ik kreeg alleen een roze papiertje in het Nederlands uitgereikt. De inverzekeringstelling werd niet vertaald.
- Een ME-er zei mij dat voorschriften hier niet golden, op mijn constatering dat er een administratieve chaos heerste. Het bleek ook zo te zijn, want ik kwam na woensdag niet meer in de computer voor.
- Later kreeg ik een stuk papier in het Nederlands te zien en werd me verteld dat ik vast zat op artikel 140.
- Vreemde rol van een tolk bij het verhoor. Zij vertaalde niets, maar stelde zelf vragen. Waarschijnlijk was zij zelf een politieagente.

Arrestatie: Spuistraat

Jubeldemo

In de avond van 16 juni 1997 omstreeks 23.00 vertrok ik na mijn vriendin nog een dikke zoen gegeven te hebben met een groep van ruim 100 demonstranten in de richting van de hotels waar de regeringsleiders verbleven om daar met gejubel, gejuich en lawaai onze onvrede met de EU te uiten. Al jubelend en juichend naderden we de hotels. In de nabije omgeving stond de M.E op vele punten klaar om onze tocht tegen te houden. Telkens als we hierdoor gestopt werden volgde luid applaus en gejuich. Zo draaiden wij rondjes door het gebied totdat we aan een van de grachten tussen twee groepen ME-ers ingesloten werden. Ondertussen hadden we enige momenten stilte, gevolgd door applaus voor de stillen gehad. In de ingesloten straten gingen een aantal demonstranten - onder andere ik zelf - ingehaakt voor de ME zitten. de groep hield zich bezig met afwisselend zingen, juichen, en leuzen scanderen van : "Ghandi, Ghandi" en "geen geweld" tot "EU rot op". Net buiten mijn zicht werden een aantal mensen met een bootje van de kade opgepikt. Ook dit probeerde de ME te voorkomen. Kennelijk wilden ze ons per se allemaal vasthouden. Na lange tijd overleg -minstens een uur - besloot de ME toch een charge op de vreedzame groep uit te voeren. Met getrokken wapenstukken kwamen ze dichterbij. Ik kreeg een aantal porren met de stok, toen een paar klappen en toen nog wat klappen en schoppen. De demonstratie bleef ondertussen roepen om: geen geweld. Na enige tijd trok de ME zich weer een pas terug en ging weer afwachten. Nog een tijd lang zongen wij onder andere : "Always look on the bright side of life, Yellow submarine, Pipi Langkous", en "shalom". Uiteindelijk begonnen arrestatie eenheden in burger de demonstranten een voor een te arresteren. Eerst degenen die vrijwillig meeliepen en daarna onze groep die nog steeds zat en zich aan elkaar vasthield. Ik werd door een man of vijf losgetrokken, mijn duimen werden verdraaid, de rug van m'n hand met knokkels bewerkt, m'n arm werd achter m'n rug gedraaid etc. Toen werd ik aan armen, benen en haren opgetild en naar de bus gedragen. Bij de bus werd ik op de grond gesmeten en met m'n gezicht over het asfalt getrokken. Ik heb al die tijd alleen mezelf zwaar gemaakt en niet bewogen. Toch begonnen ze bij de bus weer m'n armen te verdraaien en werden knieën in m'n rug gezet terwijl ik met een plastic strip geboeid werd. De strip werd strak getrokken en zou later flink gaan striemen. Ik werd een stadsbus vol arrestanten binnengebracht (nu liep ik zelf). In de bus hebben we ongeveer twee en een half uur gezeten terwijl we met enkele tussenstops rondreden. Ik voelde me benauwd, had het bloedheet en kreeg het gevoel dat m'n handen geen bloed meer kregen en vroeg of m'n boeien wat losser konden ("nee!") Lang-

zaam begon het koude zweet uit te breken en werd ik misselijk. Het zweet droop van m'n hoofd af. Ik vroeg nog een keer of m'n boeien los konden. Dit keer viel een aantal arrestanten mij bij, die konden zien dat ik lijkleek was geworden, maar weer was "nee" het antwoord. Pas de derde keer toen ik zelf wist dat ik bijna ging flauwvallen en/of overgeven nam een ME er het besluit mij los te knippen. De rest van de bus heeft gebonden gezeten tot om ongeveer 4.30 bij de Bijlmer aankwamen. Een voor een werden we binnengebracht en gefouilleerd waarna twee foto's gemaakt werden. Ik kreeg m'n nummer en werd aan een hulpofficier van Justitie voorgeleid, die mij vertelde dat ik aangehouden was omdat wij demonstreerden in een gebied waar een samenscholingsverbod was. Dit zou een overtreding van art. 2.1 van de APV zijn. Verder vroeg zij of ik mijn naam wilde geven, wat ik niet gedaan heb. Ook werd mij verteld dat ik niet het recht had iemand te bellen of een raadsman in te schakelen. Hierna werd ik naar een sportzaaltje gebracht waar ik met zo'n zestig jongens zonder matras of deken zou overnachten. We kregen alleen water en op verzoek mochten we naar de w.c, verder niets. Voor de veganisten kwam niets (op de boterhammen zat margarine). Verzoeken om koffie en meer eten werden niet ingewilligd. We werden niet verhoord en zaten slechts af te wachten. Rond een uur of twee werd aangekondigd dat de degenen die hun naam zouden geven vrijgelaten zouden worden. Weer ging iedereen een voor een langs een ambtenaar. Ik gaf mijn naam niet en moest dus vingerafdrukken geven en opnieuw foto's laten nemen. Daarna werd ik naar een binnenplaatsje gebracht waar we nog met ongeveer 20 jongens zaten. Vanaf dat moment werd op elk verzoek gereageerd met: "Als je je naam had gegeven was je al vrij geweest". Alsof we er dus zelf voor gekozen hadden om in deze situatie te zitten. We vroegen om eten, koffie, sigaretten en op den duur om een warmere ruimte. Na veel vragen kwamen weer dezelfde pakketjes van twee kleffe boterhammen en een bekertje melk. Weer hadden veganisten pech en kregen ook niet op dringend verzoek iets anders. Tegen zessen kregen we ieder een deken. We moesten de hele tijd op het binnenplaatsje blijven. Tussen 20.00 en 21.00 mochten we zelfs niet meer naar de wc. Veganisten hebben de gehele 17 uur niets gegeten. We hebben nooit matrassen gehad. De vier boterhammetjes waren zeker niet genoeg. Volgens mij is niemand verhoord. Kortom, we werden alleen van de straat gehouden en aan ons lot overgelaten. Dat alles vanwege een volledig vreedzame en ludieke demonstratie. Ik kwam om 21.00 17 juni 1997 weer vrij met een gekrenkt rechtsgevoel en het gevoel dat we in een totalitaire staat leven waar geen enkel protest geduld wordt.

(...) We wilden ons omdraaien maar daar waren ook al pelotons ME aangerukt. We konden geen kant meer op, wat hebben wij misdaan?

Sommige mensen sprongen zelfs in het water uit angst. Toen begonnen mensen te zingen en te zitten om elkaar te troosten maar ook om elkaar sterk te maken.

We haakten in en hielden elkaar stevig vast.

Het peloton voor ons kwam dichterbij en achter ons ook. Er was nog zo'n één meter tussen ons en tussen de ME-ers. Ik hoorde hun commandant het bevel geven nog eens 5 meter op te rukken terwijl er volop gezongen werd (The Beatles, 'Bright Side of Life' en we scandeerden Ghandi). Zij (de ME) probeerden op te rukken, maar na die ene meter begonnen ze op ons in te slaan zoals je onkruid weghakt uit de jungle. Ik zat op de voorste rij en kreeg flink klappen uitgedeeld.

Ze hielden op (we hadden wel zo'n 100 keer gevraagd of we niet gewoon naar huis mochten gaan, we zouden wel stoppen) nadat hun commandant had gezegd te stoppen. Sommigen huilden en werden getroost door anderen.

Maar toen de commandant 'stop' had gezegd waren er nog drie ME-ers die door bleven gaan met slaan alsof ze de smaak te pakken hadden. Ik was een van de ongelukkigen die heel veel geslagen werd door zo'n ME-er. Ik keek hem in de ogen en hij stond daar gewoon een beetje te lachen. De woede vloog door mijn hoofd en voordat de woede door mijn lichaam vloog wist ik mij te beheersen niet zo'n ME-er aan te vliegen, want dat is tenslotte precies wat ze wilden.

Na ongeveer dertig minuten kwamen er bussen. Mensen werden één voor één plastic bandjes omgedaan en niet bepaald zachtzinnig. We wisten allemaal dat we gearresteerd werden. We stonden op en liepen uit onszelf naar de politie; de stille rechercheurs (arrestatie-teams) met onze polsen achter onze rug en vroegen of het ook op een normale manier kon. Maar nee hoor, de bandjes werden strak aangetrokken. Ik kreeg zelf op een moment bandjes om, maar het was er niet één maar drie.

We reden drie à vier uur met de bus rond. Sommigen hadden echt pijn, ik ook. Mijn schouders deden pijn en mijn handen waren dik, blauw en ijskoud volgens mijn omstanders.

Eenmaal aangekomen bij de Bijlmerbajes na 5 à 6 uur met die bandjes omgezeten te hebben werden ze eindelijk losgesneden. We werden gefouilleerd en in een sportzaal gepropt. Zesentachtig man in een zaal. 's-Nachts, zonder deken en met één emmer water. Zestien uur vastgezet met drie keer water en geen brood, want ik vertelde hen dat ik veganist ben.

Ik nam deel aan een juichdemonstratie die mij langs een aantal hotels voerde waar AI-politici verbleven. Voor hotel l'Europe werden wij tegengehouden door politie en ME. Wij keerden om en vervolgden de optocht. Steeds werden we weer tegengehouden door de ME. Op een gegeven moment werden we tegengehouden door de ME in een klein straatje. Toen we omkeerden, keken we in de ogen van een ander kordon ME, we

waren ingesloten, er was geen uitweg meer mogelijk dus gingen we op de straat zitten. Na een tijdje gewacht te hebben, kwam de ME in beweging. Ik zat ingehaakt in de voorste linie. De ME hakte op ons in terwijl wij 'no violence' en 'peace' riepen. Ze schopten en sloegen ons. Mij sloegen ze op mijn benen en ook schopten ze tegen mijn ribben. Wij bleven op de grond zitten terwijl deze geweldsuitbarsting over ons heen raasde. Na een minuut of vijf stopte de ME, er gebeurde een tijdje niets. Toen, nog bijkomend van de klappen en de daaropvolgende pijn, kwamen agenten in burger steeds groepjes van twee demonstranten weghalen. Ik bleef ingehaakt zitten. Vervolgens greep een agent mijn vingers en deed die zover naar achter dat ik wel moest loslaten van de pijn. Ze sleepten me weg terwijl ze nog steeds mijn vingers aan het 'breken' waren. Ik werd met een harde klap tegen de bus gegooid en hardhandig gefouilleerd terwijl een agent mijn vingers nog steeds in een pijnlijke greep hield. Mijn handen werden in een soort plastic handboeien gedaan die zo strak werden aangesnoerd dat ik er een bloedende wond aan overhield. We werden in een bus gestopt. De tocht duurde drie uur en voerde ons naar de Bijlmerbajes. Tijdens de rit bleven we geboeid. Dit veroorzaakte pijn aan armen, polsen en schouders. Toen een meisje, huilend van de pijn veroorzaakt door de snijdende handboeien, bijna flauwviel gaf de politie toe en begon met het lossnijden van de handboeien. Aangekomen werden wij weer gefouilleerd en met ongeveer zeventig mensen in een gymzaal gestopt. We verbleven daar de nacht zonder matras of deken. Ik kon op de harde vloer moeilijk in slaap komen. 's Ochtends kregen we geen ontbijt of iets te drinken. Er was 1 w.c. met stromend water die we met zeventig mensen moesten delen. Om half 1 kwamen er vier sneetjes brood p.p. Na dit karige maal hield ik een hongerig gevoel over. De veganisten onder ons kregen bij gebrek aan veganistisch eten niets. Om drie uur werden we bezocht door iemand van de gevangenis die ons de keuze liet om je naam te zeggen of langer vast te zitten. Ik verkoos het laatste. Met nog 30 andere 'weiger-aars' verbleef ik de rest van de dag op een plaatsje van asfalt, omgeven door vier hoge muren en ramen van gespiegeld glas. Dit was een nare plaats om zes uur te verblijven. Het was koud en ik had honger. Na vier uur kwamen er dekens en eten. Om negen uur werden we vrijgelaten en gedropt op station Amsterdam-Amstel.

Ik vroeg hem of onze arrestatie was gebaseerd op art. 140 zoals bij de arrestaties zondagavond. Hij ontkende, en vergeleek onze arrestatie met wat er gebeurt als je je auto op de verkeerde plek parkeert. Een vrouw reageerde ongeveer als volgt: "Oh, dus als ik in Nederland mijn auto verkeerd parkeer wordt ik gearresteerd, geboeid, de hele nacht rondgereden, niet geïnformeerd over wat er met me gebeurt en in een cel gegooid zonder de mogelijkheid te krijgen te slapen."

Na teruggestuurd te zijn naar de cel duurde het nog tweeënhalf uur voor we naar beneden werden gebracht, waar we werden opgedeeld in twee groepen: zij die hun naam hadden gezegd en zij die dat niet

hadden gedaan. Dezen werden, voorzover ik kon zien, naar een binnenplaats gestuurd.

Nadat ik mijn naam had gegeven om mijn spullen terug te kunnen krijgen bleek dat mijn naam niet op de lijst voorkwam. Uiteindelijk werd mijn dossier gevonden, mijn identiteit werd gecontroleerd en ik kreeg mijn spullen overhandigd. Ze vroegen me samen met anderen naast een muur te wachten.

Met vijf andere vrouwen werd ik twintig minuten later in een politiebuis gestopt, die ons ergens dumpste. De begeleidende agenten gaven ons de aanwijzing dat er een metrostation op zes kilometer afstand was. Om ongeveer drie uur 's middags was ik terug in het Vrouwenhuis.

Stopera

Het is maandagnacht rond half één. Ik fiets vanaf de Staalstraat richting Café Dantzig op de hoek van het Stadhuis van Amsterdam. Al fietsende op het fietspad gelegen tussen Amstel en Stadhuis wordt mijn aandacht getrokken door schermutselingen aan de overkant van de Amstel, veel ME, ME-bussen en stadsbussen. Wat is daar aan de hand? Ik stap van m'n fiets en sta een minuut of vijf innerlijk verontwaardigd te kijken naar wat er zich afspeelt aan de overzijde. Er staan meer mensen te kijken, ze reageren zeer verontwaardigd, toch lijkt de sfeer redelijk ontspannen. Totdat er aan de Blauwbrug plotseling ook ME-bussen verschijnen. Ik bedenk me dat het hoog tijd wordt om naar huis te gaan. Waarom ben ik hier? Ja, stom ook om tijdens de Eurotop in de stad te fietsen.

De mensen beginnen een beetje zenuwachtig om zich heen te kijken. Waar kunnen ze heen? Nergens dus want inmiddels verschijnt aan de andere kant vanuit de richting Staalstraat en Waterlooplein ook een ME-brigade. Ik raak aan de praat met twee jongens wiens gezichten ik ken vanuit het uitgaansleven. Zij lijken ook toevallige passanten.

Alle mensen die zich op de Stadhuisboulevard aan de Amstel bevinden worden bijeen gedreven door ME in volle wapenuitrusting. Ik kan gewoon niet geloven dat dit waar is, ik ben verbijsterd en overdonderd. De groep mensen is kleiner geworden, er worden mensen uit-geselecteerd.

Ik realiseer mezelf plotseling dat ik 'foute' kleding aan heb: ik heb een (nette) zwarte broek aan en een zwarte pullover waaronder een blauwe polo waarvan de capuchon zichtbaar is. Mijn schoenen zijn beige en o ja m'n hoofd is zo goed als kaalgeschoren. Inmiddels heeft de ring van opgefokte ME-ers zich om de groep mensen gesloten. We bevinden ons dan voor Café Dantzig vlakbij de brug richting Staalstraat. Een vrouw met grijze haren wordt gesommeerd zich te verwijderen uit de ring. Enkele figuren met een perskaart om hun nek en een camera in de aanslag moeten eveneens vertrekken. Een paar vrouwen die er samen blijkbaar erg onschuldig uitzien mogen ook weg. De jongen waarmee

ik sprak loopt op een gegeven moment op de ME-ring toe, ze praten wat en hij mag er ook tussenuit. Hij heeft kortgeknipt haar, draagt een blauwe spijkerbroek en een blauwe korte nette jas.

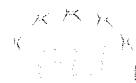
Ik tracht tevergeefs zijn voorbeeld te volgen. Ik stap op een ME-er af en zeg hem dat ik toevallig voorbijkwam en of ik eruit mag. Het antwoord is kortaf: 'Nee.' Ik vraag hem: 'Waarom mag ik er niet uit?'. 'Om daarom niet, je ziet toch, wij zijn met een actie bezig!'. Ik geef de moed nog niet op en ik spreek een andere witte helm aan: 'Hallo, mag ik er even tussen uit? Ik fiets hier toevallig voorbij.' Deze zegt: 'I don't understand you.' Ik reageer verbaasd met: 'ooooh, you are from the US of A, now I understand.' De derde en voor mij laatste ME-er die ik vraag om eruit gelaten te worden reageert op mijn vraag met een luid boeoeoe geroep. Dit heeft geen zin. Ik wacht af.

Er komt een dappere vrouw met een microfoon die probeert mij te interviewen tussen de ME-ers door. 'Wat is er aan de hand, waarom worden jullie opgepakt?' Ik krijg geen kans om te antwoorden: de vrouw wordt door ME-ers te paard onder de voet gelopen.

Plotseling is er een heel arrestatieteam binnen de ring van de ME, dit keer politie in burger. Deze als doorsnee uitzien burgers hebben plastic strips bij zich. Dat blijken later handboeien te zijn. De mensen die zich nog in de kring van levende witte helmen, zwarte stokken en schilden bevinden worden één voor één hardhandig in de boeien geslagen. De overmacht is groot, iedereen begrijpt dat verzet geen enkele zin heeft. Ik blijf als laatste over en vreemd genoeg denk ik nog steeds dat ze mij niet mee zullen nemen. Ik blijf gewoon staan met m'n fiets in de hand en ik wacht rustig af op wat komen gaat. 'Zet die fiets daar in dat rek en doe hem op slot', zo word ik gecommandeerd. Ik doe wat zij zeggen. Op het moment dat ik het slot losge-maakt heb en de stalen beugel in m'n hand heb, kijk ik één van de agenten recht in zijn ogen; hij kijkt dreigend en gespannen terug.

'Handen op de rug en doe die handen plat op elkaar' snauwen ze mij toe. Ze trekken een stuk wit plastic strak om mijn polsen. 'Ga met je gezicht tegen die bus staan.' De één zegt tegen de ander: 'Heb jij al tegen hem gezegd dat hij aangehouden is?' 'Nee' zegt de ander. De ene zegt dan erg afgezaagd: 'Je bent aangehouden op grond van artikel 140. Je wordt verdacht lid te zijn van een criminele organisatie'. En vervol-gens: 'Met je gezicht naar de bus heb ik je gezegd en doe je benen verder uit elkaar. Wat heb je in je zakken zitten?' Ik zeg niets meer. Ik wordt uitgebreid gefouil-leerd. Ik word weer overgedragen aan een witte helm met benen.

De ME-bus is blijkbaar vol en begint te rijden. De agen-ten bonken op de deur en ze roepen: 'Hee hee, deze moet er ook nog in!' Ik ben bang dat ik alleen zal moe-ten blijven met al die hitsige ME-ers. Uiteindelijk du-wen ze mij bij iemand op schoot. Ik zit erg ongelukkig en de jongen op wiens schoot ik zit wordt er ook niet blijer van. Dus ik probeer een paar keer recht op te gaan staan. Ik wordt hardhandig terug geduwd door

een witte helm die zegt: 'Vriend, zitten blijven zeg ik je'. Ik vertel hem indringend dat ik zijn vriend niet ben, (herstel): 'Vandaag ben ik jou vriend niet'. Ik herken twee van de andere arrestanten van gezicht, we wisselen een blik van herkenning, ze kijken mij een beetje verbaasd aan, zo van: wat doe jij hier?

In de buurt van de Wagenstraat aan de Amstel wordt de hele groep overgeladen in een stadsbus van het Gemeentelijk Vervoer Bedrijf. Het Amsterdamse openbaar vervoer levert blijkbaar graag haar medewerking aan deze politierazzia's: vijf stadsbussen compleet met chauffeur, slechts de conducteur ontbreekt.

Vijf GVB-bussen, volgeladen met gehandboeide mensen, vertrekken met onbekende bestemming in de nacht. De bus waar ik in geduwd ben, rijdt voorop in de colonne. Niemand weet waarheen deze 'gratis' rit ons brengen zal en ik weet vooral niet waarom. In colonne rijden we op de ring van Amsterdam: ME-bus met zwaailicht voorop en vervolgens afwisselend een ME-bus en dan weer een stadsbus. Aan diverse kanten witte motormuizen die de op- en afritten die de colonne passeert blokkeren.

De tijd duurt een eeuwigheid. Wat een vernedering: je bent niets. Je kunt niets. Je bent enkel bezig met het moment: de pijn van mijn polsen en handen. Ik kan niet goed zitten. Ik heb pijn in m'n nek. De jongen die naast mij zit probeert een praatje met mij te maken: 'Hoe heet jij?' Er is een overmacht aan ME-ers in de bus aanwezig en zij verliezen de arrestanten geen moment uit het oog. De busrit duurt lang. Een meisje heeft haar handboeien los kunnen maken, dat wordt onmiddellijk opgemerkt en ze wordt direct zeer lomp beet gepakt, de handen ruw op haar rug gedraaid en ze krijgt nu ijzeren handboeien om. Na een tijd stopt de bus voor het eerst ergens in de buurt van Badhoevedorp. ME-ers lopen in en uit en heen en weer. Ze weten duidelijk niet waar ze de lading moeten lossen. Na ongeveer een kwartier zet de colonne zich weer in beweging met een voor de passagiers wederom onbekende bestemming.

Twee jongens die achter mij in de bus zitten vragen verschillende keren of ze mogen plassen. Ze moeten blijkbaar echt heel nodig. De witte helmen weten niet goed wat ze ermee aan moeten; de baas is niet in de buurt en nu lijkt het erop dat ze zelf een beslissing moeten nemen. Dat wordt moeilijk. Eén van de jongens plast in zijn broek en de pis loopt over de vloer naar voren. De pistank vult de bus. Even later staat een ander op en hij heeft z'n broek los kunnen maken. Hij pist met volle kracht tegen de zijdeur van de stadsbus, hij staat vlak achter mij; pisspetters vliegen om m'n oren. Een ME-er wordt aangesproken op zijn fascistoïde gedrag. Daar wordt furieus op gereageerd. De jongen die deze opmerking had gemaakt, wordt bedreigd om in elkaar gemept te worden. Hij krijgt een klap in z'n gezicht. Dit gebeurt vlak voor mij. Even later vraag ik de ME-ers die dicht bij me in de buurt staan of ze misschien ook lid zijn van Amnesty International. Ik wijs hen op de mogelijkheid van de beroepsgroep politie die brieven kunnen schrijven aan politie-

mensen in andere landen zodat zij daarginds de mensen die ze arresteren niet mishandelen. Een ME-vrouw kijkt vreemd op en reageert ontkennend.

De bus gaat langzamer rijden, draait van de grote weg af en we passeren enkele bosschages. De bus stopt, we staan voor een bord met het opschrift: P.I. OVER-AMSTEL (Penitentiaire Inrichtingen). Dit blijkt later de Bijlmerbajes te zijn.

Wij zijn op vrijdagavond vanuit E naar Amsterdam gekomen, waar we met twee vrienden hebben afgesproken. Wij wilden in Amsterdam als kunstenaar op straat geld verdienen. Op 16 juni 1997 's avonds verlieten wij de binnenstad om 23.15 uur in de richting van de Amstel, waar onze camper stond.

Wij zagen een grote politiemacht een groep demonstranten begeleiden. Vanaf een brug bleven wij op een afstand toekijken. Wij waren op ongeveer 200 meter van de demonstratie verwijderd die verder liep. Plotseiling draaiden de demonstranten zich om en kwamen op ons toe. Toen wij vervolgens de brug wilden verlaten, was deze door een kordon politie afgesloten, die ons bij navraag niet doorlieten.

Wij spraken met enkele journalisten die bij ons stonden. Op een gegeven moment droeg een politieagent ons op om onze fietsen op slot te zetten. Toen wij dit gedaan hadden, stormden enkele tientallen in burger geklede politieagenten op ons toe en grepen ons. Zij sleepten ons aan de kant, gooiden ons op de grond, onze handen op de rug boeiden met plastic handboeien terwijl zij met de knieën op onze rug duwden en ons blinddoekten.

Vervolgens werden wij gefouilleerd. Een zakmes (merk Leatherman) ter waarde van 170 DM (Duitse Mark), bandenplakspullen (ter waarde van dertig DM) werden ons afgenomen. Vervolgens moesten wij in stadsbussen plaatsnemen en zijn de rest van de nacht door Amsterdam gereden zonder eten en drinken. Ook mochten we niet naar het toilet.

Dinsdagochtend kwamen wij bij een gevangenis aan waar wij opnieuw gefouilleerd werden. Er volgde een kort gesprek met een assistente openbare aanklager. Na opnieuw zes uur te hebben gewacht werden wij vrijgelaten.

Maandagavond 16 juni 1997 maakte ik met een vriendin van mij een avondwandeling in de omgeving van de Nieuwmarkt. Omstreeks 00.30 uur kwamen wij vanuit de richting van het Binnengasthuis bij het Waterlooplein achter de Stopera terecht. Vandaar waren wij getuige van een massa-arrestatie door de politie aan de overkant van het water. Ik schat dat er vijftien toevallige voorbijgangers ook bleven staan kijken naar het gebeuren.

Na verloop van tijd werden wij zonder enige aanleiding compleet ingesloten door de ME. Alleen doordat ze ons bijeendreven was er van een samenscholing sprake. Na de komst van wat extra mankracht werden wij opgepakt. Ik vroeg een ME-er op welke grond ik gearresteerd werd. Het antwoord luidde: "Bek houden! Op deze grond!", terwijl hij naar de grond wijst.

Tijdens het fouilleren werd ik uitgemaakt voor "werkschuw tuig", "vuile uitkeringstrekker" en meer van dergelijke beledigingen.

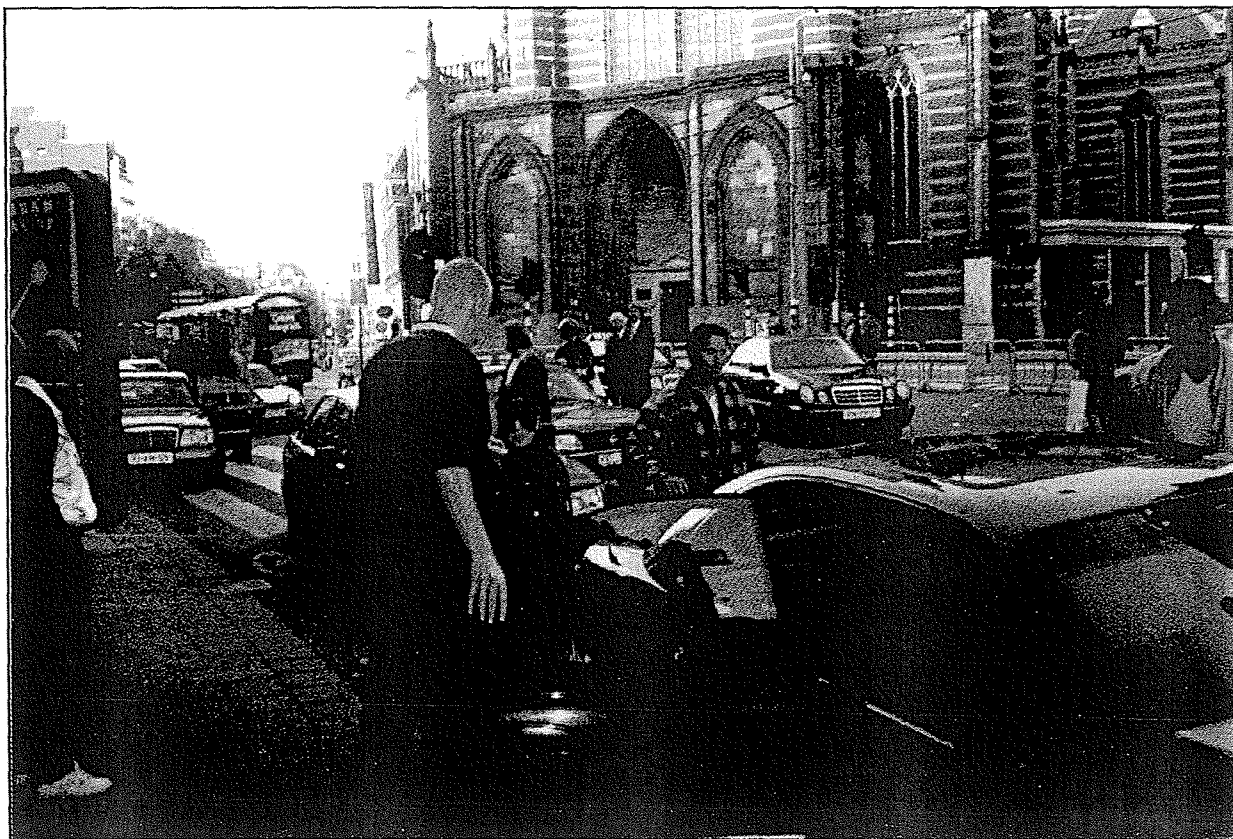
We werden met handen op de rug geboeid en in busen gezet. Niemand wilde ons vertellen waarom we opgepakt waren of waar we naar toe gingen. De busen hebben een paar uur lang rondjes gereden en een hele tijd stil gestaan in Badhoevedorp. Al vanaf het begin moesten twee mensen dringend plassen terwijl de agenten er een beetje bij stonden te lachen. Uiteindelijk kwamen we aan bij de Penitentiare Inrichting Overamstel, alwaar we nogmaals gefouilleerd werden. Er werden foto's van ons gemaakt en we werden kort voor een Officier van Justitie geleid. Die vertelde dat ik in het kader van de noodverodening voor samenscholing was opgepakt. Ik vertelde dat ik compleet ten onrechte was opgepakt. Hij wees me niet op mijn zwijgrecht, maar ik had toch mijn paspoort bij me dus vertelde ik gewoon wie ik ben.

Ik mocht niet bellen, noch contact opnemen met een advocaat. We werden met ongeveer dertig mensen in een gymzaal opgesloten. Er lagen wat zeilen op de vloer die bedekt waren met etensresten. Het was koud en het stonk er. Na lange tijd werden er een emmer water en een paar bekertjes neergezet om te drinken. Aangezien de zeilen te smerig waren om op te liggen, en

we geen dekens kregen, waren we verplicht op een vieze koude vloer te slapen. Ik vond het wel ludiek dat de veters 'vanwege de procedure' uit mijn schoenen waren gehaald terwijl we daarna in een gymzaal werden opgesloten waar meerdere touwen hingen en stopcontacten bloot lagen. Had ik mezelf willen ophangen of electrocuteren dan was dat zonder meer gelukt. Pas in de loop van de ochtend werd ons officieel de reden van onze arrestatie medegedeeld en werd iets over de procedure gezegd. Een paar uur later werd ik weer voor een Officier van Justitie geleid en even later kreeg ik mijn spullen terug. Een laatste pesterijtje volgde nog: ze vertelden dat we bij het metrostation afgezet zouden worden, maar ze dropten ons ergens helemaal achter in Watergraafmeer, zodat we nog even een eind moesten lopen. Toen was het ongeveer 13.00 uur.

Uit andere verklaringen

■ Maandagnacht 1.30 uur samen met twintig anderen bij de Stopera. Samenscholingsverbod terwijl er geen sprake was van één groep. Dat was pas zo nadat de ME de boel bij elkaar had geveegd.

Diverse arrestaties

Op zondagmiddag 15 juni '97 na 18.00 uur fietste ik op de Dam, ter hoogte van het monument. Ik was getuige van een hardhandige arrestatie van twee personen.

Twee jonge jongens, enigszins alternatief uitziend, staken het Rokin over het zebrapad, van madame Tussaud in de richting van de Damstraat. Zij werden plots van achteren aangevallen door vier of vijf leden van een arrestatieteam of stillen, die kwamen aanrennen over datzelfde zebrapad.

Zij werden zeer hard tegen de grond aangesmeten, op hun buik. De politieagenten zetten met drie op één hun knieën in de rug van de jongens. Direct werden handboeien en blinddoeken aangebonden. Snel werden zij naar de ME-bussen geduwd, waar ze tegenaan gezet werden. Er werd gefouilleerd en gewacht op twee dure zwarte Mercedessen waarin zij werden afgevoerd. Ik protesteerde luid ter plekke, liep mee tot bij de ME-bussen, maar werd door motoragenten weggeduwd. Eén van hen zij tegen zijn collegae dat ze mij maar moesten laten uitzazen!

Mijn vermoeden na navraag vlak na de arrestatie is, dat deze jongens uit het pand Vrankrijk of de directe omgeving daarvan zijn komen lopen en daarom zijn opgepakt. Ik hoorde dat ongeveer een uur voor de arrestatie een enkeling bierflesjes naar het bloemenperkje op de Dam had gegooid. Wellicht was dat de aanleiding.

Die avond hoorde ik dat arrestatie-eenheden al de hele middag op deze wijze op mensen aan het jagen waren.

Op zondag 15 juni verliet ik Vrankrijk. Ik werd onderweg ingehaald door een auto uit de duurdere middenklasse, die later moest wachten voor het zebrapad. Ook reed er een wit politiebusje mijn kant op over het fietspad. Toen ik de middenklasser op ca. twee meter genaderd was, gingen ineens alle deuren open en stormden er op z'n minst drie mannen op me af. Ik werd van m'n fiets getrokken, geboeid en geblinddoekt. Ik werd aan m'n boeien de auto ingesleurd. Daar werd me verteld: "Politie, je bent gearresteerd." M'n hoofd werd tussen m'n knieën geduwd en de auto reed weg.

Ik fietste op de Ruysdaelkade richting Rijksmuseum. Daar stond ME. Eén van hun riep iets naar mij. Ik besteedde daar geen aandacht aan. Vervolgens werd ik door een aantal ME-ers en politie in burger besprongen, van m'n fiets getrokken en op de grond geslagen en geschopt door zeker vijf personen. M'n tasje werd leeggehaald en alles werd weer teruggepropt. Ik kreeg plastic handboeien om, maar omdat ik vrij klein ben

gingen deze vanzelf los. Hierna trokken ze de handboeien totaal strak aan en werd ik afgevoerd naar een politiebureau. Ik was daar totaal overstuurd. Ze moesten me langs verschillende mensen brengen omdat de handboeien niet meer afgingen. Vervolgens ben ik verhoord en werd me verteld dat ik een politieverordening had overtreden. Na een paar uur ben ik weer op straat gezet zonder boete of wat dan ook.

Ik fietste bij het Centraal Station, daar blies ik op een fluitje naar een vertrekkende ME-wagen. Twintig meter verder word ik aangehouden door een politieagent op een scooter, eerst voor het fluiten, toen voor de verlichting en vervolgens voor een bierlucht. Toen ik een ademanalyse en een bloedtest weigerde werd ik opgesloten tot de volgende dag. Na een verhoor en een rijverbod voor 24.00 uur (op papier), kreeg ik mijn fiets terug en kon ik naar huis.

Wij wilden deelnemen aan een demonstratie van Koerden tegen de oorlog in Turkije en zodoende sympathie betuigen aan het Koerdische volk. Deze demonstratie had, zo hadden wij gehoord een vergunning gekregen. Aangekomen op het stationsplein troffen wij geen demonstratie. Navraag bij een politie-agent leerde dat de demonstratie een kwartier eerder richting Dam was vertrokken. De agent gaf ons de tip om flink door te lopen.

We troffen onderweg echter geen demonstratie aan en aangezien we niet wisten welke route zij liepen, besloten we naar het, bij ons wel bekende, eindpunt van hun demonstratie, het Leidseplein te gaan. Navraag daar leerde dat de demonstratie uit de richting van het Museumplein zou komen. We besloten deze richting op te gaan.

Bij het Rijksmuseum vroegen we een agent of hij wist of de Koerdische demonstratie hier langs zou komen. Hij antwoordde dat hij niet wist of de demonstratie hierlangs zou komen, wel dat er een demonstratie van Koerden was en dat ie op het Leidseplein zou eindigen. Wij twijfelden of we verder de straat rechts in zouden lopen, waar zich geen afzettingen bevonden. Overigens liepen er om ons heen ook mensen en de winkels waren geopend. Op dat moment kwam er een ME-bus langzaam langs ons gereden waaruit zichtbaar werd gefilmd. Een van ons zwaaide nog vriendelijk. Teruglopend merkten we dat er meerdere ME-bussen ter plaatse kwamen, die, nadat we ongeveer vijftig meter (vanaf de agent) hadden gewandeld, volkomen onverwacht de stoep opreden en ons de weg blokkeerden. Later kwamen we er gezamenlijk achter dat het er ne-

gen waren. Uit de bussen kwamen zo'n acht à vijftien agenten in burger op ons toegesnel, die ons vastpakten, arresteerden en tegen de bussen zetten. Op vragen wat ze aan het doen waren, werd niet naar behoren geantwoord. Tegelijkertijd werden ook andere mensen gearresteerd, in totaal zes. Sommigen werden direct gefouilleerd, anderen moesten op de afzetting zitten. Deze werden later ook tegen de bussen gezet, gefouilleerd en geboeid met stalen handboeien. Nog steeds werd op vragen geen antwoord gegeven. De arrestanten werden over de bussen verspreid.

De boeien zaten te strak en de ruimte was te klein en benauwd. Onderweg stopten we en werd de achterdeur geopend, waarna de agenten in burger ons meedeelden dat we gearresteerd waren op artikel 140 Wetboek van Strafrecht. Ze vroegen "Weten jullie wat dit inhoudt?" Wij protesteerden, omdat we tijdens een wandeling waren opgepakt. We gaven onze namen en adressen op, wat zij invulden op een papiertje. Bij mij vroegen ze eerst mijn naam voordat ik hoorde wat de reden van mijn arrestatie was. Toen werden we overgezet in arrestantenbusjes en kregen buiten andere boeien om. Ook deze zaten veel te strak en op klachten werd niet gereageerd. We werden naar het hoofdbureau op de Marnixstraat gebracht. Hier aangekomen was alleen de hulpofficier van Justitie aanwezig. Een voor een werden er polaroid foto's van ons gemaakt (in een dagverblijf of op de gang), en we werden aan de hulpofficier, die op de gang kantoor hield, voorgeleid. Hij bevestigde nogmaals dat we op artikel 140 waren opgepakt.

De agenten kwamen verveeld en ongeïnspireerd over en mopperden over hun collega's die zomaar iedereen en nog wat oppakten. Hierna werden alle mannelijke arrestanten in een ruimte (een zogenaamd dagverblijf) gezet. Een vrouw zat alleen in een ander dagverblijf.

Hier hoorden we dat een van de medearrestanten tijdens de arrestatie was mishandeld door vier agenten in burger waarbij zijn knieën gewond raakte en zijn kleding scheurde. Later kwamen de hulpofficier, twee agenten en een man in burger (de officier van Justitie?) met onze dossiers in zijn handen. Deze laatste deelde ons met nadruk mede dat we niet opgepakt waren op grond van artikel 140 maar op grond van APV 2.1, overtreding van samenscholingsverbod. Hieruit blijkt wel dat ze de reden van aanhouding later aanpassen aan de situatie toen bleek dat ze de eerste grond van art. 140 niet konden hard maken en dus dat het puur ging om een aantal mensen van de straat te halen. Toen we vroegen of ze haast wilden maken met de afhandeling van de procedure lieten ze ons het nummer van een van de dossiers zien: nummer 510.

Bij het verhoor van A. door een tweetal rechercheurs werd nadat hij nadrukkelijk had verklaard dat hij geen strafbaar feit had gepleegd, noch zich provocerend had opgesteld tegenover de politie dat het, indien het zo was als hij zei, dit een enigszins vreemde zaak was en

dat hij wel snel vrijgelaten zou worden. W. had de indruk dat de rechercheurs zelf ook wel doorhadden dat er geen grond was voor arrestatie, in ieder geval niet voor in verzekeringstelling. Hij heeft tijdens het verhoor ook verklaard dat hij stellig de indruk had te zijn opgepakt op grond van uiterlijk en kleding, temeer er in de directe omgeving van de plek van arrestatie verschillende andere mensen rondliepen die niet gearresteerd werden. De rechercheurs vertelden dat zij al drie dagen achter elkaar hetzelfde eten kregen (hetzelfde als wij), maar dan warm. Na het einde van het verhoor kreeg hij te horen dat hij zijn spullen mee kon krijgen en direct vrijgelaten zou worden. B. kreeg bij het verhoor (andere rechercheurs) sterk de indruk dat ze ongeïnteresseerd waren. Dit doordat ze achterover in hun stoel leunden, grapjes maakten van "waar zit die toets ook al weer" en vonden dat hij ook wel weer naar huis mocht, net als zichzelf. Bij vrijlating kregen wij ieder onze twee foto's terug. Eén der beide rechercheurs die mij ook had verhoord vroeg of ik niet een handtekening wilde. Toen ik 'ja graag' antwoordde, schreef hij de datum en 'Amsterdam, hoofdbureau van politie' onder de foto. Onder gelach en raadgevingen ons niet (weer) in de richting van het Leidseplein en 'een zeker pand' te begeven (men had vernomen dat het er daar 'weer spannend aan toeging') werd ik vrijgelaten.

We liepen met z'n drieën over straat op zoek naar een restaurant. Ik liep een stukje vooruit. Op een gegeven moment draaide ik me om, om de anderen iets te zeggen, en zag dat zij op de grond lagen met vijf of zes mannen bovenop hen. Eén van mijn vrienden werd met zijn hoofd op de grond geslagen. Ik dacht dat ze werden mishandeld door criminelen en riep om hulp. Ik rende terug om die mannen tegen te houden, één van hen probeerde me te slaan. Even later werden mijn vrienden gehandboeid en ik realiseerde me dat de mannen politie-agenten waren. Eén van hen kwam achter mij aan en ik werd ook gehandboeid en kreeg een blinddoek om. Ik vroeg herhaaldelijk of zij van de politie waren en of we gearresteerd waren. Zij zeiden alleen dat ik mijn bek moest houden. We werden in een auto gestopt en later weer in een andere auto. Tot aan het eind wilden ze ons niets vertellen.

Pas op het politiebureau kregen we te horen dat we waren opgepakt voor lidmaatschap van een criminele organisatie. Drie dagen later zijn we vrijgelaten, op het vliegveld van Kopenhagen.

Doel van mijn bezoek aan Amsterdam was louter toeristisch (als onderdeel van een reis van Parijs naar Denemarken). Voor aankomst was ik niet eens op de hoogte van de Eurotop en de bijbehorende demonstraties.

Ten tijde van mijn arrestatie zat ik buiten het café 'Frankrijk' (waarvan de naam me toen niet bekend was) te wachten op een afspraak met een bekende. Dit was zondagavond 15 juni. Na enige tijd zag ik dat er een demonstratie zou beginnen. Toen de politie verscheen ben ik weggegaan om na de onlusten weer terug te keren. Bij terugkomst was het buiten 'Frankrijk' erg

rustig en niets wees op verdere actie.

Rond 2.30 uur maandagmorgen werd plotseling de straat aan beide zijden afgezet door ME-eenheden. In de paniek die toen ontstond, ben ik het gebouw binnen gegaan. Binnen heerste een gespannen sfeer en het zag er naar uit dat het tot een soort confrontatie zou gaan komen. Ik wilde hier niet aan deelnemen en zag meerdere mensen het gebouw verlaten. Na ondervraging mochten ze vertrekken. Toen ik hetzelfde deed (na ongeveer vijf minuten) werd ik aangehouden, maar niet meer vrijgelaten (naar later bleek door agenten in burger). Op de vraag waarom, noemden ze mijn uiterlijk. Ik werd geboeid (met plastic boeien) en bovendien werd me niets verteld over de reden (het ging allemaal in het Nederlands en dat spreek/versta ik niet). Dit alles duurde een half uur.

Ik werd daarna in een busje afgevoerd naar het Hoofdbureau van Politie (maandag 16 juni, 3.30 u). Pas op dinsdag 17 juni om 13.00 u zou ik weer vrijgelaten worden. Ik werd alleen in een cel gezet, waar mijn vragen om een advocaat werden genegeerd. Ook telefoneren werd geweigerd.

Na een paar uur in de cel voelde ik me niet goed (pijn op de borst; ik heb een hartafwijking) en vroeg om een dokter. Hij kwam pas na vier uur. Het onderzoek leverde als uitslag een (te) hoge bloeddruk op, maar daar werd niets mee gedaan.

Ik kom terug van de legalize-rave op de Oostelijke Handelskade en ga naar Vrankrijk kijken of ik mijn vriendin daar zie. Nee wel haar tas. Leg mijn tas erbij en bestel een sju. Ik heb nog meer dorst en besluit naar de Albert Heyn te gaan om een pak sju te kopen. Als ik uit Appie kom en een slok wil drinken heb ik opeens aan elke arm iemand hangen, achter me staat nog iemand. Ik word tegen de grond gewerkt, een liter sju loopt voor mijn hoofd leeg. Ik krijg handboeien om, absurd strak, ze snijden mijn polsen open en dan krijg ik een klitteband blinddoek voor mijn ogen. Mijn bril zit scheef op mijn hoofd en door de blinddoek drukt die behoorlijk op mijn hoofd. Als ik ze daar attent op maak mag mijn bril af. Dan word ik overeind getrokken en richting vervoer geduwd. Het is duidelijk dat ik gearresteerd ben, al wordt me dat niet medegedeeld laat staan waarom. Aangekomen op het politiebureau word ik gefouilleerd, al mijn kleren moeten uit, ring af, mijn polsbandjes kunnen niet af maar moeten toch af en worden dan maar doorgesneden, compleet vernield. Pas als de arrestatie-eenheid weg is mag de blinddoek af en mag ik me weer aankleden. Als ik mijn jas terugkrijg blijkt pas hoe absurd het strippen en polsbandjes doorsnijden was. Mijn jaszakken zitten nog vol met aansteker, vloeitjes, papieren, fluitje, adressen, waar verder niet naar gekeken wordt. Ik word direct voorgeleid aan de hulpofficier van Justitie. Ik word in verzekering gesteld wegens artikel 140, lid van een criminele organisatie, de hulpofficier deelt me mede dat ik opgepakt ben omdat ik uit Vrankrijk kwam. Hij moet net als ik lachen om de waanzin van de hele situatie maar zegt dat de opdracht van Patijn komt en dat hij er verder ook niets aan kan doen. Volgens de papieren

ben ik om 19.30 uur in verzekering gesteld. De Albert Heyn gaat zondag om 19.00 uur dicht, voor die tijd moet ik dus aangehouden zijn, het draaiboek lag dus allang klaar voordat er die avond ook maar sprake was van een lawaaidemo, iedereen die uit Vrankrijk kwam zou opgepakt gaan worden. Ik mag niet bellen voor een advocaat dat doen zij wel. Ik zou mensen kunnen waarschuwen. De eerste uren word ik ondergebracht in een dagverblijf, ik ben de eerste, niet lang na mij komt een man binnen die gearresteerd is omdat hij achter de Dam op een hekje zat en een agent vroeg hoe hij het nou vond om daar de hele dag te staan. Daarop werd hij gearresteerd omdat hij zich in een verboden zone bevond. De man is geen demonstrant en is totaal verbijsterd, zijn partner is brigadier bij de politie in Amsterdam-Zuid en dit heeft hij nog nooit meegemaakt. Kort daarop komen 2 Ajax-supporters binnen zij zijn gearresteerd wegens het stelen van een Amsterdamse vlag, dan komt een andere man binnen die gearresteerd was omdat hij over een afzetting voorbij zijn huis gestapt was, dat was voor hem een korter weg naar zijn huis omdat er een grote generator voor zijn voordeur stond. Dan komt er een student binnen die gearresteerd is bij de ME actie op de Spuistraat die dan inmiddels aan de gang is, omdat hij op een auto klom om beter te kunnen zien wat daar gebeurt. Allen zijn stomverbaasd over het politie-optreden, het geweld waarmee ze gearresteerd zijn voor lichte of eigenlijk geen enkel overtreding maar geen van hen wordt in verzekering gesteld. Ze begrijpen al helemaal niet dat ik vanwege een bezoek aan Vrankrijk vast blijf zitten.

Ik nam deel aan de demonstratie die plaats vond bij de afsluitende EU-persconferentie. Ik stond op een stoel en ontvouwde een spandoek waarop stond 'Excluded The Environment' (buitengesloten - het milieu). Ik vertelde hardop over het totale gebrek aan milieu-wetgeving in het verdrag van Amsterdam en over het bulldozer-effect van het vrijhandelsbeleid.

Toen ik werd verwijderd uit het theater bedekte een mannenhand mijn neus en mond, dit blokkeerde volledig mijn mogelijkheid om adem te halen. Ik liep ook een gebarsten bovenlip op en een diepe kneuzing aan mijn onderarm, zo groot als een handpalm. In het begin, direct nadat we waren verwijderd uit de grote zaal, was totaal onduidelijk of we waren gearresteerd of niet. We vroegen het, maar de politiemensen wisten het zelf ook niet zeker; sommige zeiden ja, sommige zeiden ik weet het niet en sommige zeiden nee. Er werd ons verteld dat we niet geboeid zouden worden, toen werden we het toch.

Het verhaal 2

Op 15/16 juni om 00:00 uur werd ik door twee undercover agenten gearresteerd.

Ik zei tegen de stille die me wilde boeien, dat ik niet door een man gefouilleerd wilde worden. Een andere manlijke stille fouilleerde me toen. Daarna werd ik de bus ingegooid.

In de bus was een man die heel erg naar de wc moest, dit mocht niet van de ME-ers. De man zei na een tijdje dat hij ging plassen dit mocht hij in een hoekje bij de uitgang doen, de handboeien mochten niet af. Een andere man die geen handboeien had gekregen hielp de man met plassen.

Een vrouw in de bus had haar handboeien afgekregen en kreeg weer nieuwe om, dit gebeurde drie keer en daarna werd ze hardhandig uit de bus gegooid en er later weer ingezet. Ik heb niet gezien wat er buiten op de binnenplaats met haar gebeurde.

Na enkele uren werden we om de beurt de bus uitgehaald en moesten we met ons gezicht naar de muur op onze knieën gaan zitten. Achter ons stond een hele rij ME-ers, daar vroeg ik of mijn handboeien af mochten omdat ze te strak zaten, dit mocht niet. Een voor een werden we afgevoerd en gefouilleerd, ook foto's werden gemaakt. Ik werd gefouilleerd door een vrouwelijke ME-er en moest al mijn spullen afgeven, ook mijn jas want het duurde te lang om al mijn veiligheidsspelden er af te halen.

De handboeien werden afgedaan en mijn handen waren blauw. Stalen handboeien kreeg ik om en werd meegenomen door een gang.

Om ± half twee 's nachts zag ik de officier van Justitie die zei dat ik opgepakt was op grond van artikel 140. Veel anderen werd dit niet eens verteld. Er werd nog een foto gemaakt.

Ik werd meegenomen door een vrouwelijke ME-er naar douches waar ik gevisiteerd werd. Hierna werd ik afgevoerd en in een cel gegooid.

Ik kreeg geen drinken toen ik het vroeg, ik moest maar uit het kraantje drinken, deze was heel goor. In de cel kon ik ook eindelijk naar de wc. De cel was een eenpersoonscel met een stalen bed zonder matras, deken, kussen en gordijnen. Een wc zonder toiletpapier en de hele nacht door werd er koude lucht in de cel geblazen. Het was ijskoud en de cel was smerig. In de cel zat een bel waarop je kon drukken als er iets was, maar daar werd niet op gereageerd, er werd wel afgeluisterd. Om 2:00 uur werd ik in deze cel gestopt ± 1.5 uur later werd er een vrouw bij mij in de cel gegooid en hebben we met ons tweeën op het stalen bed gelegen. 's Ochtends tussen 5:00 uur en 6:00 uur werd er nog een vrouw in de cel bij ons gegooid. Een van ons sliep op de koude grond en twee op het eenpersoonsbed zonder matras, dekens en kussen.

Maandag 16 juni ± 12:30 uur werden we uit de cel

gehaald, al die tijd is er niemand langs geweest en er was ook niemand op de gang. We werden naar de binnenplaats van de Bijlmerbajes geleid en daar kregen we twee oude vieze gore kleffe broodjes. Hier zaten we met ± veertig vrouwen.

Om 13:00 uur werden we in verzekering gesteld en er werd nog een foto gemaakt. Nadat iedereen geweest was werden we naar een sportzaal afgevoerd. We kregen nog steeds geen water en de advocaat werd ons ook geweigerd. Na veel gezeik werd er een emmer met water neergezet waar we uit konden drinken. De emmer was goor. Er waren twee wc's voor veertig vrouwen en er werd pas een vuilniszak neergelegd toen de wc's vol lagen met maandverband. Het maandverband kregen we pas op de binnenplaats, twee maandverbandjes per vrouw alleen als je ongesteld was. In de sportzaal is totaal geen vuilniszak geweest waardoor de hele zaal onder de troep lag. In deze ruimte was een raam waardoor we de hele tijd geobserveerd werden. Er lagen zeilen op de grond, deze lagen onder de stof, kots, stront en bloed.

We eisten een advocaat maar daar werd niet op gereageerd.

Om 16:00 uur werden pakjes vies klef oud brood naar binnen gegooid. Op de wc hoorde je de bewakers gore praatjes over de vrouwen maken. 's Avonds werden we naar buiten gevoerd en kregen we vegetarisch eten wat gedompeld was in kippebouillon. Ik had verschrikkelijke maagpijn en vroeg om een dokter. Omdat ik een maagzweer had werd er een dokter gebeld. Een vrouw met een gebroken vinger vroeg ook geregeld om een dokter, dit werd telkens geweigerd. Ik kreeg medicijnen en twee andere vrouwen werden ook eindelijk behandeld.

Daarna werden we weer in de sportruimte gegooid. Toen ik me beter voelde vroeg ik om een broodje, ik had nog steeds niks kunnen eten, dit werd geweigerd ook al zag ik brood liggen. Op de gang naar de wc zei de bewaker tegen me dat als ik alleen was geweest of met minder vrouwen dat ze me dan lekker hadden verwend.

Om 21:00 uur werd ons verteld dat de vrouwen naar de vrouwengevangenis in Heerhugowaard zouden gaan. Dat zou tussen 22:00 uur en 23:00 uur gebeuren.

's Middags hadden de bewakers gezegd dat we voor 's avonds dekens zouden krijgen, deze kregen we niet. De bewakers deden de lampen uit en een half uur later werden alle t.l. lampen weer aangemaakt. Om ± 1:00 uur 's nachts werden we in groepjes naar buiten gebracht, geboeid en in een cellenwagen gestopt, deuren op slot en de lampen werden allemaal uitgemaakt. Om 2:00 uur 's nacht kwamen we in Heerhugowaard aan en werden de boeien afge-

daan.

Het was een grote tent met stapelbedden, een hele dunne matras, dekens en kussen. Niet iedereen had matrassen en dekens. Hier mochten we eindelijk onze tanden poetsen en we zouden de volgende ochtend mogen douchen. Alle vrouwen werden hier ondergebracht. Toen iedereen sliep werden dekens van ons afgetrokken om mensen te identificeren en deporteren. Een Italiaanse vrouw en twee Oostenrijkse vrouwen hebben we weg zien halen. We weten niet zeker of er meer vrouwen zijn weggehaald die morgen.

Samen met een paar andere vrouwen werd ik wakker van geschreeuw en toen stopten de PIW-ers met het deporteren. Als strafmaatregel dat de PIW-ers niet meer vrouwen konden deporteren mochten we niet douchen.

We kregen eindelijk ontbijt. Om de tent was een grasveld, alleen voor de tent mochten we zitten, het was een paar kubieke meter groot. Daar achter kwam een groot hek met BBE-ers, twee PIW-ers stonden continue binnen de hekken en vaak stonden er vijf. Buiten de hekken stonden ook ME-ers die de hele tijd paraat stonden. Na het ontbijt werd de thee en koffie weggehaald en kregen we niets meer.

Na het ontbijt gingen we in verzet tegen de deportatie van de buitenlandse vrouwen en eisten we een advocaat, die we niet kregen.

De ME wilde ons in twee groepen splitsen, een groep buiten en een groep binnen. Dit is niet gelukt. Het hoofd van de PIW wilde met ons onderhandelen over het spreken van de advocaat en de eerste levensbehoeften, dit deed ze d.m.v. dreigementen. De hele ochtend door werden buitenlanders gezocht om ze te deporteren. Om ervoor te zorgen dat de buitenlanders niet gedeporteerd werden hebben wij ons onherkenbaar verkleed. Een Engelse vrouw werd afgevoerd, er werd ons verteld dat ze ging douchen, ze is niet meer teruggekomen.

De lenzen van verschillende vrouwen werden in waterstofperoxide bewaard i.p.v. in bewaarvloeistof. 's Morgens was er een medische dienst waar ik vroeg om oxazepam, dit werd geweigerd. Ik zag later verschillende pakjes met oxazepam en diazepam en vroeg om een tabletje aan een PIW-er deze kreeg ik. Toen de medische dienst 's middags terug kwam vroeg ik weer om oxazepam waarop dit weer werd geweigerd en er werd me verteld dat deze tabletten ook niet aanwezig waren.

Uiteindelijk mocht één vrouw de advocaat bellen.

Om 14.00 uur waren de advocaten aanwezig. We mochten ze pas om 15.00 uur spreken in drie groepen van 15 en twee groepen van 30. Het was de bedoeling dat dit per nationaliteit ging, dit is niet gelukt. We mochten de advocaten maar ongeveer tien minuten spreken. Tussen 14.00 uur en 15.00 uur waren er opeens minder bewakers, geen ME-ers, we mochten opeens douchen, we mochten bellen en er werd een wagentje gebracht met fruit, koffie, thee en frisdrank. Een helikopter van de NOS vloog boven ons, dit wisten we toen niet, de advo-

caten vertelden dit ons. Later hoorden we dat de NOS de beelden niet mocht uitzenden omdat het militair terrein was. We mochten een paar minuten met de advocaten spreken, zij vertelden ons van het kort geding. Na onze groep mocht de volgende groep opeens niet meer met de advocaten praten en wilden de BBE-ers de Denen deporteren. We zijn met ons allen ingehaakt op de grond gaan zitten met de buitenlanders tussen ons in. We riepen om de advocaten. Het hoofd van PIW kwam ons vertellen dat als de buitenlanders niet vrijwillig mee zouden gaan dat ze dan met geweld meegenomen zouden worden. De Denen gingen mee omdat ze niet wilden dat wij allemaal in elkaar geslagen zouden worden. Deze vrouwen werden afgevoerd naar Schiphol. Daarna mocht een groepje vrouwen naar de advocaat, toen ze terugkwamen vertelden ze dat we het kort geding gewonnen hadden en iedereen was blij. We mochten niet gaan. Een vrouw liep naar de BBE-ers en vroeg om een advocaat. Zij werd met een knuppel geslagen. Vanaf toen bleven de bewakers buiten het hek ons uitdagen. De brandblussers werden weggehaald met als verklaring dat mensen binnen de tent aan het roken waren. De ME wilde binnen de tent een charge uitvoeren. Ze hebben de hele nacht om de tent gestaan en wilde iedereen oppakken die nog lawaai zou maken.

Woensdagochtend werd er nog een Deense vrouw meegenomen door een ME-er terwijl de rest van de eenheid klaar stond om aan te vallen. Bij het minste of geringste verzet was de ME binnen gevallen. Een paar vrouwen wilden een dokter spreken maar de bewakers zeiden dat die deze dag vrij hadden en dat de dokter dus niet zou komen.

Er werd ons voorgehouden dat de nacht ervoor als alle vrouwen een eigen cel met matras, bed, dekens was geregeld, waar het warm zou zijn. Deze hebben we niet gekregen als strafmaatregel.

We kregen geen koffie en thee. We eisten dat we de advocaat te spreken zouden krijgen maar het was pauze dus niemand kon bereikt worden, deze pauze heeft de hele ochtend geduurd.

Om 14.30 kwam de directeur onder begeleiding van een peloton ME binnen om ons te vertellen dat we in de loop van de middag vrij zouden worden gelaten. De eerste 30 vrouwen mochten nu al vertrekken, ze moesten zich vrijwillig melden. Zo werd er om de paar uur een groep afgevoerd naar Amsterdam. We hebben die middag verschillende keren aan de PIW-ers geëist dat we de advocaat te spreken zouden krijgen. Ze zeiden dat na de pauze overlegd zou worden of we die konden bellen. De PIW-ers hebben de hele dag in het zonnetje gezeten, ze weigerden aan hun eigen 'dienstverlenende' functie te voldoen. De gevangen vrouwen zeurden en klaagden en we moesten dankbaar zijn. Als strafmaatregel kregen we niets meer, geen eten, drinken, advocaat bellen, dokter, douchen. De laatste groep was om 16.30 in Amsterdam, wij hebben uren moeten wachten. Onder zware ME-begeleiding werden we met zwaailichten aan naar Amsterdam afgevoerd.

Heerhugowaard

Om 23.00 uur werd ik, opnieuw geboeid, overgebracht naar een andere gevangenis. En weer terug, want de andere gevangenis was nog niet in staat ons te ontvangen. Om twee uur 's nachts opnieuw overgebracht, naar een vrouwengevangenis waar we met honderd vrouwen in een tentenkamp moesten slapen. (...) We werden voortdurend door mannen in de gaten gehouden, ook als we sliepen.

Om 22.00 uur: avondeten. Om 23.00 uur: overgebracht naar een cel. Ik sliep daar samen met een andere Deense vrouw.

Woensdagochtend, 7.00 uur, werden we geboeid overgebracht naar het militaire vliegveld Eindhoven. Om 10.30 uur werden we teruggevlogen naar Kopenhagen, de handboeien bleven om onderweg.

Op geen enkel moment is mij verteld dat ik gearresteerd was. Ik kreeg geen eten, geen handdoeken, water en toilet gedurende een paar uur. Niemand heeft mij verteld dat ik zou worden vrijgelaten. Toegang tot een advocaat is mij ontzegd. Medicijnen zijn mij onthouden. Ik mocht niet bellen met de ambassade of het consulaat voor dinsdagmiddag. Van geen enkele fase is mij een officieel papier uitgereikt, met uitzondering van een roze papier. Dat was echter Nederlands, de politie zei geen tijd te hebben het te vertalen. Gedurende mijn detentie heb ik steeds weer om mijn rechten gevraagd. Ze zijn me in het algemeen op onbeschofte wijze geweigerd. Toen ik uiteindelijk contact kreeg met de Deense consul, vertelde zij mij van de politie te hebben gehoord dat ik zelf geweigerd had vrijgelaten te worden. Een leugen.

Omdat ik geen horloge had tijdens mijn gevangenschap ben ik niet helemaal zeker van de genoemde tijdstippen.

's Nachts werd de deken van me afgetrokken om te kijken of ik van buitenlandse afkomst was (i.v.m. deportaties).

De tweede nacht stond de ME steeds dreigend paraat. Brandblussers waren weggehaald (opgegeven reden: omdat jullie binnen roken).

Om ongeveer 19.00 uur hoorden we dat wij het kort geding hadden gewonnen. Ondanks dat geconstateerd was dat onze arrestatie illegaal was, werden wij niet onmiddellijk vrijgelaten. Wij eisten dat wij vrijgelaten zouden worden, maar dat kon volgens de bewaaksters niet om een of andere bureaucratische reden. Veel vrouwen begonnen te roepen: "Wij willen vrij NU!" en met hun voeten te stampen. Door de bewaaksters werd bedreigd dat als wij niet onmiddellijk ophielden met onze 'opstand' zij de ME erbij zouden roepen om de orde te herstellen. Zij beloofden ons dat het tentdoek dat nu nog wit was, dan rood zou zien en zij ons niet

terug zouden kennen.

De tweede dag: We wilden onze advocaat zien en dat mocht niet. We mochten misschien met ze telefoneren. De directrice vertelde dat er twee advocaten onderweg waren, maar die hadden er volgens ons dan al lang moeten zijn. We eisten onze advocaat te spreken. Twee van ons mochten hem bellen. Zijn secretaresse vertelde dat we de eerste arrestanten waren die ze aan de lijn kreeg. Ze beloofde twee advocaten langs te sturen, voor zover ze wist waren die nog niet onderweg. Onze advocaten waren binnen. Op hun verzoek werden we per vijftien te woord gestaan. Na dertig mensen mocht er opeens niemand meer heen. Ons werd niet verteld waarom.

Binnen was een arts nodig. Er liep een vrouw rond met een gebroken vinger. Een groot deel wilde de anti-conceptiepil. Bovendien hadden sommige vrouwen hun medicijnen nodig (bloedverdünnende middelen bijvoorbeeld). Ons werd een arts beloofd.

..... Er kwam een verpleegster, uren na verzoek. Ze had pijnstillers bij zich, maar niet de gevraagde anti-conceptiepil en ze kon de vrouw met haar gebroken vinger niet helpen. Medicijnen had ze ook niet mee. Om 4 uur 's middags informeerde een vrouw nog eens naar haar medicijnen. Geen antwoord. Zij kondigde aan haar arts te moeten bellen, en de daad bij het woord voegend wrong ze zich door het halfopen staande hek. De bewaker haalde uit met zijn wapenstok en sloeg haar op het hoofd. Mede-arrestanten wisten te voorkomen dat ze door de dol geworden bewaker buiten de omheining werd gesleurd.

Na het geroep van wat leuzen en wat ritmisch getik op tafels kregen we te horen dat de ME al klaar stond om ons allemaal weg te voeren en dan zouden we veroordeeld worden voor opstand in de gevangenis en voorlopig nog wel vastzitten. Er werd tegen mij (die zich rustig hield) verteld dat het mijn taak was de groep weer rustig te krijgen, anders zou ik ook meegenomen worden.

17.06: 's Morgens de mogelijkheid om te roken, buiten de tent. Als ik weiger naar binnen te gaan omdat mijn sigaret nog niet op is wordt ik afgevoerd door twee bewakers en voor drieënhalve uur in een strafcel ge-gooid.

Als de directeur hoort dat de advocaat komt wordt de vrouw in de strafcel onmiddellijk vrijgelaten. Opeens is er fruit en frisdrank en volop koffie en thee, we mogen douchen en in groepjes van vijf gaan telefoneren. Dit is allemaal weer afgelopen als de advocaat geweest is. (...) We mochten de advocaat enkele minuten in groepjes van vijftien spreken. Nadat het tweede groepje is geweest mag er niemand meer naar de advocaat

Politiebureau's

Ik heb dus van maandagnacht tot en met donderdagochtend in een cel gezeten op het hoofdbureau. Eten (wel vegetarisch, niet veganistisch) en slaapgerei voor de nacht was het enige dat ik kreeg. Ondanks mijn herhaaldelijke verzoeken heb ik niet mogen luchten en niet mogen douchen. Een advocaat heb ik ook niet gezien. Ik mocht niet eens één telefoontje plegen. Het standaard antwoord was: 'Daar gaan wij niet over'. Natuurlijk, wij werden nl. bewaakt door medewerk(st)ers van Randon Beveiliging b.v.

We kwamen eerst in een grote cel. We werden daarna afzonderlijk weggebracht, degenen die hun naam gezegd hadden het eerst, en in kleine eenpersoonscellen gestopt. Daarin bevonden zich een bed, een stoel, een wc en een wastafel. Hier bleef ik alleen van maandag 24.00 uur tot donderdag 11.00 uur, zonder iets te lezen of te schrijven. Een '3-wint'spel, dat ik uit broodverpakkingen geknutseld had, werd me door een bewaker afgepakt. Geroep, op de deur kloppen en het gebruik van de intercom werden genegeerd, net zoals het verzoek om een advocaat of een telefoontje.

De advocate kwam dinsdag en ik werd tussen 18.00 uur en 19.00 uur, tien minuten bij haar gelaten. Zij vertelde dat vier mensen het proces gewonnen hadden en dat degenen die hun naam gezegd hadden vrijgelaten werden. Voor onze vrijlating (de NN's) rekende ze op die nacht of anders de volgende dag.

Wat er zou gebeuren als men erachter zou komen dat

ik buitenlander ben, kon ze ook niet precies zeggen, omdat dit een buitengewone en volledig verwarde situatie was. 's Avonds na het gesprek met de advocaat mocht ik gaan douchen.

's Nachts (ik was al in slaap gevallen, geen tijd, ik geloof tussen 24 en 1 uur) werd ik via de intercom uit mijn slaap gerukt en werd me iets in het Nederlands gevraagd. Ik was volkomen verrast en verward zodat ik niets begreep en gewoon "nee" zei. Stom genoeg was de vraag klaarblijkelijk of ik Nederlander ben, want vanuit de omringende cellen werd deze met "ja" beantwoord. Dat bracht me nogal in paniek, want 's middags hadden ze al iemand met wie ze Engels spraken, vermoedelijk de Noor, weggebracht; waarheen weet ik niet, vermoedelijk gedeporteerd.

Verder verliep de tijd erg eentonig en saai. Men kon niets anders doen dan naar de muur staren, heen en weer schreeuwen en tegen het raam trommelen, totdat men hees was en de handen rood en blauw werden. Blijkbaar had men te laat uitgevonden dat ik buitenlander ben, om me te deporteren. Dus bleef ik tot donderdag in de cel en draaide langzaam door. Ook donderdag was er geen informatie over onze vrijlating te krijgen. Om 9.00 à 10.00 uur hoorde ik hoe celdeuren opengedaan werden, maar de mijne niet. Ik werd toen erg bang: ze zullen me hier houden totdat mijn herkomst en personalia vaststaan. Uiteindelijk werd ik om 11.00 uur vrijgelaten werd.

Spuistraat 16 juni

Hoogeveen

In Hoogeveen was niet de mogelijkheid om te bellen, ook kwam de advocaat pas dinsdagavond, hoewel er continu om gevraagd is. Ik las later in de krant dat we de mogelijkheid gehad zouden hebben om de krant te lezen in Hoogeveen, dit is een leugen, er was niks te lezen, naar de WC gaan kon alleen op gezette tijden.

Je mag/moet naar de WC, 's nachts mag dat niet meer, deur open, bewaker ervoor. We slapen in een sportzaal met 80 man. Ieder een matras en een deken. Je mag niet van je matras af. Hand opsteken om iets te vragen. Je moet de hele dag op je matras blijven, behalve voor "WC-rondes" en luchten. Bewakers bepalen wanneer je naar de WC mag.

Bij aankomst werden we opgevangen door in het zwart geklede, opgefokte klootzakken. Ze waren ruw en beledigend.

Na uitgekleeft en onderzocht te zijn als een stel criminelen werden we weer in een gymzaal gedumpt. Gelukkig nu wel matrassen en dekens. Niet dat dat genoeg was, de hele nacht koud gehad. Ook nu weer om een bijbel gevraagd, weer niet gekregen. Dinsdag, vroeg op, eten koffie en we mochten zelfs onder de douche, voor de eerste keer, maar geen tanden poetsen. De directeur van de boel kwam ook nog langs, beloofde kranten, die zijn nooit gekomen. Daarna mochten we naar buiten en kregen voor het eerst iets te roken. We bemerkten toen ook dat we wat mensen misten, het bleek dat ze in isoleer zaten. We protesteerden en eisten dat ze weer bij de groep kwamen. De bewaking zei dat als we niet rustig naar binnen gingen, ze enkelen van ons er zomaar uit zouden pikken en ook in de isoleer zouden zetten. Verder zouden we geen sigaretten en koffie meer krijgen en niet meer naar buiten mogen. We beseften dat we de mensen in de isoleer niet zouden kunnen helpen.

zoeken daarmee op te houden ging men daar gewoon mee door. Onszelf was verboden in die sportzaal te roken. We mochten ook onze tanden niet poetsen, behalve dan op woensdagochtend, toen de hele groep (toen nog zo'n veertig tot vijftig) dat met twee tandenborstels mocht doen.

■ Bij aankomst in Hoogeveen worden gevisiteerd waarbij we ons moesten uitkleden en onze oorkingen uitdoen. Daarna moesten we tekenen voor het feit dat we onze eigen kleren droegen. Wie weigerde te tekenen weer door de ME geïsoleerd.

■ Ik ben de laatste die uit het wachverblijf wordt gehaald. Ik moet me helemaal uitkleden en er wordt bij gezegd dat ik m'n bek moet houden. Ik weiger mijn onderbroek voor de vijf agenten naar beneden te doen, ik denk dat ze een grapje maken. Fout, geen grapje. Ik word beetgepakt en mijn onderbroek wordt naar beneden getrokken. Ik word naar voren gebogen en een agent kijkt in mijn anus. Vervolgens wordt ik naakt door de gevangenis gesleept en in een isoleercel gestopt. "Liggen". Vier agenten houden me in bedwang, een van hen stoot met zijn knie tegen mijn wervelkolom. De volgende zestig uur: naakt in isolatie. Niet gelucht. Mijn buurman in de cel naast me spreekt alleen Engels. Hij is in hongerstaking. Ik niet.

Uit andere verklaringen

■ Bewakers in Hoogeveen bedreigden mij met de isoleercel als ik van mijn matras opstond.

■ De reis die naar Hoogeveen bleek te gaan duurde ongeveer twee uur, toen we daar aankwamen was het al donker. Hier werden we in elkaars bijzijn tot in onze anus onderzocht, waarbij de spuitbus met luchtverfrisser demonstratief en kwistig gehanteerd werd. We kregen een matras aangewezen waarop we naar keuze mochten zitten of liggen.

■ De bewakers rookten in de ruimte (sportzaal) waar wij zaten en moesten slapen. Ook na meerdere ver-

Zutphen

Toen in Zutphen de boeien afgingen, kon ik mijn linkerarm niet meer omhoog krijgen. De pijn zakte enigszins en na ongeveer twee uur kon ik mijn arm weer bewegen.

In Zutphen werden we ontvangen door een ploeg kleerkasten van de LBB (Landelijke Bijzondere Bijstand van het gevangeniswezen). Zij waren van het begin af aan erg intimiderend. Zij hadden bij onze binnenkomst zware donkerblauwe overalls aan. Later waren ze gekleed in 'ME-vredes tenue': blauwe broek en shirt, kisten, handboeien. Bij alles wat ze met ons deden hadden ze plastic handschoenen aan. Tot dinsdagmiddag - toevallig samenvallend met het bezoek van de advocaat - droegen ze lange wapenstokken. We werden voortdurend met bevelen bestookt: 'jij, meekomen', 'lopen', 'stap terug', 'tegen de muur'. Ik heb bij binnenkomst meteen gevraagd om eten en drinken, luchten, een advocaat, mogelijkheid tot wassen, roken, recreëren en telefoneren.

Eten kregen we pas maandag om ongeveer 19.00 uur. We kregen slechts droge rijst, of - als je bereid was vlees te eten - goulash er overheen. In de volgende dagen hebben we ook telkens vlees gekregen, ondanks verzoeken om vegetarisch. Als ontbijt en avondeten kregen we, de eerste dag, brood met worst en kaas. Later werd de worst weggelaten en kregen we (een half 'rantsoen') kaas.

luchten

Ik heb vanaf binnenkomst meerdere malen gevraagd om te mogen luchten. Dit werd geweigerd: 'dat zien we morgen wel'. Op dinsdag om ongeveer 19.00 uur heb ik daar een vrij lange 'discussie' over gehad met drie LBB-ers, inclusief de baas van de club. Luchten zou niet mogelijk zijn omdat de situatie dan onbeheersbaar zou worden en omdat we zoveel mogelijk van elkaar gescheiden moesten blijven. Ik wees hen er op dat we het recht hadden dagelijks gelucht te worden. Later op de avond (ongeveer 21.00 uur) mochten we toch luchten. We werden met drie personen tegelijk, bewaakt door drie LBB-ers, naar een luchtkooi op het dak gebracht. Daar mochten we in totaal met zes mensen een half uur luchten.

Recreatie, waar ik ook vanaf het begin om gevraagd heb, hebben we helemaal niet gehad.

douchen

Douchen mochten we pas op dinsdagochtend. Drie minuten en met een zakje shampoo.

advocaat en telefoneren

Ik heb vanaf dat ik voor de hulpofficier van Justitie ben geleid om een advocaat gevraagd: aan agenten van de

Amsterdamse politie die me verhoorden (twee maal vijf seconden, om naar mijn naam te vragen), aan agenten van de politie van de regio Noord- en Oost-Gelderland (die vingerafdrukken en foto's namen) en aan de LBB-ers. Niemand reageerde daarop: 'ik weet het ook niet hoor', 'dat komt wel'. Uiteindelijk heb ik op dinsdag om ongeveer 18.00 uur een advocaat gezien (Jan Donk). Deze werd overigens nogal geïntimideerd door de LBB-ers. Hij was er bijna uitgegooid omdat hij op onze rechten stond. Terwijl ik op het vlak met mijn advocaat stond te praten kreeg ik van een LBB-er tweemaal het bevel naar mijn cel te gaan. Ik wees hem er op dat ik met mijn advocaat aan het praten was. Dat maakte niet uit. We hebben ons toen maar in het aan de advocaat toegewezen kamertje teruggetrokken.

Van tenminste één persoon weet ik dat hij geen advocaat te zien heeft gekregen.

Ik heb meermalen gevraagd te mogen bellen. Dat is niet toegestaan.

kleding, foullering en roken

Ik heb vanaf het begin gevraagd om mijn 'foullering'. Nu we in een gevangenis waren ondergebracht vond ik dat het daar normaal geldende regime op ons van toepassing moest zijn: eigen kleding (inclusief schoenen en veters) en andere bezittingen, waaronder rookwaren, op cel. Dat werd niet toegestaan. De eerste drie uur heb ik in mijn onderbroek in een koude cel gelegen, zonder deken. Ik had me moeten uitkleden voor de visitatie (door twee LBB-ers). Daarna mocht ik me aankleden. Mijn schoenen en veters bleven buiten de cel.

Op dinsdag 17 juni om ongeveer 13.00 uur vond er een zwaai- en lawaai-actie plaats bij de gevangenis. Om wat terug te laten horen ben ik op mijn bed gaan staan en heb lawaai gemaakt met een luchtklep boven mijn raam. Ik stond nog op mijn bed om te kunnen luisteren naar het lawaai buiten, toen op mijn deur werd geklopt. De gezichten van drie LBB-ers verschenen voor het raampje. De commandant beval mij van mijn bed af te gaan. Ik reageerde daar schouderophalend op, waarop de heren mijn cel binnenkwamen. Eén van de LBB-ers (twee meter lang, breed en blonde stekels) herhaalde het bevel. Toen ik daar niet op reageerde sloeg hij me in de rug, waardoor ik van het bed afviel. Vervolgens bedreigde hij me: als ik nog eens op het bed zou gaan staan zou hij me naar een isoleercel brengen en me daar nog 'een portie klappen' geven.

Toen ik later eens tegen de deur van mijn cel stond te slaan (geluid maken was onze enige communicatie naar elkaar), kwam een LBB-er me weer bedreigen: als ik

dat nog één keer zou doen dan 'was ik voor hem', dan zou hij 'me pakken'. De eerste nacht heeft de hele nacht het licht in mijn cel gebrand.

terug naar Amsterdam

Op woensdag werd het duidelijk dat we Zutphen gingen verlaten. Er werden geen sigaretten meer langs gebracht. Dat gebeurde de dag ervoor nog wel af en toe. Na het ontbijt kregen we ook geen koffie meer. 's Middags kregen we opdracht ons bed af te halen en onze cel op te ruimen. Om ongeveer 16.00 uur werd ik uit mijn cel gehaald door twee LBB-ers. Een andere jongen was naar het oordeel van de LBB-ers lastig: hem werd de arm op de rug gedraaid. In een soort sluis op weg naar beneden moesten we tegen een muur gaan staan, met ons gezicht opzij. De 'lastige' jongen nog steeds met zijn arm op de rug gedraaid. Beneden werden we in een 'inkomstencel' gezet. Daar heb ik ongeveer een uur gezeten. Niemand wilde zeggen wat er ging gebeuren.

Buiten werd ik met nog een jongen (strak) geboeid en achter in een personenauto gezet: 'als je je boeien of autogordel losmaakt, dan weten we nog wel een kunstje voor je'.

Vervolgens ging het in colonne naar Amsterdam: een personenauto voorop, een grote gevangenisbus, een klein arrestantenbusje, een personenauto met vier LBB-ers en achteraan 'onze' personenauto met twee LBB-ers (waarvan één 'colonne-commandant' was) voorin en wij achterin. De personenauto's waren voorzien van losse zwaailichten op het dak.

Het hele circus kwam in beweging en mocht niet meer stoppen. Voorkomen moest worden dat op de snelweg andere voertuigen in de colonne kwamen. Dit leidde tot nogal wat paniecreacties bij onze begeleiders en lachwekkende situaties. Toen een langzaamrijdende file opdook ging het met zwaailicht en sirene over de vluchstrook: 'als we jullie op de trein hadden gezet dan had je dit toch maar mooi niet meegemaakt'. Vanaf een kilometer of tien voor Amsterdam kregen we een motorescorte, die wegen afsloot en ongewenste burgers uit de colonne stuurde.

Ze brachten ons naar een gevangenis zo'n twintig kilometer van Arnhem. Daar moesten we ons helemaal uitkleden en werden we vernederd.

Vervolgens werden we in een sportzaal ondergebracht, waar we op matrassen moesten gaan liggen. We mochten niet opstaan, in de zaal zaten ongeveer zeventig mensen van verschillende nationaliteiten. We moesten onze handen in de lucht houden en wachten tot een agent langskwam en ons vroeg wat we wilden. XX hield zich schijnbaar niet aan de afspraak en werd drie keer gewaarschuwd. Daarna kwamen in zwart en blauw geklede bewakers die hem aan zijn haren de sportzaal uitgetrokken hebben. Hij werd in een isoleercel apart gezet. Om 22.00 uur werd door de politie besloten dat we de toiletten tot de volgende ochtend negen uur niet meer mochten gebruiken.

Om tien uur de volgende ochtend kregen we vijfen-

veertig minuten om naar de WC te gaan. We besloten na twintig minuten niet meer mee terug te gaan, maar te eisen dat ze de arrestant uit de isoleercel zouden halen. De bewakers reageerden door te dreigen dat zij die niet vrijwillig terug zouden gaan, met geweld zouden worden gehaald. Daarna gingen zij het gebouw in. Twee van ons gingen ook naar binnen om met hen te onderhandelen en de situatie uit te leggen. De bewakers dreigden opnieuw ons met geweld te komen halen en tevens vijftien van ons er uit te pikken en zonder eten of water in isoleercellen te gooien. Daarop besloten wij vrijwillig naar binnen te gaan.

We zijn naar een gymzaal gebracht, waar we niet mochten opstaan en we ons niet mochten bewegen. Drie of vijf smerissen brachten me naar een isoleercel; ik moest al mijn kleren uitdoen en kreeg een nachthemd; ik mocht niet roken. De eerste dag in de isoleercel heb ik niets te eten of te drinken aangeboden gekregen. Ik begon toen een honger- en dorststaking. De smerissen meenden dat dat mijn besluit was en gingen niet op mijn eisen in.

We werden met meerdere gevangenen in een cel gestopt.

De gevangenisarts weigerde behandeling van mijn voetschimmel, met als reden dat het etter en bloed al droog waren en dus was ik niet zo belangrijk."

Mijn behandeling in Zutphen was bijzonder. Ik heb dertig uur in isolatie gezeten, zonder luchten, contact met anderen of toegang tot literatuur. Ik moest al mijn kleren uit doen en ben vervolgens onderzocht. Ik heb achttien uur lang geen eten gehad.

Een ander belangrijk punt: In mijn cel in Zutphen hoorde ik iemand Deens praten in de hal voor de cellen. Was er Deense politie? Bovendien ben ik gevraagd naar mijn lengte en mijn schoenmaat. Waar wordt al deze informatie opgeslagen?

Na een uur werden we naar de gevangenis in Zutphen overgebracht. Iedereen werd apart in een cel gezet. Aan de buitenkant van de celdeuren hingen onze polaroidfoto's. Alle kleding, met uitzondering van een t-shirt en onderbroek, werd afgenomen. 's Avonds kreeg ik mijn kleren terug. Ik heb voortdurend om een advocaat gevraagd. Steeds hetzelfde antwoord: 'Straks!'. Ik kon uiteindelijk pas dinsdagmiddag met mijn advocaat bellen. Er was geen vegetarisch eten. Maandagavond kreeg ik één sigaret. De bewakers die ons 'verzorgd' hebben behoorden allen tot een speciale eenheid, het waren geen normale bewakers.

Uit andere verklaringen

■ Men vertelde mij dat ik drie maanden zou vastzitten. Ik werd geïsoleerd van maandagmiddag tot dinsdagavond in een cel waar vierentwintig uur per dag licht brandde.

- Ik werd niet gelucht, kreeg niets te schrijven en te lezen, werd zestig uur in isolatie opgesloten en merkte dat de airconditioning koud was gezet.
- Ik ben één uur lang naakt en zonder dekens vastgehouden in een politiecel en in Zutphen ben ik in isolatie vastgehouden.
- In Zutphen heb ik de eerste nacht alleen in mijn onderbroek in een koude cel moeten doorbrengen. Ik kreeg zesentwintig uur geen eten en het licht brandde vierentwintig uur per dag.
- In Zutphen moest ik me geheel uitkleden en werd ik overal gevisiteerd. Daarna werd ik bespoten met deospray en moest ik alleen met een t-shirt en één dunne deken de nacht doorbrengen. Toen ik de volgende dag weigerde het matras weg te leggen werd ik geboeid, tegen de muur geduwd en naar een cel gesleept.
- Men weigerde het licht 's nachts in mijn cel uit te doen en zei mij: "You are not allowed to sleep."
- Ik mocht mijn advocaat niet zien terwijl hij wel aanwezig was, omdat "er geen tijd meer voor was" (Zutphen).
- Eerste nacht in Zutphen geen matras gekregen.
- Ik moest in Zutphen onder dwang en zonder handschoenen de smerige was van andere gevangenen uitzoeken.
- Bril is stukgegaan, omdat een agent die zonder dit te zeggen in mijn schoen had gestopt.

Klachten: mishandeling

Aangekomen in de Bijlmerbajes werden eindelijk die handboeien doorgeknipt, waarbij er doodleuk in mijn rechterarm werd geknipt (bloedende wond, zonder hulp) en kon ik eindelijk na het toilet.

Na uren werden wij uit de bus gehaald en op een betonnen vloer op onze knieën tegen een muur gezet (als een soort krijgsgevangenen). Toen ik omkeek kreeg ik een schop in mijn rug en werd er gezegd dat ik mijn bek moest houden.

Ik ben op vrijdag gearresteerd. Tijdens mijn arrestatie ben ik mishandeld. Ik werd gewurmd, met als gevolg dat ik dertig seconden bijna geen lucht kreeg. Ik kon niet waarschuwen want ik kon niets meer zeggen. Het gevolg hiervan was dat ik zeven uur lang niet kon slikken. Ik heb een schram in mijn nek van een horloge. Mijn arm werd zeer ver omgedraaid. Hierdoor is mijn arm geblesseerd en bovendien heb ik een stijve nekspier.

Ik heb meerdere keren gevraagd of ze mij anders konden boeien, dit deed men pas na ongeveer twee uur, maar toen had ik inmiddels al gevoelloze handen. Het gevolg daarvan is dat van drie vingers (wijsvinger, ringvinger en pink) mijn pijn- en gevoelszenuwen zijn afgeknelde en beschadigd. Hiervoor ben ik nu onder behandeling (medicijnen en fysiotherapie).

Ik ben zonder reden door politie in burger op mijn hoofd geslagen en in de rug geschopt. Ik had alleen mijn handen omhoog gedaan en gezegd "ik loop hier alleen te demonstreren".

Bij de visitatie werd mij verteld dat ik mijn bh niet ter rug kreeg als ik mijn naam niet zei. Mijn NN-nummer was niet genoeg. Ik heb uitgelegd dat ik nek-, rug- en schouderpijn zou krijgen als ik mijn bh niet aanmocht. Hier werd niet op gereageerd.

Uit andere verklaringen

- Op de vraag hoe het staat met de mensenrechten, werd er geantwoord dat wij geen mensen waren.
- "De komende drie dagen heb je geen mensenrechten."
- Wel gewezen op zwijgrecht. Toen ik aan de inspecteur van politie Carpay vroeg om een humane be-

handeling, zei deze dit niet te kunnen beloven.

- Een vrouwelijke agent zei me dat dit geen normale situatie was en dat ik geen rechten had.
- Elf uur de handen op de rug geboeid.
- Ik kreeg drie plastic boeien om waardoor mijn handen dik en opgezwollen waren.
- Van zondagavond tot maandagmorgen geboeid geweest tot na de registratie in de Bijlmer en wederom ben ik geboeid vervoerd naar Zutphen.
- Acht uur geboeid in de bus naar de Bijlmer, en later tijdens transport naar een gevangenis.
- Veel te strak geboeid, kreeg rode en blauwe striemen.
- Ongeveer veertig uur geboeid geweest.
- En hele dag geboeid geweest.
- Tijdens de busrit was ik geboeid met plastic en later in de sportzaal van de Bijlmerbajes met gewone handboeien (tien van de tachtig hadden dat).
- De hele nacht geboeid geweest in de bus voor de Bijlmerbajes. Daarna nog twee maal een aantal uren in de cellenbus, terwijl deze nergens naar toe ging.
- Een aantal uren geboeid geweest in de bus toen deze doelloos naar Den Haag op en neer reed.
- De hele eerste nacht geboeid geweest, daarna tijdens het vervoer naar Zutphen, en tijdens het vervoer terug naar Amsterdam.
- Zeven uur geboeid op de vloer van de bus gezeten.
- Tot vijf uur 's morgens geboeid in de bus. Veel pijn in schouders. Blauwe handen.
- Ik heb in de bus zes uur geboeid gezeten. Daarna hebben we iedereen met een broodmes van zijn/haar boeien kunnen ontdoen.
- Ik heb geboeid in de bus gezeten en ook na ondervraging nog. We moesten geboeid met ons gezicht naar de muur zitten.
- Ik ben zeven uur geboeid geweest met zestig mensen in één bus.
- Ik heb de hele nacht in de bus doorgebracht. Er waren te weinig zitplaatsen, dus ik heb de hele tijd moeten staan.
- Eerst heb ik acht uur in een bus gezeten. Daarna nog twee uur geboeid in een arrestatiebus gezeten die nergens naartoe ging.
- Van m'n fiets gesleurd, hardhandig geboeid en geblinddoekt. Twee mannen zaten met hun knie op m'n rug. Pas in de cel werden boeien en blinddoek verwijderd.
- ME-ers zeiden dat ze me veel konden maken. Ik moest mijn opnameapparaat uitzetten, terwijl ik een perskaart in bezit had.

- Enkele politieagenten in burger sloegen mij op het hoofd en schopten mij bij de arrestatie.
- Ik ben drie keer met de vuist en twee keer met de platte hand in mijn gezicht geslagen.
- Bij mijn arrestatie werd ik hardhandig tegen een container gesmeten, de agent zei dat ik hem wilde slaan. Vervolgens werd ik vierentwintig uur in mijn cel opgesloten en werd er geen eten gebracht. Verschillende keren werd ik uitgelachen.
- Ik werd achter een container gesleept en brutaal gefouilleerd en meermalen brutaal tegen de container geduwd.
- Vele malen ben ik geprovoceerd door de politie, men gebruikte psychisch geweld, desinformatie, agressie en algehele slechte behandeling.
- We hadden weinig gegeten en op een gegeven moment werden we voor verhoor naar een gang gebracht. Daar moesten we plaatsnemen en wachten op verhoor terwijl de agenten uitgebreid gingen eten en drinken.
- De identificatie vond plaats met veel geweld. Ik werd door een agente aan mijn haar getrokken, bij het maken van foto's op mijn neus geslagen en daarna werden mijn armen op mijn rug samengedrukt, werd ik ruw bij mijn hoofd gepakt en nogmaals
- Ik werd constant bedreigd, de ME-ers zeiden: "Ik kom je nog wel eens tegen en laat dan niets van je heel."
- Tijdens de vliegreis naar Denemarken ben ik door een Nederlandse agent in mijn gezicht geslagen en met een stok op mijn voeten omdat ik wiebelde. Tijdens

- mijn verhoor eerder in de gevangenis moest ik knielen en was geboeid.
- Ik werd op brute wijze gearresteerd, mijn armen werden verdraaid, men schopte tegen mijn benen en mijn benen werden uit elkaar getrokken. Later werd ik in een onderbroek en t-shirt in een isolatiecel gegoooid.
- Ik ben verschillende keren bedreigd dat ik, als ik me niet vrijwillig meldde om uitgezet te worden, met geweld uitgezet zou worden en bij de grens opnieuw in de bak zou belanden.
- Ik was er getuige van dat een Deense vrouw in de cel tegenover mij psychisch werd mishandeld. Men vertelde haar steeds (ongeveer vijf tot zes keer) dat ze vrij was om te gaan en als ze dan haar spullen pakte en weg wilde gaan, werd ze weer opgesloten.
- Bij arrestatie is overmatig geweld gebruikt. Mijn armen werden omhoog gedraaid, ik kreeg een knietje tegen mijn dijben en er werd gezegd: "Jammer dat ik je niet in elkaar kan schoppen." Ben met m'n hoofd tegen de container aangegooid. We werden uit de bus gehaald en moesten met ons gezicht naar de muur zitten. Als we ons omdraiden werden we geschopt.
- Ik werd meegesleurd, zij zeiden "Meewerken vies kreng", ik kreeg kopstoten, ik werd in mijn bovenbenen geknepen, toen ze aan mijn armen rukten en ik het uitschreeuwde van de pijn lachten ze me uit, opgezette handen van te strakke handboeien.
- Van een ME-er, dhr. A. Oostlander, hoorde ik dat hij mij in een donker steegje in elkaar zou slaan en de stront uit mijn darmen zou trappen.

Klachten: sexuele intimidatie

Eén van de twee stillen (met lichtblauw spijkerjasje en broek, kort donkerblond haar) zei tegen mij dat ie me wel es lekker in mijn tieten zou knijpen, en nadat ik geboeid was deed hij dat ook herhaaldelijk (hierbij was de andere stille niet meer aanwezig!). Na nog enkele sexistische uitlatingen waaronder ook het dreigement dat hij me nog wel es zou pakken! werd ik in de bus geduwd.

Tijdens de eerste fouillering, tegen de bus aan, ben ik door mannelijke agenten tussen mijn benen en aan mijn borsten betast.

Om naar de wc op de gang te "mogen" moesten wij steeds toestemming van de bewakers vragen. Daarbij waren vervelende opmerkingen van de bewakers niet van de lucht. "Die wijven zeuren maar dat ze dorst hebben, maar ondertussen moeten ze alleen maar pissen" en "Ik heb het wel geturfd, dit is al de zesde keer

dat jij naar de wc gaat." Ook waren er de nodige seksistische opmerkingen. Ik heb een bewaker horen zeggen: "Er zitten wel lekkere wijven tussen" en "Heb je die met die tieten gezien, die zou ik wel willen pakken."

De vrouwen dienden hun bh's af te staan. Voor een paar vrouwen hield dat dus in dat ze de komende dagen hun borsten met hun handen mochten ondersteunen. Lekker pijnlijk voor je rug en je borsten, en het ontlokt ook van die fijne opmerkingen van de geüniformeerde medemens. Heel vernederend.

In Heerhugowaard was een barak voor ons gemaakt van staal, plastic en hout. De tl-balken in de barak gingen gedurende de hele nacht niet uit. Ofschoon het een vrouwengevangenis is, waren er mannen aanwezig in de barak, ook gedurende de nacht als de vrouwen (probeerden te) slapen. De mannen waren er ook

als we ons wilden omkleden.

Een paar uur later moest ik heel nodig naar de wc. Ik begon erover, maar het werd me steeds verboden. Toen ik bijna ontplofte wees ik een ME-er erop dat dat mijn recht was. Toen mocht ik wel, maar ik moest boven een putje plassen op de parkeerplaats bij de Bijlmerbajes. Ik protesteerde, maar er werd me geen keuze gelaten. De smeris stond erbij, keek ernaar en genoot. Ik kon wel janken.

Tijdens de arrestatie: We zitten vastgehaakt in de Spuistraat, dertig à veertig mensen zijn al gearresteerd. Twee "stillen" komen op me af. "Ga je mee schatje?" Ik reageer niet. "Dan zullen we geweld moeten gebruiken, schatje." Onmiddellijk wordt mijn hoofd honderd graden omgedraaid, een hand om m'n mond en ze drukken zo hard op m'n slapen dat ik het al snel zwart voor mijn ogen zag worden. Mijn beide armen worden achter mijn rug gedraaid en zo word ik weggedragen (met m'n voeten van de grond dus). Ik word tegen een bus geduwd, m'n hand gespreid en m'n benen alsmäär verder opengeschopt. Dan tasten de twee stillen in mijn kruis en duwen keihard in mijn ribben. Ze maken voortdurend opmerkingen zoals: "He, kijk eens, allemaal spek, je moet gaan sporten vet wijf"enz.....

Na twee uur op straat te hebben gezeten werd ik opgepakt en gefouilleerd door twee mannen en werd mij gezegd "dat dit hun recht was, er waren tenslotte daar op de Spuistraat geen vrouwen.

Ik zat samen met een andere vrouw in een hokje in een speciale bus. Eindelijk kwam er iemand en deed de deur open. Hij keek erg boos en toen ik m'n rug naar hem toedraaide raakte hij meerdere malen mijn billen aan. Ik draaide me om en klaagde en toen sloeg hij me meerdere malen hard met een stok in mijn maag.

Dit waren op één na allemaal mannelijke agenten, welke dus ook vrouwelijke arrestanten doorzochten. Ik heb hier zelf tegen geprotesteerd, met succes, maar

ik denk dat dat te danken was aan een camera die daar toevallig stond te filmen, want een andere vrouw vertelde mij dat ook zij had geprotesteerd tegen deze foullering, maar daar hadden de agenten zich niets van aangetrokken.

De vrouwen werden naar de zesde verdieping gebracht en in groepjes van drie over de cellen verdeeld. Eén vrouw bij wie ik in de cel zat was ongesteld en had al direct om maandverband gevraagd (dus al om 6.00 uur) en dit pas, na diverse malen gevraagd te hebben, rond 14.00 uur gekregen.

Intimiderende opmerkingen als: jullie komen straks bij echte criminelen in de cel die al heel lang geen vrouw gehad hebben, dus je kan je wel voorstellen....

Uit andere verklaringen

- Er stonden mannen bij, die aanwijzingen aan de vrouw gaven die mij fouilleerde.
- Als vrouw ben ik twee keer gefouilleerd door mannen.
- Bij mijn arrestatie ben ik door mannen bij mijn borsten gepakt en tussen mijn benen gevoeld.
- Tijdens foullering betast aan benen en borsten. Opmerking: "Zo lekker ding ga jij maar even met mij mee, jou zou ik wel eens willen pakken."
- Ik werd in mijn borsten geknepen en er werd gezegd: "Ben jij nu een vrouw?" Smerige opmerkingen werden gemaakt.
- Ik werd overdreven betast en moest op het hoofdbureau zelfs mijn broek uittrekken.
- Ik moest me uitkleden voor vier mannelijke agenten.
- Ik kreeg veel opmerkingen te verduren zoals: "Als je alleen was, zouden we je flink verwennen."
- Tijdens de vaginale en rectale visitatie stonden verscheidene mannelijke agenten toe te kijken.

Klachten: medische behandeling

PI Overamstel

Op mijn verzoek om medische hulp vanwege diarree werd geantwoord dat deze zou komen; ondanks herhaaldelijke verzoeken tot het moment van vrijlating geen arts gezien of norit (o.i.d.) gehad (tot en met dinsdagavond beroerd gevoeld).

Voordat ik de gymzaal betrad vroeg ik een bewaarder of ik mijn contactlenzen kon uit doen; er zou voor gezorgd worden werd mij verteld. Na drie maal gevraagd te hebben werd ik doodgewoon genegeerd. Een paar uur slapen met harde-zuurstofdoorlatende contactlenzen betekent dat je opstaat met een "hoornvliesont-

steking". IK MOEST DUS WAKKER BLIJVEN!

Na ruim twee uur kreeg ik kramp en moest naar het toilet, dit was niet mogelijk.

Op de bel werd eerst niet gereageerd. Twee keer wel, toen ik een hooikoortsaanval (= erg benauwd) had en vroeg om mijn medicijnen (zaten in afgegeven portemonnee). Ik heb ze nooit gekregen, hoewel ze zeiden dat eraan gewerkt werd.

Ik moet erbij vermelden dat ik diabeticus ben en voortdurend mijn medische behoeftigheden bij me heb. Ondanks dat ik protest heb aangetekend en mijn medicijnen wilde houden, werd er geen aantekening gemaakt. Ambtenaren pakten deze van me af.

Dan naar een andere binnenplaats. Na ongeveer vijftien uur komt er voor de eerste keer een verpleegkundige naar me toe. Na overleg bezorgt ze me insuline en medische apparatuur. Weliswaar ken ik dit insuline-merk niet maar moet het toch nemen, aangezien ik zonder insuline in een levensbedreigende situatie kan komen (flauwte, shock, bewusteloosheid). Omdat ik drie tot vier keer per dag insuline-injecties nodig heb en ook voortdurend mijn bloedsuikerspiegel moet controleren, ben ik dus ook continu op mijn medicamenten aangewezen. Politiemensen namen daar op geen enkele manier notie van.

Een dag later (in Zutphen):

Ik word door een verpleegkundige behandeld, er is geen mogelijkheid een arts te krijgen, deze wordt me geweigerd. Van de insuline die ik inneem is me de werking verder onbekend. Mijn eigen medicamenten worden me weer geweigerd!

Hoofdbureau:

Lenzen: op 16/06/1997 rond 14.00 uur lenzenvloeistof gekregen. Gevraagd om schoonmaak- en neutralisatievloeistof. Twee keer gevraagd of de gekregen vloeistof ook neutraliseert en of ik mijn lenzen dus zo weer in kon zetten: daarop werd beide keren met "ja" geantwoord. Ik probeerde een paar uur later een lens in te zetten: bleek niet geneutraliseerd. Gevolg: half uur heftige pijn aan linkeroog en tot de dag erop rood/brandend oog gehad.

Hoogeveen:

Na het eten vroeg ik om de medische dienst maar eerst werden er vingerafdrukken gemaakt en mocht ik een verklaring afleggen, als ik dat wilde. Ik weigerde omdat ik eerst mijn advocaat wilde spreken. Toen werd er een nieuwe serie foto's gemaakt. Daarna mocht ik naar de medische dienst. Daar aangekomen bleek dat ze het door mij gevraagde medicijn (Catapresan/Dixarit) niet hadden. Wel kon ik een standaard rustgevend medicijn krijgen maar ze wilden geen bijsluiter laten zien of vertellen wat de bijwerkingen konden zijn. Het enige wat men zei was dat ze dat aan iedereen gaven. Ik heb dit medicijn daarom geweigerd.

Na het luchten gingen we weer naar binnen en daar vroeg ik naar de medische dienst, die ik niet mocht spreken.

Tijdens de tweede keer luchten vroegen we waar onze advocaat bleef, hier hadden we vierentwintig uur eerder al om gevraagd. Een uur later kwamen onze advocaten. Ik sprak met Michiel Pestman; hem vroeg ik o.a. om medicijnen. Dit zou geregeld worden. Ik mocht naar de medische dienst en deze zou mij een vervangend medicijn geven en mij de bijwerkingen vertellen. Dit zou ik later horen.

Na het eten ging ik opnieuw naar de medische dienst. Ik kreeg een medicijn en uitleg over de werking en bijwerkingen (het zou o.a. verstopping kunnen veroorzaken wat alleen door veel drinken was te voorkomen). Naast het slokje water voor het innemen van de medicijnen heb ik die dag verder helemaal niets te drinken gehad. Dat heb ik de dagen erna ook duidelijk kunnen merken (geen stoelgang dus!)

Ik kreeg vervolgens van de bewakers te horen dat ik die nacht apart zou moeten slapen. De reden bleef mij geheel onduidelijk. Toen werd ik notabene in een isoleercel(!) gezet. Hier draaide ik volledig door, alles draaide door mijn kop en de muren kwamen op mij af. Ik dacht dat ik gek werd. Ik maakte veel lawaai en vernielde mijn matras. Toen de bewakers kwamen en ik om mijn advocaat vroeg, zeiden ze dat ik daar geen recht op had, omdat mijn situatie praktisch niet gewijzigd was. Hierover dacht ik geheel anders. Er was toch geen enkele reden om mij in een isoleercel te stoppen. Mijn matras werd ingenomen. Later kreeg ik de medische dienst te spreken en kreeg ik opnieuw een medicijn. Ook kreeg ik enkele kranten (ik had geen enkel besef meer van tijd).

De volgende ochtend (18-06) mocht ik douchen (koud) en daarna zou ik, terug in mijn cel, te eten krijgen. Er werd echter niets te eten of te drinken gebracht.

Of ik terug mocht naar de groep, zoals de avond daarvoor was beloofd, moest nog besloten worden door de medische dienst. De medische dienst kwam en zei dat ik in ruil voor mijn naam naar huis mocht, dit weigerde ik. Toen ik voor een tweede keer doordraaide kon ik geen medische hulp krijgen. Ook de hele volgende dag heb ik geen eten en drinken gehad. Ik bleef in de isoleer tot ik later die dag samen met de anderen naar Amsterdam werd vervoerd (ik afgezonderd in een kooi)

In Amsterdam werden we, nadat we onze persoonlijke spullen hadden teruggekregen, om ongeveer 17.30 uur vrijgelaten.

Hoofdbureau Amstelveen:

DINSDAG 17 JUNI

Dinsdagmiddag ben ik één keer ongeveer vijftien minuten gelucht. Toen ik van de luchtplaats gehaald werd, heb ik nogmaals mijn rechten opgeëist en heb ik de dienstdoende agent op de hoogte gesteld van het feit dat ik twee hersenafwijkingen heb (een vernauwing en een verwijding van de aan- en afvoervaten voor hersenvocht). Ik heb toen al last van ondragelijke hoofd-

pijn en hevige bloedneuzen. Ik heb gevraagd om een arts, maar die werd door een agent geweigerd. Ik heb hem toen gewezen op het feit dat hij voor mij verantwoordelijk was op dat moment en dat als ik een hersenbloeding zou krijgen (wat zou kunnen, onder deze stress-omstandigheden) dat hij dan problemen zou hebben. Hij zei dat hem dat niet zo kon boeien. Daarna ben ik ingesloten in een ijskoude cel, afgezonderd van de rest. (...)

WOENSDAG 18 JUNI

Woensdagochtend heb ik geen ontbijt gehad. De hele dag heb ik me beroerd gevoeld. Ik had die dag last van bloedneuzen en ben minstens drie keer flauw gevallen. Ik heb die dag een paar keer om een dokter gevraagd (door de intercom) maar men zei tegen mij, dat er al een dokter was geweest. Dat was de dag ervoor. Dit klopt ook, want op dinsdag was een andere arrestant beroerd geworden en gaan hyperventileren. Voor die arrestant hebben ze na lang zeuren wel een dokter gehaald en tegen mij werd gezegd, dat ze niet nog eens een dokter gingen bellen en dat ik me eigen maar niet zo moest aanstellen. Het enige wat ik die dag nog wel heb gekregen is een rol wcpapier. Verder heb ik het heel erg koud gehad en me ontzettend ziek gevoeld. Ik ben niet gelucht en ik heb geen avondeten of brood gehad.

's Nachts om ongeveer 1.30 uur werd ik bewusteloos gevonden door een agent, die heeft nog aan een collega gevraagd of er misschien toch niet een dokter bij moest komen. Maar tegen hem werd gezegd dat dat niet nodig was. De agent heeft mij wel een deken gegeven en twee koppen warme thee, daarna heeft hij me weer alleen gelaten in de cel. Ik voelde me nog steeds erg ziek. Ik had heftige hoofdpijn, bloedneuzen en was misselijk. Ik heb die nacht nauwelijks een oog dicht gedaan.

DONDERDAG 19 JUNI

Ik werd om ongeveer 9.30 uur gewekt door een agent die mij mijn spullen terug gaf en zei dat ik naar huis kon. Toen ik opstond ben ik gevallen omdat ik duizelig was. Hij heeft mij bij mijn arm ondersteund. Ik moest toen een briefje ondertekenen. Dit heb ik gedaan met m'n NN nummer.

Uit andere verklaringen

- Mijn astmaspray is mij afgenomen, pas na twee dagen nieuwe gekregen.
- Mijn medicijnen tegen suikerziekte zijn me afgenomen. Pas vijftien uur later insuline gekregen van een onbekend merk. Door het bewakingspersoneel is geen aantekening gemaakt van mijn medische conditie.
- Last van spieronsteking aan beide armen. Kreeg alleen pijnstiller. Geen anti-conceptie pil.
- Mijn verzoek om een medisch consult in verband met een hartkwaal werd pas na vier uur gehonoreerd. De arts constateerde een te hoge bloeddruk en vervolgens werd ik aan mijn lot overgelaten.
- Ik kon mijn lenzen niet uitdoen, want ik kreeg na herhaaldelijk vragen geen lenzenvloeistof.
- Er werd mij mijn anti-conceptie pil geweigerd.
- Ik kreeg pijnlijke ogen vanwege niet gezuiverde contactlenzen.
- Ik kreeg een astma aanval en moest een dag wachten op medicijnen.
- Pas na lang zeuren kwam er een vrouw bij de groep met een doos medicamenten. Er wordt o.a. lenzenvloeistof verstrekt die geen lenzenvloeistof blijkt te zijn.
- Ik heb elke dag medicijnen nodig, maar die werden pas op dinsdag verstrekt.

Geweld bij arrestatie

Het verhaal 3

Zondagavond 15 juni 1997 fietste ik tegen 22:00 uur door de Spuistraat in Amsterdam. Op de kruising met de Paleisstraat stonden drie bekenden en ik stapte af. Er zou een zwaai-demonstratie gehouden worden richting politiebureau Marnixstraat voor mensen die de afgelopen dagen gearresteerd waren. Ter hoogte van Vrankrijk vormde zich een grote groep, die onze kant opkwam. Ik zette mijn fiets op slot, naast een busje agenten en sloot me bij de demonstratie aan. Na een paar meter lopen kwam er plotseling een linie ME vanuit de Raadhuisstraat, die de Spuistraat afsloot. De demonstratie kwam tot stilstand en wilde terugkeren. Vervolgens werd de Paleisstraat aan beide kanten afgesloten en de Spuistraat aan de achterkant. De demonstratie werd ingeklemd, niemand mocht de groep verlaten. Er volgde een lange tijd van wachten, terwijl er gefotografeerd en gefilmd werd door pers en politie. Er was iemand aan het onderhandelen, maar het was onduidelijk wat er gebeurde, er was niet achter te komen. Niemand kon zich bewegen. Na een uurtje arriveerden er stadsbussen en begonnen mensen in burger, waarschijnlijk politie (zelfs twee in 'krakers'tenue met kisten en Palestijnsjaal), mensen mee te sleuren en te boeien. Er werd alleen gezegd "ga je mee", niets over arrestatie of aanklachten. Na een kwartier werd ik ook meegenomen, de armen gespreid zodat mijn ellebogen bijna braken, en hardhandig gefouilleerd. Mijn handen werden op mijn rug geboid met plastic handboeien en ik moest een stadsbus in, waarin zo'n zes ME-ers stonden. Er werden ook mensen op de grond gezet, naast me zat een jongen van hooguit vijftien jaar, schuin tegenover me een meisje van ongeveer zestien, beiden geboid. Toen de bus vol was vertrok deze met hoge snelheid, voorafgegaan door twee bussen ME en twee motoragenten. Achteraan hetzelfde. Op de Nieuwezijds Voorburgwal was een charge te zien met vier of vijf paarden, die op mensen inreden.

Bijlmerbajes

Na een wilde rit bereikte de stoet de RI.Overamstel (de Bijlmerbajes), waar de bus ongeveer een uur in de toegangssluis bleef staan, de helft van de tijd met draaiende motor, terwijl de temperatuur steeds hoger werd. Ook de ME-ers liepen te mopperen en wisten niet wat er aan de hand was, ondanks radio-contact. De hitte was ondragelijk, door de boeien was kleding losmaken onmogelijk. Toen gingen de luiken open, de kwaliteit van de lucht laat zich raden. Na het uur ging de deur van de sluis open en reden we een binnenplaats op, er stond nog een

stadsbus, waar af en toe iemand uitgehaald werd richting een verlichte hal. Onze bus bleef dicht. Na een poos vroeg een jongen naast me aan de ME of hij mocht pissen, het was te zien dat het dringend was. Zijn vraag werd genegeerd. Hij herhaalde zijn verzoek een aantal keren en toen werd er ontkenkend geantwoord. Hij ging na een poosje staan met een van pijn vertrokken gezicht en zei dat hij het niet meer hield. De ME-er naast hem haalde z'n schouders op. De jongen werd rood, begon steeds meer te zweten en vroeg of er iemand zijn broek kon losmaken. Er werd door verschillende mensen herhaaldelijk geprotesteerd tegen deze onmenselijke behandeling. Vervolgens liep er een andere ME-er de bus uit, hij kwam niet meer terug. Even later heb ik mijn handen uit de boeien getrokken, de jongen geholpen tegen de busdeuren te pissen en mezelf weer in de boeien gestoken om ze geen aanleiding tot iets te geven. Er waren een derde (kleine) en later een vierde bus het terrein opgekomen. Na een walgelijk lange wachttijd werden we één voor één uit de bus gehaald en zittend tegen een muur gezet. Mijn boeien werden extra aangetrokken, wat een bloedende snee opleverde in mijn rechterpols. Even later werd ik omhoog getrokken en meegenomen naar een kamertje waar ik losgemaakt werd en volledig gefouilleerd. Alles werd afgenomen, ook schoenveters, broekriem en oorkingen. Er werd in mijn bezittingen gezocht en mijn naam werd opgenoemd. Alles ging vervolgens in één plastic zakje, er werd niets ter ondertekening aangeboden. Er werd een polaroid foto genomen, die bij het zakje ging. Daarna kreeg ik stalen boeien om en werd ik naar een gymzaal gebracht met uitsluitend Nederlands sprekende mannen. Sommigen hadden geen boeien om. Als je er om vroeg kon je naar de WC en werd je van voren geboid. De houten vloer was bedekt met stinkende stukken canvasdoek vol modder, zand, vlekken en peuken. Er was niets om op te zitten of om op te liggen. Regelmatig werd er weer iemand binnengebracht.

Criminele organisatie

Midden in de nacht werden we in groepen van tien naar buiten gehaald, weer gefotografeerd en voorgeleid aan een groep hulpofficieren van Justitie, waarvan er één ongelofelijk naar drank stonk. Ik werd beschuldigd van lidmaatschap van een criminele organisatie (artikel 140 WvS). Toen ik iets terug wilde zeggen, werd ik genegeerd en afgevoerd naar de gymzaal. Het was daar niet mogelijk om te slapen als gevolg van luidruchtige bewaarders met ram-

melende sleutels, steeds binnenkomende mensen en de harde vloer. Om ongeveer een uur of negen maandagochtend werd er een winkelwagentje met brood en wat melk naar binnen gereden. Het brood was besmeerd, er was niets voor de veganisten. Tot een uur of tien kwamen er mensen binnen, die de hele nacht op een ijskoude binnenplaats hadden gestaan.

Verlenging

Tegen twaalf uur kwam er weer wat van hetzelfde brood, nu zonder drinken. Vervolgens werden we naar buiten gebracht naar een luchtplaats naast het spoor. Daar stonden zo'n acht tafeltjes met elk twee mensen erachter, plus enkelen op alleen een stoel. Eén voor één moesten we bij deze mensen plaatsnemen. We werden zeer kort verhoord en gefotografeerd. Om 12:39 uur (volgens het bevel tot inverzekeringstelling) noemde ik mijn naam, adres etcetera en vertelde dat ik me op straat bij de demonstratie had aangesloten en vandaag had moeten werken. Mijn arrestatie werd om 12:43 uur door inspecteur L.F.Thiesen verlengd met drie dagen wegens "verhoor van getuigen, confrontatie, nader verhoor, ernstig gevaar voor vlucht en belemmering van het onderzoek". Ik ben van mening dat hier geen enkele reden voor was, het gebeurde uitsluitend omdat men ons als een groep beschouwde en niet de moeite nam om naar mijn verhaal te luisteren of mijn persoonlijke situatie te bekijken. Dit, uitsluitend als formaliteit bedoelde onderzoek duurde officieel vier minuten. Inspecteur Thiessen heeft zich, door mijn verhaal niet goed te willen aanhoren, schuldig gemaakt aan belemmering van een correct onderzoek.

Schending van mensenrechten

Wij bleven vervolgens op de binnenplaats, alle hulp-officieren en bewakers (leden van de Bijzondere Bijstand) vertrokken. De hele dag scheen de zon fel en werd er niet gereageerd op verzoeken om water, medische verzorging (medicijnen, contactlenzen), voedsel, toiletbezoek, het spreken van een advocaat of iemand anders. Het was volstrekt onduidelijk wat er ging gebeuren. Toen in de loop van de middag diverse mensen uitdrogingsverschijnselen vertoonden werd er een initiatief genomen door een volkomen vervuilde toiletput los te trekken en water uit de spoeling te tappen. Na een poosje werd het water uiteraard afgesloten. Toen de avond viel werden de protesten steeds heviger en rond 20:30 uur kwamen de bewakers (BB) met geheven latten naar buiten. Er werd verteld dat er een probleempje was om aan eten te komen. Hij beloofde ons dat er na het eten toiletbezoek mogelijk zou zijn. Dit is nooit gebeurd. Er kwam een emmer water en na een half uur een warme nasi-prak met een appel. Voor de veganisten alleen de appel. De zon verdween en het werd door de heldere lucht snel koud. We bleven alleen buiten. Rond 23:00 uur (na drie uur buiten) werden we één voor één binnengelaten, waar vin-

gerafdrukken genomen werden. Ik wilde dat niet, omdat al mijn gegevens bekend en in mijn bezittingen aanwezig waren. Het werd met geweld alsnog gedaan, maar er werd mij niet gevraagd het formulier te tekenen. Toiletbezoek werd mij nog steeds geweigerd. Direct na de vingerafdrukken werden er weer twee foto's van mij gemaakt (in totaal nu vijf). Ik werd daarna bij een rechercheur met een laptop en mijn dossier neergezet.

Verhoor

Voor de derde keer moest ik al mijn gegevens opgeven. Ik beklagde mij over de mensonterende omstandigheden zoals hiervoor beschreven, de absurde aanklacht zonder onderbouwing, het weigeren van een advocaat en het ontbreken van enig serieus onderzoek. Hij zei: "Ik kan er niets aan doen, het is hier een gekkenhuis, jullie bezittingen zijn door elkaar gegooid, er is van alles kwijt". Ik vroeg om een kop koffie. Hij zei: "Er is hier geen koffie, ik zou ook wel willen". Ik toonde hem het lege bekertje met koffieresten naast hem en hij antwoordde: "Dat is niet van mij, dat stond er al". Ik vroeg weer om een onderhoud met een advocaat, wat wederom geweigerd werd. Hij tikte daarna een korte beschrijving in van hoe ik in de demonstratie terecht was gekomen en hoe ik de dag had doorgebracht. Ook wilde hij weten waarom ik mee was gaan lopen. Ik weigerde zonder overleg met een advocaat hierover uitspraken te doen, omdat hij er mee wilde aantonen dat ik bij één of andere criminele organisatie zou horen. Naast de rechercheur lag een lijst met "suggesties" om de arrestanten te vragen. Alles had betrekking op Vrankrijk in de Spuistraat, zoals "Hoe vaak kom je in Vrankrijk", "Zie je daar vaak dezelfde mensen" etcetera. Aangezien ik niet in Vrankrijk geweest ben, werd er niet nader op in gegaan. Hij bleef echter doorzeuren over het waarom van mijn meelopen in de demonstratie, noemde allerlei voorbeelden van redenen en probeerde me zelfs zaken in de mond te leggen. Toen ik hem vroeg of een dergelijke verklaring mij eerder vrij zou krijgen, zei hij dat het niets uitmaakte. Ik legde hem mijn werksituatie voor en dat ik op zijn minst even af moest bellen. Het kon hem niets schelen, hij kon niets voor me doen en niet over mijn vrijlating kon beslissen, waarop ik vroeg degene te spreken te krijgen die dat wel kon. Hij zei: "Dat kan niet" en vroeg mij een uitdraai van zijn type-werkzaamheden te ondertekenen, met daarop een korte verklaring. Ik vroeg of het ondertekenen enig verschil zou maken in het tijdstip van mijn vrijlating. Hij antwoordde ontkennend en dus heb ik niet getekend. Hij wilde me toen mijn vingerafdrukken laten tekenen, maar het formulier was niet voorzien van mijn naam, foto of arrestantennummer en was buiten mijn zicht geweest. Aangezien de rechercheur zelf had gesproken over een gekkenhuis waar van alles door elkaar en kwijt was geraakt, leek het mij het beste ook dit niet te tekenen. De rechercheur weigerde te zeggen wat er vervolgens met mij ging gebeuren. Ik mocht niet naar het toilet.

Politiegeweld

De bewaker (BB) achter mij vroeg me de handen op de rug te houden om weer geboeid te worden. Ik weigerde dit zolang ik geen antwoord kreeg op de vraag wat er ging gebeuren en zolang ik niet naar het toilet mocht. Meteen werd ik door een tweede bewaker in mijn knieën geschopt zodat ik voorover op de grond viel terwijl mijn armen vastgehouden werden en verdraaid op mijn rug geduwd en geboeid. Ook mijn benen werden verdraaid en op mijn rug geduwd. Daarna werd ik omhoog getrokken en tegen een muur met vier andere geboeide arrestanten gegooid. Direct daarna verscheen er een koffiekarretje en werd de rechercheur die mij ondervraagd had bijgeschonken in het bekertje naast hem. Een goed voorbeeld van het waarheidsgehalte van zijn uitspraken.

Bureau Marnixstraat

Na een kwartier werden we overeind getrokken, naar een uitgang begeleid en één voor één in een grote boevenwagen geduwd. De plastic boeien werden nog eens extra aangetrokken en we werden twee aan twee in piepkleine afgesloten compartimenten gezet. De ventilatie stond uit en er had iemand recentelijk geürineerd in het compartiment. De stank was ondragelijk en er zat een dikke laag vuil op de muren, zelfs bloed. We zaten erg lang in dit hokje terwijl er steeds meer mensen in de bus gezet werden, we hoorden dat sommigen op de grond moesten zitten in het gangpad. Er werden een aantal keren mensen verplaatst en er werd naar dozen gezocht. Nadat we luidkeels om frisse lucht hadden gevraagd ging de ventilatie aan waardoor er weer te ademen viel. Uiteindelijk ging de bus rijden, met alleen een stille in een zilvergrijze Mercedes ervoor. Naast de bus stonden twee chemische toiletten en op de binnenplaats vlak bij de uitgang nog eens vijf. De weigering van toiletbezoek had dus niets te maken met gebrek aan faciliteiten. We werden in het bureau Marnixstraat uitgeladen. Er stond een rijtje oude marchaussees ons op te wachten en we werden met zo'n twintig man in een afgesloten wachtruimte gezet. Men haalde ons één voor één naar buiten. Mij werd quasi-nonchalant gevraagd "O ja, zit die-en-die daar bij jullie binnen?". Een erg doorzichtige poging om een NN te identificeren. Daarna werd ik in een eigen cel gezet. Eindelijk naar de WC, eindelijk water, eindelijk een bed.

In de Marnixstraat was er 's ochtends en 's middags brood, 's avonds warm eten en eindelijk een douche. Het was echter niet mogelijk om iemand te spreken. Aan het eind van de middag wilde ik weten hoelang ik nog moest zitten. Er werd pas na een half uur op mijn bellen gereageerd. De persoon zei het voor me na te vragen maar heeft nooit geantwoord. 's Avonds wilde ik een advocaat, officier-, hulpofficier van Justitie of rechercheur spreken om over mijn situatie te praten. Dit was weer niet mogelijk. Ik heb twee volle dagen niet naar huis, werk of advocaat mogen

bellen.

Vrijlating

's Avonds werden de papieren lakens en de deken weer uitgedeeld en ging ik slapen. Rond 22:45 uur werd ik plotseling gewekt, moest me snel aankleden en werd uit mijn cel gehaald. Ik werd vrijgelaten, maar kreeg NIETS van mijn afgegeven spullen terug. Ik werd op straat gezet zonder huissleutels, geld, bankpas en schoenveters. Toen ik vroeg waar die spullen dan wel niet waren zei men: "Die zijn er niet, dien maar een klacht in". Toen ik het bureau verliet reed er langzaam een donkerblauwe stationcar met één man erin achter me aan, vreemd genoeg tegen de rijrichting in.

De volgende dag waren de meeste van mijn spullen terecht. Ik mis nog steeds een broekriem, schoenveter en twee zilveren oorkingen. Ook de dag daarna waren ze niet terecht. Bij het politiebureau waren er toen twee spanjaarden van wie alles nog steeds zoek was: de paspoorten, geld, bankpasjes, contactlenzen etcetera. Ik hoorde later dat er nog steeds tientallen paspoorten en tienduizenden gulden kwijt zijn.

Klachten: behandeling divers

Weigering advocaat

Op mijn vraag naar een advocaat werd gezegd dat ze er wel tien voor mij zouden willen halen maar er waren er geen. Op een ander moment werd gezegd dat zij in en uit liepen. Toen ik woensdagavond wederom vroeg of ik mocht bellen werd mij gezegd "overmorgen". Toen ik antwoordde dat ik overmorgen al weer buiten zou zijn, was het antwoord "nee hoor als jij je naam niet zegt kunnen we je drie keer dertig dagen vasthouden". Als dat geen intimidatie is?!

Verder hebben wij die hele dag ook nog geen advocaat gezien hoewel er was gezegd dat die in de loop van de dag langs zou komen. We mochten geen van allen bellen of iemand laten weten waar we zaten. Dinsdag 17 juni, inmiddels ben ik overgeplaatst naar de Marnixstraat.

's Morgens werd ik wakker gemaakt en vroeg ik wederom naar een advocaat. Weer werd mij toegezegd dat die in de loop van de dag wel zou komen. Ik mocht nog steeds niet bellen of anderszins laten weten waar ik was. Na het ontbijt zijn we maar zoveel mogelijk lawaai gaan maken om ons niet te vervelen en om anderen te laten weten dat wij er ook waren. Hierom was de demo tenslotte begonnen, uit solidariteit! Na een paar uur werden dus onze schoenen ook nog afgepakt omdat we daar teveel herrie mee maakte ofzo... Woensdag 18 juni. Weer vroeg ik naar een advocaat en of ik mocht bellen zodat mensen wisten waar ik was. Ik had ook nog afspraken staan. Zelfs toen ik zei dat thuis m'n huisdieren op deze manier geen water en eten kregen mocht ik niet bellen. Weer werd gezegd dat de advocaat wel kwam in de loop van de dag. Ik heb echter geen advocaat gezien tot op het moment dat ik weg mocht, om 12.30 uur 's middags.

Uit andere verklaringen

- Ik vroeg om een advocaat. Commentaar: "Je moet niet zeuren."
- Pas na twee dagen mocht één iemand van de groep een advocaat voor de hele groep bellen. De advocaat sprak met ons terwijl er twee bewakers aanwezig waren.

- Ik heb drie tot vier keer gevraagd om een advocaat. Het antwoord was steeds dat ik die niet nodig had, omdat ik aangehouden was voor een civiele procedure, namelijk verstoring van de openbare orde.

Slapen

- Hele nacht met licht aan zonder matras in cel gezeten.
- Van 12.00 uur 's middags tot 1.30 's nachts op binnenplaats gezeten zonder bed, matras of dekens.
- In zeer koude cel alleen op een metalen bed gelegen.
- Vier vrouwen met twee matrassen en verder geen slaappullen.
- Zonder slaappullen en op een niet schoongemaakt matras. Ook werd ik gedwongen om op mijn matras te blijven liggen.
- Ik moest slapen op beton zonder jas.
- Het licht bleef 's nachts in de cel branden en tevens was het ijskoud en waren er te weinig matrassen en dekens.
- Wij moesten met z'n drieën één bed delen.
- De eerste nacht moest ik alleen op cel en later in een gymzaal doorbrengen zonder matras, dekens. De tweede nacht sliep ik in een tent.
- In Heerhugowaard kregen we de eerste nacht geen matrassen en maar één deken voor de hele tent. Daarna kregen we drie dekens voor vijftien vrouwen.
- Ik kreeg wel beddegoed, maar dat werd na twee uur weer verwijderd.
- Eerst geen dekens, daarna wel, maar ze waren niet schoon.
- De vloer waar we moesten slapen was bezaaid met etensresten en er hing een pislucht.
- Op de grond in de gymzaal in de Bijlmerbajes lag een erg vies zeil en geen dekens, daar konden we slapen.

Plassen en douchen

- In de Bijlmerbajes was er één wc voor tachtig mensen. Later was er geen mogelijkheid en daarna moest je er erg op aandringen.
- Nadat er op de binnenplaats van de Bijlmerbajes een

kapotte wc gesloopt was om water te krijgen, mochten we niet meer naar de wc.

- Boven een putje na acht uur naar de wc.
- Een vrouw kreeg pas na 9 uur maandverband.
- Er waren drie toiletten voor 120 vrouwen. In de bus mocht niemand naar buiten om naar de wc te gaan. Een man moest zeer nodig en moest door een andere gevangene geholpen worden om te kunnen plassen (hij was geboeid).
- Er waren twee toiletten voor 40 vrouwen en als wij naar de wc gingen bleven de agenten toekijken.
- Toen ik in de Bijlmerbajes in een bus moest wachten, moesten vrouwen en mannen boven een putje plassen terwijl mannelijke agenten toekeken.
- Op maandag pas voor het eerst van een toilet gebruik kunnen maken. Er was toen één toilet voor zeventig mensen. Na overplaatsing waren er vier bijzonder smerige wc's op 120 arrestanten.
- We kregen één tandenborstel voor veertig personen en pas na drie dagen.
- Ik mocht vijf minuten douchen met koud water en zonder zeep.
- Er werd ons geweigerd om te douchen want zo werd gezegd: "Jullie wassen je toch nooit, jullie zijn toch een stel vieze punkers."
- Ik kreeg geen tandpasta. Ik heb op dinsdagochtend één keer m'n tanden mogen poetsen.

We moesten drinken uit een emmer waar shag in zat.

- Er was geen vegetarisch eten in de Bijlmerbajes (Heerhugowaard wel). Op maandagmiddag werd er brood neergesmeten op de grond.
- Ik heb niet gegeten omdat ik veganist ben.
- In totaal heb ik vier maaltijden genuttigd in drie dagen.
- Ik kreeg wel brood om te eten maar dat werd me weer afgenomen toen ik twee geboeide gevangenen iets te drinken gaf.
- De ene dag waren er maar tien vegetarische maaltijden voor de hele groep, de volgende dag werd er helemaal geen vegetarisch eten verstrekt.

Telefoneren

- Pas na één dag mocht ik mijn ouders bellen, ook mocht ik de ambassade niet bellen.
- Bij aandringen op het recht op telefoneren werd ik geboeid en in een isolatiecel gestopt.
- Als ik vroeg om te telefoneren werd ik geïntimideerd.

Eten en drinken

- We kregen water in een vuile emmer, die duidelijk gebruikt was voor het schoonmaken van vloeren.
- Maandag zijn we met veertig mensen in een gymzaal opgesloten waar we een emmer water en plasticbekers kregen.
- Maandag moest ik de gehele dag buiten doorbrengen zonder water en was daarom gedwongen uit de toiletpot te drinken.
- Eerste dag twee bekertjes water. Tweede dag een emmer met zand en haren, en later in de cel moest je er heel lang op aandringen.
- Water uit toiletpot moeten drinken.
- Meer dan twaalf uur geen water gekregen.
- Na vier uur in de bus beetje water gekregen, daarna in de gymzaal uit een emmer met wc-papier erin.
- Pas op maandag werd er één emmer water verstrekt voor 120 mensen.
- De eerste dag helemaal geen eten of drinken gekregen.
- Maandagavond was het eten al op. Twee boterhammen en koffie gekregen op dinsdag. Op woensdag weer twee boterhammen.
- Wel eten gekregen maar niet vegetarisch en te laat.
- Pas na twee dagen vegetarisch eten gekregen.
- Na twintig uur een bordje rijst.
- Het eerste eten pas op maandag 19.00 uur. Niet vegetarisch, erg weinig.
- Door bezoek ouders geen eten gekregen.
- Zestien uur geen eten, veertien uur geen drinken.

Uitzetting en vrijlating

Om ongeveer 11.30 uur zijn ze begonnen mensen naar Schiphol te brengen om hen terug te vliegen naar hun eigen land. Tegen 14.00 uur begonnen ze Belgen en Duitsers met bussen naar de grens te brengen. Aan de Duitse grens stond de Bundesgrenzschutz (BGS) ons op te wachten. Ze hadden zich in rijen opgesteld waar wij tussendoor moesten. We werden naar een kamer gebracht waar we ondervraagd werden. Tevens werden er vingerafdrukken en foto's van ons genomen. De politie vroeg naar mijn identiteitsbewijs, maar dat was me in Amsterdam na mijn arrestatie afgenomen. Toen hoorde ik dat van mij en andere arrestanten alle spullen verdwenen waren. De politie had daar geen boodschap aan en we werden ingesloten in een cel. Daar hebben we uren gezeten, tot er een agent kwam die vertelde dat mijn identiteit zou zijn vastgesteld aan de hand van vingerafdrukken en een foto, maar die van de anderen niet.

Vervolgens ben ik met iemand uit Berlijn door de BGS weggebracht en twintig kilometer achter de grens uit de bus gezet. 'Veel plezier' werd ons nog toegewenst, waarna de bus wegreed.

Ergens aan het eind van de middag of het begin van de avond kwamen twee agenten mijn cel in en bevelen mij mijn schoenen, die voor de deur van de cel stonden, aan te trekken. Ik kreeg metalen handboeien om, en werd op ruwe wijze de cel uitgehaald. Iedere keer als ik vroeg waar we heen gingen werd ik steviger vastgepakt; dat bleef het enige antwoord. Ik werd uit het gebouw geleid, en voor een gevangenisbus werden de handboeien afgedaan. Een andere agent stopte me in een vierpersoonscel, waar al drie mensen in zaten. Niemand in de cel wist waar we heen zouden gaan. Na korte tijd werd ons gevraagd of er nog een vijfde persoon in onze cel bij kon, anders moest zij nog een dag wachten. Met z'n vijven zaten we in de kleine ruimte. Na ongeveer een half uur begon de bus te rijden. Ik heb geen idee hoe lang de reis duurde, maar een blik uit het raampje deed ons vermoeden dat we richting Duitsland reden.

Toen de bus stopte, werden na korte tijd alle deuren automatisch geopend en konden we de bus verlaten. Buiten stond een rij van Bundesgrenzschutz-agenten bewapend met helm, schild en knuppel. Zij brachten ons naar een garage, waar we lang moesten wachten. Vervolgens verscheen er een agent, die ons verklaarde dat we ons in Duitsland bevonden en aangeklaagd zouden worden wegens openlijke geweldpleging in vereniging. Bovendien werd ons medegedeeld dat de verantwoordelijke officier van Justitie in Elten een uit-

gebreide identiteitscheck had verordonneerd. Na deze procedure zouden we onze persoonlijke bezittingen terugkrijgen.

Er werden vingerafdrukken en foto's gemaakt. Vervolgens bleek dat mijn spullen en die van anderen niet vanuit Nederland waren meegestuurd. Ons werd verteld dat we net zo lang in bewaring zouden worden gehouden totdat onze gegevens waren nagetrokken. Onder de niet meegestuurde spullen bevonden zich immers onze paspoorten. Omstreeks 23.20 uur werd me door een BGS-agent verteld dat het Bundes-KriminalAmt aan de hand van mijn vingerafdrukken mijn identiteit bevestigde. Ik werd buiten de deur gezet en er werd tegen me gezegd dat naar huis toe moest liften en dat ik voorlopig een toegangsverbod voor Nederland had. Ik had geen identiteitsbewijs meer, noch enig ander papier waarmee ik me kon identificeren. Zelfs geld om een telefoontje te kunnen plegen had ik niet meer.

De politie heeft van mij paspoort, camera, ongeveer vijfenveertig gulden, ketting, politieke pamfletten, schoenveters, visum, tandenborstel en tandpasta in beslag genomen. Mijn sweatshirt is bij mijn arrestatie op straat al verdwenen.

De politie heeft ons voortdurend verkeerde informatie verstrekt en zich niet aan beloften gehouden. We zijn uitgezet via een militair vliegveld met een militair vliegtuig, onderweg daar naartoe zaten we in een veel te warme politieauto zonder frisse lucht (ik voelde me beroerd door het gebrek aan frisse lucht). De politie heeft geweigerd ons papieren met betrekking tot onze vrijlating te geven.

Zeven Zweden worden met meer dan driehonderd anderen gearresteerd bij Frankrijk. Drie van hen worden per lijnvlucht uitgezet op dinsdag 17 juni, vier per militair vliegtuig op de 18 juni. Eén van de zeven is bij aankomst in Zweden mishandeld door de begeleidende Nederlandse agenten, onder toezicht oog van Zweedse politie. De Zweedse politie had een waarnemer bij de Eurotop in Amsterdam. Dit is bekend gemaakt door de persvoorlichter van de Amsterdamse politie en is bevestigd door het hoofd van het internationaal secretariaat van de Zweedse politie, Christer Ekberg. Hij heeft ook gezegd dat de Zweedse politie achteraf op de hoogte werd gesteld van de actie tijdens de persconferentie en niet door informatie van de Zweedse waarnemer.

In totaal zijn 13 Zweden gearresteerd. Het grootste deel,

zeven, zijn gearresteerd op het uiterst dubieuze 'lidmaatschap van een criminele organisatie'. De zeven overwegen een proces tegen de Nederlandse Staat en een vergoeding voor de dagen dat ze vast zaten.

Vijf Griekse arrestanten wiens persoonlijke bezittingen (o.a. paspoorten, geld, camera's etc.) na de arrestatie in beslag zijn genomen, zijn uitgezet naar Griekenland zonder dat ze hun eigendommen terug hebben gekregen. Hen werd verteld dat ze hun spullen via de Nederlands ambassade in Griekenland zouden ontvangen, maar daar kan men alleen vertellen dat alles nog steeds op het politiebureau in Nederland ligt.

Na het ontbijt gingen we douchen en daarna werden we gelucht en werd ons één sigaret aangeboden. Dan terug naar binnen. Toen is men begonnen met namen af te roepen van personen die men terug naar hun land zou sturen. Ondertussen deelde men nogmaals een boterham uit. Om 12.45 uur werd mijn naam afgeroepen. Het bleek dus dat alle Belgen per bus het land zouden worden uitgezet. Om 13.30 uur vertrok de cellenbus, maar die reed niet direct naar België; eerst moesten we nog andere gevangenen gaan oppikken in Zutphen, Amsterdam en Heerhugowaard. Om 22.00 uur kwamen we aan bij de Belgische grens. Er werd naar de dichtstbijzijnde rijkswachtkazerne gereden (Wuustwezel). Toen bleek dat daar niemand aanwezig was heeft de politie ons uiteindelijk laten gaan.

Ik heb van mijn spullen niets terug gekregen. Het gaat o.a. om 200 Deense kronen, twintig gulden, mijn riem (200 Dkr), mijn paspoort (400 Dkr).

Ik ben vrijgelaten op luchthaven Tirstrup, 300 kilometer van huis. Zonder geld en zonder mijn spullen (schoenveters, riem). De Deense politie heeft mijn vingerafdrukken en foto's genomen. Verdere schade vanwege het niet terug geven van mijn spullen: een rekening van de sleutelspecialist (400 Dkr), een nieuw slot voor mijn fiets (350 Dkr) en een enkeltje Tirstrup-Kopenhagen (400 Dkr)

's Morgens werd ons een rantsoen boterhammen en een halve beker koffie of thee gegeven. Om tien uur werd me gevraagd of ik douchen wilde. Ik weigerde. Tegen twaalf uur werd me verteld dat ik mijn advocaat kon bellen, na achtendertig uur dus. Om vier uur kwam een bewaker die me vertelde dat ik over tien minuten naar Duitsland zou worden uitgezet.

Dit keer werden we ongeboeid in de gevangenisbus gezet. Na een uur reden we onder politiebegeleiding naar de grensovergang Emmerich/Elten gebracht. Daar werden we door de Bundesgrenzschutz in ontvangst genomen. Eén BCS'er had ter begroeting zijn rechterarm geheven. We werden naar een garage gebracht, waar een hooggeplaatste BSC'er ons meedeelde dat we allen een aanklacht wegens openlijke geweldpleging in vereniging zouden krijgen. Bovendien werd van ons allen de identiteit weer vastgesteld middels vingerafdrukken en foto's.

We werden dus individueel naar het politiebureau ge-

bracht, waar opnieuw foto's en vingerafdrukken werden genomen en we onze zakken terugkregen. Helaas waren er minder zakken dan arrestanten, zodat een aantal hun persoonlijke bescheiden niet terug kregen. Vervolgens werden we in kleine groepen naar het station van Emmerich of Kleef gebracht. Voor Nederland kregen we een toegangsverbod. Een deel van ons reisde daarom naar Duisburg.

Op 18 juni werd ik 's morgens in een kleine arrestantenbus gezet, samen met vijf Grieken en een Zwitser. We werden overgebracht naar Schiphol. Ze wilden me deporteren naar Griekenland. Ik moest voortdurend schreeuwen tegen ze voordat ze er van overtuigd waren dat ik Italiaan was. Ik werd dus weer teruggebracht naar Amsterdam.

Uit andere verklaringen

- Ik werd overgedragen aan de BCS, die me nog een nacht opsloten om m'n personalia te controleren.
- Ik werd aan de Belgische grens uit de arrestatiebus gezet en kon gewoon gaan.
- Ik ben bijna op het vliegtuig naar Griekenland gezet omdat ze dachten dat ik Grieks was, maar ik ben Nederlander.
- Ik ben uitgezet naar Denemarken met een militair vliegtuig, maar of ik nu vrij ben weet ik niet en of ik aangeklaagd ben evenmin.
- Ik werd vrijgelaten in Milaan, zonder m'n persoonlijke bezittingen.
- Op het vliegtuig naar Barcelona gezet. Ik kreeg mijn spullen niet terug en zat volstrekt zonder geld, terwijl ik nog 600 km moest reizen om thuis te komen.

Vrijlating in Nederland

Acht mensen worden in een witte arrestantenbus gestopt die verdeeld is in drie compartimenten, die elk weer afzonderlijk afgesloten kunnen worden. Het doet mij denken aan glazen hondenkooien. Er wordt ons niet verteld waar we heen gebracht gaan worden. De chauffeur van de bus scheurt werkelijk als een idioot de snelweg op, we proberen de ANWB-borden te lezen en gebouwen te herkennen. Na een kleine twintig minuten stopt het busje plotseling op een industrieterrein in de buurt van een Praxis. Ik heb geen flauw idee waar ik ben. Gelukkig weten de andere drie jongens die er tegelijk met mij uitgezet worden dat wel ongeveer. We lopen gezamenlijk naar het dichtst bijzijnde metrostation.

Woensdagmiddag worden we teruggebracht naar Amsterdam, politiebureau IJtunnel waar we werden opgesloten in twee groepsellen. Aan de hand van onze dossiers worden we één voor één uit de cel gehaald en krijgen we onze fouillering terug. Ik zeg dat mijn zakmes ontbreekt en daarvan wordt een aantekening gemaakt op het dossier, ik zet hier nog een krabbeltje bij. Ik mag later terugkomen om te kijken of mijn mes bij de overgebleven spullen zit, nu is er geen tijd.

De volgende dag (donderdag) ga ik terug naar bureau IJtunnel waar ik te woord word gestaan door de wachtcommandant Klaas. Er blijkt in het dagrapport absoluut niets te vinden te zijn over arrestanten uit Hoogeveen. Er zijn dus ook geen spullen achter gebleven. Hij pleegt een paar telefoontjes maar ook dat biedt geen soelaas. Tenslotte probeert hij me op te zoeken in het centraal systeem waar elke arrestant in vermeld moet staan, maar ook daar ben ik onvindbaar. Hij raad me aan via mijn advocaat een schadevergoedingsprocedure te beginnen.

Vrijdag hoor ik dat alle overgebleven spullen naar het Hoofdbureau zijn gebracht. Bij de receptie wordt mij desgevraagd verteld dat dit klopt en dat er daartoe een speciale balie is ingericht in het steegje naast het bureau. Hier zit een portier in een hokje naast het hek die mijn komst telefonisch meldt: of ik even wil wachten dat wordt ik zo geholpen. Na een paar minuten komen er twee stillen naar buiten die me joviaal bij de naam groeten, en zeggen dat ik nog verbaasd zou staan van wat zij allemaal uit hun hoofd weten. Als ik het verhaal over mijn zakmes uiteenzet vertellen ze me dat ze het ook heel jammer vinden maar dat er niets aan te doen is en dat ik maar een schadevergoeding moet vragen via mijn advocaat, en dat die vast en zeker zal worden toegekend. Als ik vraag naar de naam van degene met wie ik gesproken heb, die andere zwijgt de hele tijd, stelt hij zich voor als Peters van de CRI.

Een half uurtje voor onze vrijlating had de chauffeur van de cellenbus het nodig gevonden om vier mensen te pesten en te slaan. Hij haalt me uit de cel van de bus en merkt op dat er met tandpasta slogans op de ruitjes geschreven waren en roept me terug. Ik reageer niet want ik versta alleen Engels. Hij loopt achter me aan en grijpt me bij m'n haar, stuurt me zo terug en slaat me enkele keren met m'n hoofd tegen de muur en schopt me terug in de cel. Dat deed hij ook met het meisje dat naast mij in de cel zat. We moesten nog een dertig minuten in de bus blijven onder het dreigement dat ze ons mee terug zouden nemen naar de gevangenis op grond van vernieling. Op dat moment was ik al erg slapjes van de omstandigheden van de dagen ervoor (drie dagen vastgezet) met te weinig slaap, diarree en koorts. Ik kon weinig weerstand bieden, dus toen ze terug kwamen om me te vragen de raampjes schoon te maken heb ik dat gedaan en hebben ze me laten gaan.

Uit andere verklaringen

- Ik werd gedumpte ergens achter de Watergraafsmeer, terwijl me gezegd was dat ik bij een metrostation zou worden afgezet. Ik moest een eind lopen voordat ik openbaar vervoer kon gebruiken.
- Ergens in Amsterdam Noord of West, moest lopend naar huis.
- Aan de grens vrijgelaten na een rit van twee uur, geboeid.
- In Amsterdam nog een extra nacht vastgehouden, terwijl gezegd was dat we vrij zouden komen.

Het arsenaal van de 341 leden grote 'criminele bende'

Wat de politie volgens het eigen proces verbaal aantrof bij de 341 arrestanten die op zondagavond collectief werden opgepakt, op verdenking deel uit te maken van een 'criminele organisatie':

- 1 portemonnee
- 1 Brits paspoort
- 1 bus haarlak, type Euroshopper
- 2 ruitentickers
- 1 cijferslot
- 3 zakjes weed
- 1 gas alarmrevolver, serienummer 706536, bedoeld voor het afschieten van gaspatronen
- 4 groenkleurige gaspatronen
- 5 roodkleurige gaspatronen
- 3 witkleurige gaspatronen
- 1 grijs plastic doosje, met hoeveelheid koperkleurige alarmpatronen
- 3 spuitbussen traangas
- 1 schietbalpen, kleur oranje, mogelijk voor het afschieten van voorgenoemde patronen
- 1 geelkleurig plastic potje met oranjeleurige vulling
- 1 plastic zakje hash
- 1 boterhammenzakje met weed
- 5 Swiss knives
- 1 knipmes met zwart handvat
- 3 buckknives, bruin handvat
- 3 messen, bruin handvat
- 1 mes, bruin handvat
- 1 zilverkleurig zakmes
- 3 plastic buisjes met 28 signaalpatronen
- 1 zwarte zonnebril
- 1 plastic fles met zwarte haarverf
- 1 priem, met rood handvat
- 1 vuist schroevendraaier, met geel handvat
- 1 schroevendraaier, rood handvat
- 1 fittingschroevendraaier
- 6 wegwerpaanstekers
- 1 penlite batterij
- 1 moer
- 1 zilverkleurig nagelknipmesje
- 1 loopborstel
- 1 stuk bestek, 1 lepel en 1 mes
- 1 witkleurige Edding
- 1 plastic zakje met witte tablet
- 3 zwartlederen polsbanden met noppen
- 6 stuks vuurwerk
- 1 fluit, kleur blauw
- 1 muntstuk, Grieks
- 1 zijknijptang, handvat oranje
- 1 horloge, merk Titan, goud-en-zilverkleurig zwartlederen polsband
- 1 pocketknife
- 1 zwart spijkerjack, zonder mouwen, voorzien van diverse kettingen
- 1 jaszak een sleutelbos
- 18 bivakmutsen
- 1 Palestijnsjaal
- 1 zwarte sweater
- 1 donkerblauwe sweater met rits, voorzien van patch 'Fuck the Laws, Squat the World'
- 3 lederen handschoenen
- 11 werkhandschoenen
- 1 blauwe dameshandschoen

Wat onbreekt nog niet is teruggegeven:

- 1 zwarte bomberjas
- 1 portemonnaie met 80 gulden
- 1 zilveren ketting t.w.v. 50,-
- 1 sjaal t.w.v. een tientje.
- 1 capuchon van vrijwel nieuwe trui afgescheurd, in beslag genomen om te reinigen.
- 200 gulden
- 2 zilverenarmbanden
- 300 DKR
- 1 zilveren ring
- 1 halsketting
- 1 riem
- 1 mes
- 1 aansteker
- 1 plattegrond
- 1 parkerpen.
- 1 Duitse paspoorten
- 1 portefeuille met kaarten en geld
- sleutels
- 1 riem
- 1 portemonnaie met 50 DKR en 60 gulden
- kaarten
- 1 oorbel
- schoenveters
- 1 zakmes
- 1 aansteker.
- Hi-8 videobanden
- 1 camera
- 45 gulden
- 1 ketting
- visa
- 1 tandenborstel
- tandenpasta
- 1 busticket naar Denemarken.
- 1 zilveren armband
- 50 gulden
- sleutels
- 2 fietsen
- 1 boek
- 1 studentenkaart
- 1 toeristenkaart.
- 1 creditkaart
- 1 ziektekostenverzekeringskaart.
- 2 piercingringen
- 1 ticket
- 200 gulden
- 1 portefeuille met adressen
- 1 identiteitsbewijs
- 1 weekpas voor het openbaar vervoer in London
- foto's
- telefoonkaarten (GB en NL)
- 1 riem
- 1 gram hasj
- tabak.
- 300 gulden
- contactlenzen
- 1 camera
- 1 reisbiljet naar London.
- 1 riem
- 1 portefeuille met inhoud.
- 200 DKR
- 20 gulden
- 1 riem (ter waarde van 200 DKR)
- 1 paspoort
- sleutels
- veters
- 25 gulden kwijt.
- 100 DKR
- 20 gulden
- veters
- 1 koord van mijn sweater
- 1 zakmes van 70 DM
- bandenplakspullen van 30 DM.
- 50 gulden.
- 1 rugzak
- 1 trui
- 1 muts
- 1 horloge
- 1 portemonnaie
- 200 gulden
- 50 DM
- leren handschoenen ter waarde van 75 DM.
- 1 blauwe trui
- 1 grijs jack
- 1 ziekenfondskaart
- sleutels
- 1 rijbewijs
- 20 gulden
- 20 DM
- 1 paar armbeschermers
- 1 fototoestel.
- veters
- 1 riem.
- 1 gouden oorbel.
- 200 DKr
- 1 fluitje
- veters.
- 1 slaapzak.
- 5 Griekse paspoorten
- 2 Zweedse paspoorten
- 1 Noors paspoort
- 6 Deense paspoorten
- 1 CANON fototoestel met een zoemlens ter waarde van 1.700 gulden.

Opgeruimd staat netjes

De argumenten die het Openbaar Ministerie aanvoert om te bewijzen dat Vrankrijk een criminele organisatie is, zijn nogal mager als je de processtukken bij het kort geding moet geloven. Zat er een vooropgezet plan achter het aanpakken van Vrankrijk?

Het misbruik van wetsartikelen om demonstranten van de straat te plukken tijdens de Eurotop roept steeds meer verontwaardiging op. De Tweede Kamer hield deze week een spoeddebat over de kwestie, en zelf NRC-Handelsblad waarschuwt voor schending van fundamentele rechten van de mens. 'Het is met name niet denkbeeldig dat het louter propageren van bepaalde denkbeelden wordt bestempeld tot betrokkenheid bij een criminele organisatie' schreef redacteur Frank Kuitenbrouwer donderdag. Hoofdofficier van Justitie Vrakking gaf zelfs openlijk toe dat het niet gaat om wat mensen hebben gedaan, maar om hun uiterlijk. Over de Italianen in uitgewezen trein zei hij: 'Als je zag wat er uit die trein kwam, dan weet je wat er gebeurd zou zijn.' (Parool dinsdag).

Uit de processtukken blijkt de redenering van het Openbaar Ministerie (OM) nog simpeler. Iedereen die voet zet in het 'zogenaamde gebouw Vrankrijk' is verdacht. En dat Vrankrijk geldt als een criminele vereniging spreekt voor het OM voor zich.

Waarom? *'De betrokken personen treden naar buiten op met namen als 'chaoten' en dergelijke.'* Dit is uitsluitend gebeurd in het fop-pamflet over de Chaosdagen dat door overmatige aandacht in de media en van de politie een geheel eigen leven is gaan leiden. *'In dit pand gelden eigen regels. Zo geldt kennelijk een pasjes-systeem, hetgeen reeds duidt op het georganiseerd karakter van de groep personen.'* Het is niet het café dat een pasjes-systeem hanteert, maar de bewoners van het pand. Logés van Vrankrijk krijgen een 'Hausweiss' zodat andere bewoners weten dat het om bekenden gaat als ze weer eens vreemden op de trap tegenkomen (en niet bijvoorbeeld een verdwaalde stille).

'Bovendien vinden regelmatig oproepen tot geweldpleging plaats via de radiozender 'De Vrije Keijzer'. Sinds wanneer zit deze radio in Vrankrijk? En bij de Mariënburcht mocht het ook, is het laatste argument, krakers die verzet pleegden een criminele organisatie noemen.

Artikel 140 vereist dat de criminele organisatie tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven. Om dit aan te tonen roept het OM dat er molotov-cocktails, gaspistolen en dergelijke zijn signaleerd. 'Tevens is een oproep vernomen dat de groepering zich zou verzamelen teneinde de stad op stellen te zetten. In de voor-

afgaande dagen waren reeds in een georganiseerd verband geweldplegingen begaan en vernielingen aangericht'.

Ook meelopers zullen niet buiten schot blijven. Goed lezen: 'Ieder functioneren in de vereniging zou kunnen worden aangemerkt als het leveren van een bijdrage aan het functioneren van de vereniging.' En omdat er een dag eerder al een politieauto was bekogeld in de Spuistraat levert dit geheel een redelijk vermoeden van schuld aan artikel 140 Sr.

Dat was het wat het OM aan te voeren had. Ter onderbouwing is nog een stapeltje processen verbaal toegevoegd, voornamelijk van politiemensen die Vrankrijk de dagen ervoor en vooral zondag zelf hebben geobserveerd. Hun mening telt zwaar. 'Uit mijn ervaring van de laatste 27 jaar, eerst als ME'er en de laatste 15 jaar als verkenningseenheid, is mij gebleken dat vanuit dit pand altijd activiteiten plaatsvinden die gericht zijn op het verstoren van de openbare orde' verklaart een inspecteur van politie die werkt aan het bureau Lodewijck van Deysselstraat. Het politieregistratiesysteem (PSS 440) komt met welgeteld 3 hits op Vrankrijk. In de zomer van 1994 heeft iemand een politieauto een trap verkocht die op een melding van geluidsoverlast afkwam. Op 19 mei dit jaar zag een politiemann dat op de tweede verdieping iemand een arsenaal aan wapens aan de muur heeft hangen (het gaat hier om de verzameling waterpistooltjes van een van de bewoners). Op 12 juni was er een incident met mensen die twee verkeerspalen in het water gooiden. Politie kreeg gillende mensen op zich af en voelde zich aangevallen. (Waarschijnlijk ging het hier om de borden die een autovrije binnenstad binnen de veiligheidszone moesten garanderen. Die borden werden als trofee verzameld door bezoekers van Vrankrijk.)

Over de stemming 'binnen' wordt een anonieme bron van de Regionale CID opgevoerd. Hem laten ze op zaterdag 14 juni zeggen: *'De spanning in het kraakpand Vrankrijk stijgt ten top en de situatie is erg grimmig. Men heeft plannen beraamd tot het voeren van harde acties gericht tegen de politie. Men wil acties gaan voeren tegen de politie onder andere door het gewelddadig verstoren van de logistiek. Er zijn ongeveer 150 actievoerders in het pand aanwezig, welke personen aan deze acties deel zullen gaan nemen'.*

En dat is het dan. Ter bewijsovervoering achteraf staat nog het lijstje afgedrukt van de spullen die op de openbare weg werden aangetroffen waar de 364 arrestanten waren aangehouden (zie afdruk uit het Parool). Ook heeft de politie -kennelijk via een abonnement op de actie-mailinglist dif-eu- het persbericht van Vrankrijk over de arrestaties toegevoegd. Ook de brief aan Mi-

nister Sorgdrager van het Platform voor een Ander Europa zit bij de stukken. Onduidelijk is of dit moet bewijzen dat het Platform ook deel uitmaakt van de criminele vereniging, zoals Radio de Vrije Keijzer en de Eurostop-site van Contrast.org en passant worden toegevoegd aan de artikel 140 beschuldiging.

De strafbaarheid van een criminele organisatie vereist een zekere duurzaamheid en continuïteit in het samenwerkingsverband. Bij de rellen na de ontruiming van het Wolters Noordhoff Complex in Groningen werd een grote groep demonstranten gearresteerd op art. 140. Ondanks de aanzienlijke schade die door de rellen was ontstaan oordeelde het Hof in Leeuwarden uiteindelijk dat een criminele organisatie niet kon worden aangetoond. Bij de ontruiming van de Marienburgh in Nijmegen lukte dat uiteindelijk wel. Op basis van afgeluisterde telefoons, geopende post en het doorzagen van arrestanten werden de huisvergaderingen en het gemeenschappelijk gebruik van de koelkast gebombardeerd tot een samenwerkingsverband met geschiedenis.

De duurzaamheid van de criminele vereniging Vrankrijk moet volgens de stukken blijken uit de verklaring van een oude ME-er en een klacht vanwege geluidsoverlast van een aantal jaren geleden. Hoe het OM gedacht had de individuele betrokkenheid van de bijna 400 arrestanten bij artikel 140 te bewijzen blijft een raadsel.

Hoofdofficier van Justitie Vrakking heeft op de televisie meermalen verklaard dat al lang voor de Eurotop was besloten om potentiële herrieschoppers aan te pakken via artikel 140. De vraag dringt zich op waarom het OM zich dan niet wat grondiger heeft voorbereid. Advocaat Marq Wijngaarden: 'Als je de stukken bekijkt krijgt je de indruk dat dit alles op maandag en dinsdag in elkaar is geflanst. Alle processen-verbaal hebben 16 en 17 juni als datum. Kennelijk heeft het OM zich laten verrassen door het kort geding.'

Na de arrestatie van de groep demonstranten die onderweg was naar een zwaaidemonstratie, keerde de ME terug naar de Spuistraat en grendelde de straat hermetisch af met een enorme overmacht. De straat werd schoongeveegd, en iedereen die niet weg kon komen vluchtte Vrankrijk in. Auto's werden weggesleept, ook uit de omliggende straten. Een paar uur lang bestond er een soort staat van beleg voor Vrankrijk en werd iedereen die het pand verliet grondig gefouilleerd of alsnog gearresteerd. Uit gesprekken met ME'ers ter plekke is gebleken dat men serieus van plan was om Vrankrijk binnen te vallen. De ME had uitgebreide instructies en de operatie werd pas op het allerlaatste moment afgeblazen.

De vraag is op welke grond zo'n inval gerechtvaardigd zou kunnen worden. Het pand is al jaren legaal (aangekocht door een vereniging van bewoners en gebruikers) en bovendien zouden de gevolgen niet te overzien zijn geweest.

Marq Wijngaarden: 'Als je er vanuit gaat dat dit ook een plannetje uit de koker van Vrakking was, dan zou het kunnen op grond van de Wet Wapens en Munitie.

Met de aanwijzing dat er molotov-cocktails in het pand waren, zou hij een inval kunnen doen. Een huiszoeking op grond van artikel 140 kan een ovj niet op eigen houtje ondernemen, dat moet getoetst worden door een rechter-commissaris.' Het kan zijn dat de inval om die reden niet is doorgegaan.

Uit de magere bewijsvoering bij het kort geding zou je volgens de advocaat kunnen afleiden dat er geen gerechtelijk vooronderzoek (GVO) liep tegen Vrankrijk. Wijngaarden: 'Reken maar dat het OM in de rechtszaak graag met meer bewijs had willen komen. Als er informatie was geweest uit bijvoorbeeld telefoontaps, of gegevens over de lange staat van dienst van Vrankrijk als actiepand -meer dan de verklaring van een stille die al jarenlang als verkenner door de Spuistraat moet- dan hadden ze dat zeker gebruikt.' Dat wil niet zeggen dat Vrankrijk niet al tijden in de gaten gehouden wordt, zegt hij. 'Het toont vooral aan dat Vrakking er uitsluitend op uit was om artikel 140 in te zetten voor openbare orde kwesties. In de bewijsvoering is hij helemaal niet geïnteresseerd, het ging erom mensen van de straat te halen en dat is gelukt. Opgeluimd staat netjes. Daar is het Wetboek van Strafrecht niet voor bedoeld.' Dat de arrestanten bij hun vrijlating geen dagvaarding hebben meegekregen bevestigt die stelling.

Het creatief gebruik van de noodverordening voor het oppakken van de deelnemers aan de juich-demonstratie een dag later is van hetzelfde laken een pak. Het zingende en juichende clubje mocht onder toeziend oog van de ME een uurlang langs de binnenste afzettingen rond de hotels van de Euroleiders in het centrum lopen. Meer dan een taart aanbieden voor Chirac gebeurde er niet. Toen de demonstratie ten einde liep en mensen zich opmaakten om naar huis te gaan, bleken ze ingesloten aan de Amstel. Op een plek die buiten wat voor veiligheidszone dan ook lag. Een sommatie is niet gehoord, verzoeken zich te verspreiden evenmin. De aanklacht luidde hier 'samenscholingsverbod', op basis van een artikel uit de noodverordening. Dat er geen enkele dreiging uitging van dit groepje, in de kranten al vergeleken met krenten uitdelende provo's en lieve flower-powers, deed kennelijk niet ter zake. Overleg met de ME was niet mogelijk, niemand was aanspreekbaar. Na uren geboeid in stadsbussen en een nacht in de Bijlmerbajes werden de arrestanten heengezonden met een schikkingsvoorstel van 125,- vanwege de begane overtreding.

Marq Wijngaarden: 'Ook hier werd een wetsartikel volstrekt willekeurig ingezet. De dag ervoor en de dag erna konden vergelijkbare demonstraties wel doorgang vinden, óók in -en in de nabijheid van de buitenste ring van veiligheidszones. Het zomaar oppakken van demonstranten is volstrekt in strijd met alle uitspraken van burgemeester Patijn dat alle demonstraties toegestaan waren, behalve in de binnenste veiligheidszones.' Misschien moet er toch een aanklacht ingediend worden tegen hoofdofficier van justitie Vrakking, vanwege wederrechtelijke vrijheidsberoving.

Hoe verkoop ik het?

In de berichtgeving over de protesten rond de Eurotop, is een belangrijke omslag te signaleren. Voor de Top gaat het om het tolerante imago van Amsterdam: alles moet kunnen. Zelfs op zaterdag worden de schermutselingen met de ME tijdens de massale Mars tegen de Werkloosheid door de autoriteiten gebagatelliseerd. Tijdens de arrestaties in de Spuistraat zondagavond gaat het roer om. Als Vrakking niet had ingegrepen was het tot ernstige ongeregelheden gekomen, als we hem moeten geloven. Een week later blijkt dat de invloed van Vrakking nog verder gaat. De minister betoogt op zijn gezag dat de geweldsuitbarstingen dusdanig waren, dat er wel ingegrepen móest worden. Zo gebeurt er niets, zo heeft de stad in brand gestaan. Een kleine schets van misleiding van het publiek.

Politie vantevoren

Volkskrant woensdag 11 juni

De Amsterdamse gemeente en politie kijken laconiek naar de invasie. 'Amsterdam is een vrije stad waar iedereen mag demonstreren' zegt K. Wilting van de Amsterdamse politie. Vijfduizend man is tijdens de Eurotop paraat.

De aankondiging van de Chaosdagen neemt de politie niet serieus. 'We proberen contact te leggen met de organisatoren', zegt Wilting, maar we denken niet dat het nodig is om maatregelen te treffen'. Dat kan op het laatste moment veranderen, zegt hij. Zo nodig worden de demonstranten uit het buitenland bij de grens al teruggestuurd.

Politie en gemeente willen het imago van de stad geen geweld aan doen. Normaal moeten de organisatoren een demonstratie melden bij de burgemeester. Dan kan de politie de tocht begeleiden.

Maar tijdens de Eurotop is het voldoende als demonstranten, muzikanten en autonomen niet bij de veiligheidsgebieden komen en als zij geen wegen blokkeren. Voor het overige kunnen zij hun gang gaan.

AT5 zaterdag 14 juni

Burgemeester Patijn politiewoordvoerder Wilting verklaren dat zij erg tevreden zijn over het verloop van de Mars tegen de Werkloosheid met 50.000 deelnemers. Patijn spreekt van een paar kleine incidenten. Wilting: 'Wanneer 50.000 mensen door de stad lopen gebeurt er altijd wel iets'.

Over de arrestaties in de Spuistraat

Volkskrant maandag 16 juni

Officier van Justitie Vrakking sprak van 'een onaanvaard-

baar risico om zulke mensen vrij te laten rondlopen' *Parool maandag 16 juni*

De hoofdofficier van justitie over de criminele organisatie:

Vrakking spreekt van 'een organisatie die de stad op z'n kop wil zetten.' 'Kennelijk hadden ze de bedoeling opnieuw vernielingen aan te richten, toen ze uit dat kraakpand kwamen. Er is gezegd dat het om studentikoze types ging, en dat de democratie in gevaar is door ons optreden. Maar als ze vreedzaam wilden demonstreren, waarom werden dan bij het vertrek uit Vrankrijk, gisteravond, bivakmutsen uitgedeeld? En zou de democratie niet in gevaar zijn geweest als die groep door de stad was gaan hollen?'

'Veel van de arrestanten hebben geen papieren en zeggen niets. Dat is op zichzelf al een strafbaar feit.' Vrakking denkt dat de rust weerkeert. 'Dat heeft ook te maken met het terugsturen van de Italianen, zaterdag. Als je zag wat er uit die trein kwam, dan weet je wat er gebeurd zou zijn.'

Parool maandag 16 juni

Een politiecommissaris over de massa-arrestatie in de Spuistraat:

'We zijn het meer dan zat. Deze lui hebben de afgelopen dagen een spoor van vernielingen aangericht en ons geduld is op. Wie met bivakmutsen door de stad wil lopen en moedwillig andermans eigendommen beschadigt, moet nu ook de consequenties maar aanvaarden. We gaan ze allemaal oppakken.' Een ME-er: 'Vergeet niet op te schrijven dat we dit doen omdat er revolvers zijn gesignaleerd'

AT5 maandag 16 juni

Vrakking: 'Het gaat hier om een criminele organisatie die zich bezighoudt met zaken die wij hier niet tolereren, die hier niet kunnen.'

'Wat er zoal gebeurde kon niet verder zo.'

RTL4 maandag 16 juni

Vrakking: 'Dit was niet een groep middelbare scholieren die een stille omgang hielden. Dit waren mensen die er op uit waren ellende te veroorzaken.'

NOS maandag 16 juni

Vrakking: 'Het artikel luidt nu eenmaal zo dat mensen die zich verzamelen om chaos te stichten d.m.v. het gooien van flessen of het omver gooien van auto's, vallen onder deze beschrijving.'

Volkskrant dinsdag 17 juni

'Er bevinden zich onder de arrestanten zeker geen onschuldige voorbijgangers' stelt Vrakking. Volgens de hoofdofficier is al van veertig arrestanten de betrokkenheid bij rellen van afgelopen weekeinde aangetoond.

Parool woensdag 18 juni

Eberhard van der Laan, voorzitter van de Amsterdamse PvdA-fractie en advocaat: "Maar de rechters zullen zich hier nog heel lang mee bezighouden. Dit wordt ongetwijfeld tot de hoge raad uitgevochten. Er komt een Eurotoparrest," voorspelt hij.

N.B. Niemand heeft een dagvaarding meegekregen of is in verzekerde bewaring gesteld.

Parool woensdag 18 juni

Met de Spuistraat had de burgemeester niet persoonlijk van doen, dat was een initiatief van Justitie. "Toen die arrestaties zondagavond begonnen, was ik in de Nieuwe Kerk. Ik ben wel geconsulteerd, of ik in verband met de openbare orde bezwaar had. Dat had ik niet. Al maanden geleden hebben we overwogen of we op grond van artikel 140 Wetboek van Strafrecht voetbalsupporters konden aanpakken. Zowel bij voetbalwedstrijden als rond de Eurotop gaat het om vernielingen, aangericht door individuen die opgaan in een groep. (...) Nieuw is dat hoofdofficier Vrakking meent, dat wie zondagavond uit het pand Vrankrijk kwam, kon worden gearresteerd. (...) De rechter heeft dat gebillijkt. De methode op zichzelf is dus geoorloofd."

NRC donderdag 19 juni

Hoofdofficier van justitie Vrakking sprak eerder van een "moeilijke klus" om de arrestanten daadwerkelijk voor lidmaatschap van een criminele vereniging te vervolgen.

Over de jubeldemonstratie op maandagavond en de arrestatie van 120 mensen daar.

Parool woensdag 18 juni

Burgemeester Patijn: "De demonstranten wisten dat daar betogingen waren verboden. Dat is ze ook gezegd." De geluidsinstallaties van de ME waren door de demonstranten niet te verstaan, beweren aanwezige verslaggevers. Patijn: "Jammer voor ze. Als de demonstranten het wel hadden geweten, waren ze toch doorgelopen. Men wilde demonstreren tegen de aanhoudingen van de vorige dag."

NB: men wilde de Euro-leiders toejuigen voor het vele zware werk dat zij voor ons doen, en de politie belonen met een applausje.

Patijn is blij dat ook hier geen gewonden zijn gevallen bij de arrestaties: 'Op een jongen met een hoofdwond na. Die is waarschijnlijk op straat gevallen, toen met een lichtkogel vanuit Vrankrijk werd geschoten.'

NB: De arrestatie van de jubeldemonstratie vond plaats aan de Amstel, hemelsbreed een kilometer verwijderd, en dus buiten het schootsveld van Vrankrijk.

Parool 18 juni

Eberhard van der Laan, voorzitter van de Amsterdamse PvdA-fractie en advocaat: 'Als die politieagenten hen

gewoon dat gebied binnen lieten gaan zonder te waarschuwen en daarna zijn gaan arresteren is dat kwalijk. Maar dat geloof ik niet.'

Over de behandeling van de arrestanten in de verschillende gevangenissen

NRC 19 juni

Volgens directeur K. Kranendonk van het huis van bewaring in Hoogeveen zijn de arrestanten ter plekke 'perfect' behandeld. "Ze zijn netjes op matrassen in een gymzaal ondergebracht en hebben desgewenst vegetarische maaltijden en buitenlandse kranten gekregen."

De politie over het politieoptreden

Korpsbericht 18 juni

Nordholt: 'De Nederlandse politie liet zien dat ze tot de besten ter wereld behoort.'

Volkskrant 19 juni

Een woordvoerder van de politie omschrijft het politieoptreden als 'zeer genuanceerd en vriendelijk'.

Het spoeddebat in de Tweede Kamer

Minister Sorgdrager van Justitie

Over ambtsbericht van Vrakking: 'En ik moet eerlijk zeggen, als je dat allemaal leest, begrijp je toch wel dat er een keer moet worden ingegrepen. Kijk wij voeren een merkwaardige discussie over de grondslag. Maar ik neem toch aan dat wij het er allemaal wel over eens zijn dat er ingegrepen moest worden.'

Over artikel 140 tegen de mensen die verzamelden voor Vrankrijk (tweede groep) en die later uit het café kwamen (derde groep):

'De individuele betrokkenheid van de verdachten uit de tweede en derde groep was directer. De gewelds-uitbarstingen namen immers wederom in aanvang toe en er werd met seinkogels op de ME geschoten. Men sloeg de armen ineen en zo demonstreerde men dat men bij elkaar hoorde.'

Sorgdrager nog een keer:

Waarop ik u naar aanleiding van deze interruptie nog wel een antwoord wil geven, is de vraag waarom niet reguliere middelen is ingegrepen. Ik begrijp dat niet helemaal. Wat wil de heer Rabbae nu? Dat er gewacht wordt tot er geweld is gepleegd, dat de zaak uit de hand loopt en dat dan 5000 politiemensen dat geweld te lijf gaan? (...)

Laten we nu even reëel zijn. Als was gebeurt wat de heer Rabbae nu wil, was er een grote politiemacht op deze mensen afgekomen. Dan waren er vechtpartijen geweest en dan had ik hier gestaan om uit te leggen waarom de politie het zo ver had laten komen!

Boris Dittrich, woordvoerder D66:

'Het is wel opvallend dat de heer Marijnissen al zijn informatie uit TV-programma's haalt, maar niet spreekt over het ambtsbericht van de heer Vrakking, waarin staat wat er allemaal gebeurt is.'

Amsterdam proeftuin?

Met de massale arrestaties in Amsterdam tijdens de Eurotop is een forse inbreuk gemaakt op het recht van demonstratie en vrije meningsuiting.

Voor het zo tolerante Nederland zijn de preventieve oppak-acties tijdens de Eurotop een ommekeer in het beleid. Maar er zijn meer nieuwigheden. Naast het zichtbare politie-optreden is er op de achtergrond veel gedaan aan het verzamelen en uitwisselen van informatie over demonstranten. Niet alleen arrestanten zijn geregistreerd, ook is bij alle demonstraties uitgebreid gefilmd. Door de opvallende ME-bus met camera's op het dak, en door eenheden in burger op straat.

Tevens waren er collega's uit het buitenland op bezoek. Er was politie uit Duitsland en Engeland met speciale belangstelling voor actievoerders in de stad en in de verschillende gevangenissen, en zelfs bezoek van Interpol is gemeld.

De samenwerking met andere landen op het gebied van openbare orde zal de komende jaren verder toenemen. Zowel in Schengen (na het Verdrag van Amsterdam in de Europese Unie opgenomen) als in EU-verband wordt er hard gewerkt aan uitbreiding van deze samenwerking.

Momenteel circuleert onder hoge ambtenaren, vers van de onderhandelingsstafel, de 'Handleiding samenwerking politieke handhaving openbare orde en veiligheid'. Doel van deze handleiding is het bevorderen van Europese politietsamenwerking 'gericht op de bestrijding van (dreigende) verstoringen van de openbare orde'. De werkgroep 'Politie en Veiligheid' van het Schengenverband noemt als praktijkvoorbeelden sportwedstrijden, rockconcerten, betogingen en wegblokkades.

Belangrijk punt van deze samenwerking wordt het uitwisselen van informatie. Het plan is om bij alle demonstraties waar verstoring van de openbare orde dreigt, van te voren door te geven hoeveel mensen er vanuit het buitenland naar toegaan, en om wie het gaat. Een aanwijzing over de aard en grootte van de dreigende openbare orde verstoring die zo'n maatregel noodzakelijk zou maken, ontbreekt. Dat kan in de praktijk betekenen dat voor elke demonstratie informatie kan worden doorgegeven.

De uitwisseling van die informatie gaat met behulp van 'checklisten'. Hoeveel demonstranten gaan er naar de demonstratie, wat is de aard en samenstelling van de groep, wat zijn de drijfveren (gewelddadig, kans op ongeregelde heden), de verzamelplaatsen en -tijdstippen, de routes en halteplaatsen, middelen van vervoer en

ga zo maar door.

De samenwerking beperkt zich niet tot grootschalig optreden, het kan 'ook betrekking hebben op bewegingen en activiteiten van concentraties van personen, ongeacht de omvang, die een gevaar voor de openbare orde en veiligheid kunnen betekenen'.

Daarnaast wordt er hard gewerkt de uitbreiding van de praktische samenwerking. Zo zullen bij 'internationale demonstraties' in het vervolg standaard buitenlandse liaisons uitgenodigd worden. Wat deze agenten precies mogen doen in een ander land is nogal vaag omschreven. Ze mogen 'adviseren en assisteren', maar ook inlichtingen verstrekken en opdrachten uitvoeren 'die aan hen zijn gegeven door de lidstaat waarvan ze afkomstig zijn en door de lidstaat waar zij zijn gedetacheerd'. Liaisons kunnen met deze taakomschrijving meewerken aan gerichte opsporingsacties of (opdracht tot) arrestaties doen. In de naaste toekomst zullen de liaisons zeker aanwezig zijn bij de verhoren van arrestanten.

Verder voorziet de Handleiding ook in de opzet van gezamenlijke operationele coördinatiecentra. Het is niet ondenkbeeldig dat tijdens een volgende Eurotop in Amsterdam naast de Nederlandse politie ook bijvoorbeeld Duitsers en Engelsen in de commando-structuur zijn opgenomen. Het openbare orde beleid wordt daarmee nog ondoorzichtiger. Internationale demonstraties zullen dan vanuit internationaal perspectief bestreden worden.

Nu loopt de Europese papierberg in praktijk altijd achter bij de werkelijkheid. De aanwezigheid van politie uit andere landen tijdens de Eurotop in Amsterdam duidt erop dat bovenomschreven samenwerking al realiteit is.

Naast het gebruik van artikel 140 als openbare orde maatregel (ook de trend bij voetbalsupporters) doet een nieuw fenomeen zijn intrede: de vereuropeïsering van openbare orde bestrijding. Misschien kan dat verklaren waarom de termen 'chaoten' en 'autonomen', afkomstig uit respectievelijk de Duitse en Italiaanse scene, hier ineens hun intrede deden.

Hoe reageert de Nederlandse politie als een Duitse liaison vertelt dat er 200 gewelddadige chaoten van het Zwarte Blok aankomen? Of 3000 Italiaanse autonomen die een trein gekaapt hebben? In Engeland sta je met de Criminal Justice Act (een wet die bijvoorbeeld het houden van 'raves' verbiedt en die 'travelers' aan banden legt) al snel te boek als notoire openbare

orde-verstoorder.

Informatie over demonstranten uit verschillende landen is gekleurd door specifiek nationale voorkeuren en dito verboden, die op hun beurt sterk afhankelijk kunnen zijn van de (partij-politieke) waan van de dag.

Het blijft de vraag in hoeverre inlichtingen uit andere landen ertoe hebben bijgedragen dat demonstranten tijdens de Eurotop zijn aangehouden of teruggestuurd. Was er bijvoorbeeld een Italiaanse liaison in Amsterdam die de politie voorzag van informatie over de Italianen die zaterdag in hun trein zijn gearresteerd? En hebben de Duitse liaisons de Nederlandse autoriteiten zo bang gemaakt dat de politie besloot de groep in de Spuistraat preventief op te pakken?

Controle op deze internationale samenwerking is bijna onmogelijk. In Schengenverband is er nauwelijks democratisch toezicht, en het beleid van de Europese Unie wordt in zo mogelijk nog geheimer verband gemaakt en tot uitvoer gebracht.

Nader onderzoek door een onafhankelijke instantie zou de besluitvorming die heeft geleid tot de preventieve arrestaties tijdens de Eurotop in Amsterdam moeten onderzoeken. Wat is de rol geweest van informatie uit het buitenland voor beslissingen tot oppak-acties?

7

Gewonde arrestant Spuistraat

Autonoom Centrum

Het Autonoom Centrum is een onafhankelijke organisatie en noemt zich een politieke actiegroep.

Het werk van het Autonoom Centrum bestaat onder andere uit: individuele hulpverlening aan en klachteninventarisatie van uitgeprocedeerde vluchtelingen en illegalen, het bezoeken van vluchtelingen en illegalen in speciale 'gevangenissen' en onderzoek naar deze gevangenissen, campagnes tegen de uitsluiting van illegalen maar ook andere groepen.

Het Autonoom Centrum is te bezoeken op de Bilderdijkstraat 165f, 1053 KP Amsterdam, telefoon 020 6126172, fax 020 6168967, ac@xs4all.nl, <http://www.xs4all.nl/~ac>.

Jansen & Janssen

Jansen en Janssen is een onafhankelijk bureau dat onderzoek doet naar politie en inlichtingendiensten in Nederland. De met dit onderzoek vergaarde kennis wordt gebruikt voor kritische publikaties en het ondersteunen van journalistiek en wetenschappelijk onderzoek.

Jansen en Janssen is te bereiken via postbus 10591, 1001 EN Amsterdam, telefoon 020 6123202, respub@xs4all.nl, <http://www.xs4all.nl/~respub>.

De arrestantengroep

De arrestantengroep houdt zich bezig met het ondersteunen van linksradicale gevangenen.

De arrestantengroep is bereikbaar via de Bollocks, 1ste Schinkelstraat 14, 1075 TX Amsterdam, telefoon 020 6790712.

Het zwartboek is te bestellen door overmaking van f 10,00 (inclusief porto) ovv zwartboek politieoptreden EU rot op, op giro 6131418 tnv Stichting Afval te Amsterdam.